

**UCHWAŁA NR XXXV/238/2022
RADY GMINY ANDRZEJEWO**

z dnia 30 listopada 2022 r.

**w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań
i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Andrzejewo**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.), art. 12 ust. 1 w związku z art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2022 r. poz. 503 z późn. zm.) oraz w związku z uchwałą Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Andrzejewo, Rada Gminy Andrzejewo uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Andrzejewo przyjętego uchwałą Nr IX/45/11 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 18 lipca 2011 r., zwaną dalej „zmianą studium”.

§ 2. Integralną częścią uchwały są następujące załączniki:

- 1) Nr 1 – Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Andrzejewo – tekst uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- 2) Nr 2 – Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Andrzejewo - Uwarunkowania - mapa w skali 1:25 000
- 3) Nr 3 – Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Andrzejewo - Kierunki – mapa w skali 1:25 000,
- 4) Nr 4 - rozstrzygnięcie w sprawie rozpatrzenia nieuwzględnionych uwag do zmiany studium,
- 5) Nr 5 – dane przestrzenne zmiany studium.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Andrzejewo.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy
Andrzejewo

Justyna Kazmierczuk

PRACOWNIA PROJEKTOWA
MGR INŻ. ARCH. MARIANNA MALINOWSKA
07-200 WYSZKÓW, UL. WĄSKA 32/2

**ZMIANA STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY ANDRZEJEWO**

- Tekst ujednolicony -

ZAMAWIAJĄCY: Gmina Andrzejewo
07-305 Andrzejewo
ul. Warszawska 36

	Imię i nazwisko	Nr uprawnień	Data	Podpis
Opracowanie:	mgr inż. arch. Marianna Malinowska	upr. do plan. przestrz. 847/89	07.2011	
	mgr inż. Grzegorz Malinowski	-	07.2011	
	mgr inż. Alicja Sęk	upr. w zakresie ochrony środ. 1072, 1073,1074	07.2011	

Autorzy zmiany Studium wynikającej z uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r.

mgr inż. arch. kraj. Małgorzata Hoser

mgr inż. Beata Andrzejewska

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ A

Uwarunkowania i diagnoza stanu zagospodarowania przestrzennego Gminy

Ia.	Cel opracowania <i>zmiany Studium sporządzonej na podstawie uchwały Nr X/32/07 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 19 października 2007 r. (przyjętej uchwałą Nr IX/45/11 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 18 lipca 2011 r.)</i>	str.5
Ib.	Cel opracowania <i>zmiany Studium sporządzanej na podstawie uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r.</i>	str. 6
II.	Charakterystyka gminy	str.5-6
1.	Położenie gminy	str.5-6
2.	Podstawowe dane charakteryzujące gminę	str.6-7
3.	Funkcje gminy	str.6-8
III.	Uwarunkowania rozwoju gminy	str.6-8
1.	Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie terenu oraz stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony	str.6-8
1a.	<i>Diagnoza przygotowana na potrzeby strategii rozwoju gminy</i>	str. 9
2.	Stan środowiska	str.7-10
2.1.	Położenie geograficzne i rzeźba terenu	str.7-10
2.2.	Budowa geologiczna	str.8-10
2.3.	Zasoby wodne	str.8-10
2.4.	Lasy	str.9-11
2.5.	Rolnicza przestrzeń produkcyjna	str.10-12
2.6.	Klimat	str.12-14
2.7.	Stan sanitarny środowiska	str.13-15
2.7.1.	Degradacja powierzchni ziemi	str.13-15
2.7.2.	Zanieczyszczenia wód powierzchniowych i gruntowych	str.13-16
2.7.3.	Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego	str.14-17
3.	Dziedzictwo kulturowe oraz dobra kultury współczesnej	str.14-18
4.	Warunki życia mieszkańców	str.19-23
4.1.	Procesy demograficzne	str.19-23
	<i>Rynek pracy</i>	str. 27
	<i>Prognoza demograficzna</i>	str. 27
4.2.	Sfera społeczna	str.21-28
	Oświata i wychowanie	str.21-28
	Zdrowie i opieka społeczna	str.22-30
	<i>Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami zgodnie z uniwersalnym projektowaniem</i>	str. 31
	Turystyka, sport i rekreacja	str.22-31
	Warunki mieszkaniowe	str.22-32
	Kultura	str.23-33
	<i>Administracja publiczna, obsługa finansowa</i>	str. 33
4.3.	Sfera gospodarcza	str.23-34
	Rolnictwo	str.23-34
	Pozarolnicza działalność gospodarcza	str.25-36
	Turystyka	str.26-38
4.4.	<i>Sytuacja finansowa</i>	str. 38
5.	Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i mienia <i>oraz wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej</i>	str.26-41
6.	Potrzeby i możliwości rozwoju gminy	str.26-43
6.1.	–Możliwości rozwoju gminy wynikające z uwarunkowań <i>przyrodniczych – synteza uwarunkowań przyrodniczych</i>	str.26-43
6.2.	–Potrzeby rozwoju gminy wynikające ze zgłoszonych wniosków	str.28-44
6.3.	<i>Potrzeby i możliwości rozwoju gminy wynikające z analizy uwarunkowań</i>	str. 47

	<i>społecznych, w tym prognoz demograficznych – podsumowanie</i>	
6.4.	<i>Potrzeby i możliwości rozwoju gminy wynikające z analizy uwarunkowań ekonomicznych, w tym możliwości finansowania przez gminę sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy – podsumowanie</i>	str. 49
6.5.	<i>Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę</i>	str. 50
6.5.1.	<i>Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę</i>	str. 50
6.5.2.	<i>Szacunkowa chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych, rozumiana jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy</i>	str. 54
6.5.3.	<i>Szacunkowa chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, rozumiana jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy</i>	str. 58
6.5.4.	<i>Wnioski dotyczące zapotrzebowania na nową zabudowę wynikające z analiz opisanych w pkt 6.5.1-6.5.3</i>	str. 58
6.5.5.	<i>Potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy oraz możliwości ich finansowania</i>	str. 58
7.	Stan prawny gruntów	str.29-60
8.	Obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych	str.30-60
9.	Obszary naturalnych zagrożeń geologicznych	str.30-61
10.	Udokumentowane złoża kopalin, zasoby wód podziemnych oraz kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla	str.30-61
11.	Tereny górnicze na podstawie przepisów odrębnych	str.30-61
12.	Systemy komunikacji i infrastruktury	str.30-61
12.1.	Komunikacja	str.30-61
12.2.	Zaopatrzenie w wodę	str.32-63
12.3.	Odprowadzenie ścieków	str.32-63
12.4.	Gospodarka odpadami	str.32-64
12.5.	Zaopatrzenie w gaz	str.32-64
12.6.	Telekomunikacja	str.32-65
12.7.	Elektryfikacja	str.32-65
12.8.	Zaopatrzenie w ciepło	str.33-65
13.	Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych oraz inne	str.33-65
13.1.	Plan zagospodarowania przestrzennego województwa	str.33-65
13.2.	Zielone Płuca Polski	str.33-66
13.3.	Krajowy program zwiększania lesistości do 2020r.	str.33-66
13.4.	<i>Strategia rozwoju województwa</i>	str. 67

CZEŚĆ B

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA

1.	Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów	str.34-68
1.1.	Zmiany w studium dotyczące zagospodarowania przestrzennego	str.34-69
2.	Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów w tym tereny wyłączone z zabudowy	str.35-69
2.1.	Określenie kierunków zagospodarowania terenów	str.36-71
3.	Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego / krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk	str.36-72
3.1.	Ochrona przyrody	str.36-72
3.1.1.	Obszary objęte ochroną przyrody	str.36-72
3.1.2.	Obszary wskazane do objęcia ochroną przyrody	str.36-72
3.1.3.	Korytarze ekologiczne	str.36-72
3.1.4.	Ochrona zasobów geologicznych	str.37-73
3.1.5.	Ochrona wód powierzchniowych	str.37-73

3.1.6.	Ochrona gleb	str.38-74
3.1.7.	Ochrona lasów i zadrzewień	str.38-74
3.1.8.	Ochrona powierzchni ziemi	str.39-75
3.1.9.	Ochrona powietrza atmosferycznego	str.39-75
3.1.10.	Ochrona przed hałasem i wibracjami	str.40-76
3.1.11.	Ochrona przed elektromagnetycznym promieniowaniem niejonizującym	str.40-76
3.1.12.	Obszary proponowane do objęcia ochroną prawną rangi lokalnej	str.40-76
4.	Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków dóbr kultury materialnej	str.41-77
5.	Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej	str.42-78
5.1.	Komunikacja	str.42-78
5.2.	Zaopatrzenie w wodę	str.43-79
5.3.	Odprowadzenie ścieków	str.43-79
5.4.	Gospodarka odpadami	str.43-80
5.5.	Zaopatrzenie w gaz ziemny i energię cieplną	str.44-81
5.6.	Zaopatrzenie w energię elektryczną	str.44-81
5.7.	Telekomunikacja	str.45-81
5.8.	<i>Cmentarze</i>	str. 82
6.	Obszary, na których będą rozmieszczane inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym	str.45-82
7.	Obszary, na których będą rozmieszczane inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu przestrzennego województwa i ustaleniami programów zadań rządowych	str.45-82
8.	Obszary, dla których jest obowiązkowe sporządzenie planów na podstawie przepisów szczególnych	str.46-83
9.	Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	str.46-83
10.	Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	str.46-83
10.1.	Obszary ochrony gruntów rolnych	str.46-83
10.2.	Obszary ochrony gruntów leśnych	str.46-83
11.	Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi / <i>szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych</i>	str.47-84
12.	Obiekty lub obszary, dla których w złożu kopaliny wyznacza się filar ochronny	str.47-84
13.	Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenie działalności gospodarczej	str.47-84
14.	Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji <i>oraz remediacji</i>	str.47-84
15.	<i>Obszary zdegradowane</i>	str.47-85
15-16.	Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych	str.47-85

CZEŚĆ C

Wpływ uwarunkowań na ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego gminy

1.	Funkcje gminy, przeznaczenie terenów, kierunki zmian	str.48-86
2.	Uwarunkowania środowiska przyrodniczego	str.48-86
3.	Stan czystości środowiska przyrodniczego	str.48-86
4.	Uwarunkowania związane z istniejącym zainwestowaniem, <i>warunkami i jakością życia mieszkańców gminy</i>	str.48-86
5.	Uwarunkowania zewnętrzne gminy	str.48-86
	<i>Uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz synteza ustaleń zmiany Studium wynikającej z uchwały nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r.</i>	str.48-88

CZEŚĆ A

UWARUNKOWANIA I DIAGNOZA STANU PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA GMINY

Ia. Cel opracowania zmiany studium sporządzonej na podstawie uchwały Nr X/32/07 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 19 października 2007 r. (przyjętej uchwałą Nr IX/45/11 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 18 lipca 2011 r.)

Studium jest opracowaniem potrzebnym do określenia polityki przestrzennej gminy, w tym sprecyzowanych zasad zagospodarowania przestrzennego wynikających z istniejących uwarunkowań przyrodniczych, społecznych, ekonomicznych i funkcjonalnych.

Studium nie jest aktem prawa miejscowego, jednakże jego ustalenia zgodnie z Ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym są wiążące dla organu gminy przy opracowaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, bowiem przewidywane rozwiązania w miejscowym planie, powinny być zgodne z ustaleniami Studium. Studium jest również pomocne przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy.

Po raz pierwszy Studium zostało przyjęte przez Radę Gminy Andrzejewo w grudniu 2004 r.

Zmianę Studium wywołała konieczność wprowadzenia korekty związanej z wystąpieniem nowych potrzeb w zakresie rozszerzenia terenów przeznaczonych na cele inwestycyjne.

W tej zmianie Studium, która jest pierwszą zmianą tego dokumentu, wykorzystano najważniejsze zasady rozwoju przestrzennego zdefiniowane w pierwotnym dokumencie.

Istotą obecnej zmiany jest wprowadzenie niewielkich korekt i uzupełnień do polityki przestrzennej gminy wynikających głównie z nowych dokumentów, zmian związanych z rozwiązaniami technicznymi infrastruktury gminy, pojawieniem się nowych potrzeb, dla zaspokojenia których należało dokonać analizy terenów dotychczas przewidzianych pod zainwestowanie.

Wprowadza się zmiany Studium dotyczące:

- A. Terenów zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej, usługowej i rekreacyjnej**
- B. Terenów działalności produkcyjnej**
- C. Wprowadzenia terenów imprez masowych i sportu w Andrzejewie**
- D. Powiększenie terenu cmentarza rzymsko-katolickiego w Andrzejewie**
- E. Terenów parkingów w Andrzejewie**
- F. Terenu oczyszczalni ścieków w Andrzejewie**
- G. Zbiorników wodnych – stawów w Andrzejewie**
- H. Umożliwienie lokalizacji odnawialnych źródeł energii głównie siłowni wiatrowych**
- J. Zalesień**
- K. Korekty przebiegu granicy wsi Zaręby Warchoły**
- L. Zmiany numeracji dróg powiatowych**

Wprowadzone zmiany w tekście studium zostały oznaczone tłustym drukiem, pochyłą czcionką.

I b. Cel opracowania zmiany Studium sporządzanej na podstawie uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r.

W dniu 28 lutego 2020 r. Rada Gminy Andrzejewo podjęła uchwałę Nr XIV/96/2020 o zmianie dotychczas obowiązującego Studium przyjętego uchwałą Nr XXIV/87/04 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 31 grudnia 2004 r. i zmienionego uchwałą Nr IX/45/11 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 18 lipca 2011 r. Aktualnie procedowana zmiana Studium dotyczy obszaru położonego w miejscowości gminnej Andrzejewo, zajmującego powierzchnię około 29,5 ha.

Intencją przedmiotowej korekty było wprowadzenie jednoznacznych ustaleń umożliwiających powiększenie istniejącego cmentarza zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Obszar sporządzanej zmiany Studium obejmuje teren cmentarza z terenem planowanym pod jego powiększenie oraz ze strefą o zasięgu co najmniej 150 m wokół nich. W obrębie tej strefy znajdują się m.in. tereny zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej i usługowej, rolne, las, fragment drogi powiatowej, rzeka Brok Mały oraz wody stojące (stawy).

W części tekstowej Studium pt. „Uwarunkowania i diagnoza stanu zagospodarowania przestrzennego Gminy” dokonano zmian uzupełniając w niezbędnym zakresie wszystkie treści, w tym uzupełniono dane ogólne dotyczące całej gminy, o ile mogły stanowić uwarunkowania rozwoju dla przedmiotowego obszaru zmiany Studium tak, aby były aktualne. Zakres uzupełnień tekstu uwarunkowań Studium objął również tematykę wymaganą do opracowania w związku z wprowadzanymi zmianami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w tym opracowano w szerszym zakresie tematykę potrzeb i możliwości rozwoju gminy. Szacując maksymalne zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową budynków przyjęto perspektywę 20 lat (2039 r.). Przyjęcie takiej perspektywy było podyktowane możliwością porównania skutków finansowych wyznaczenia nowych terenów zabudowy z aktualnymi wieloletnimi prognozami finansowymi gminy. Obecna sytuacja gospodarcza w Polsce i jej uzależnienie od gospodarki europejskiej i światowej, przy jednoczesnej zmiennej dynamice wskaźników makroekonomicznych odnotowanej w ostatnich latach i trudnych do oszacowania w przyszłości tendencji, nie pozwala na prognozowanie budżetu gminy w długim horyzoncie czasowym w sposób prawdopodobny. Świadczą o tym również przyjmowane na szczeblu krajowym dokumenty strategiczne, w których określanie polityki rozwoju, celów i zadań na kolejne 20 lat uznaje się jako długookresowe wizje rozwoju, których realizacja obarczona jest dużym stopniem niepewności. Natomiast na szczeblu zarówno lokalnym jak i wojewódzkim przyjmowane są dokumenty strategiczne z krótszym horyzontem czasowym, najczęściej w perspektywie 5-10 lat, maksymalnie 15 lat. Pozwala to ograniczyć błędy w przyjętych szacunkach oraz daje możliwość częstszej weryfikacji założeń w odniesieniu do zaistniałej koniunktury gospodarczej.

W części pt. „Kierunki zagospodarowania” wprowadzono zmiany wyłącznie w zakresie obszaru będącego przedmiotem zmiany Studium. Wprowadzone niniejszą zmianą Studium uzupełnienia oznaczono czcionką Book antiqua: kursywa, w kolorze szaroniebieskim, natomiast niezbędne do usunięcia fragmenty dotychczas obowiązującego tekstu Studium zostały oznaczone skreśleniem bez zmiany czcionki.

Skorygowane ustalenia, dotyczące ww. zmiany Studium, przedstawiono w części graficznej Studium na planszy pt. „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Andrzejewo - KIERUNKI” (z oznaczeniem granic zmiany), granice zmiany Studium przedstawiono również na planszy pt. „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego - UWARUNKOWANIA”.

II. Charakterystyka gminy

1. Położenie gminy

Gmina Andrzejewo leży w północno-wschodniej części woj. mazowieckiego w powiecie ostrowskim w odległości ok. 100 km od Warszawy, 22 km od Ostrowi Mazowieckiej siedziby powiatu oraz 25 km od Zambrowa. Sąsiaduje od północy z gminami Szumowo (pow. Zambrów.) i gm. Zambrów, od wschodu z gm. Czyżew pow. Wysokie Maz., od

południa z gm. Szulborze i Zaręby Kościelne (pow. Ostrów Maz.), od zachodu granicę stanowi gm. Ostrów Mazowiecka.

Siedzibą władz samorządowych jest wieś Andrzejewo położona w środkowo-wschodniej części gminy. Administracyjnie gmina podzielona jest na 32 sołectwa.

2. Podstawowe dane charakteryzujące gminę (wg danych statystycznych Urzędu Gminy - stan na 30.X.2009 r.)

Liczba ludności - **4564** (4604 *) osób

w tym: kobiet - **2251** (2270 *) osób

mężczyzn - **2303** (2334 *) osób

Gęstość zaludnienia - 38 osób/km²

Ogółem powierzchnia gminy - 11.864 ha

w tym:

- użytki rolne - **10859,22** (10861 *) ha

w tym:

- grunty orne - **9045** (9046 *) ha

- sady - 89,0 ha

- łąki - 245,0 ha

- pastwiska - **1480** (1481 *) ha

- lasy i zadrzewienia - 322,0 ha

- pozostałe grunty - **683,0** (681 *) ha

Lesistość gminy - 2,7% (2,6% *)

Ilość mieszkań - 1256

Ilość mieszkań na 1000 mieszkańców - 258

Przeciętna powierzchnia 1 mieszkania - 85,7 m²

Powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 mieszkańca - 24,1m² *)

Długość sieci kanalizacyjnej - 0 km

Długość sieci wodociągowej - **115,6** (107,7 *) km

Ilość przyłączy wodociągowych do budynków mieszkalnych - **916** (900 *)

Ilość przyłączy kanalizacyjnych do budynków mieszkalnych - 0

-----
*) wg danych rocznika statystycznego 2002 r.

Podstawowe dane charakteryzujące gminę - stan na 31.12.2019 r.

Liczba ludności - 4063 osób, w tym: kobiet - 2027, mężczyzn - 2036

Gęstość zaludnienia - 34 osób/km²

Ogółem powierzchnia gminy - 11 874 ha w tym:

użytki rolne - 11 174 ha **) (94,1% ogólnej powierzchni gminy)

w tym:

grunty orne - 8914 ha**)

sady - 68 ha**)

łąki - 249 ha**)

pastwiska - 1534 ha**)

lasy, zadrzewienia i zakrzewienia - 335 ha**)

pozostałe grunty - 365 ha**)

Lesistość gminy - 2,8%

Ilość mieszkań - 1193

Ilość mieszkań na 1000 mieszkańców - 293,6

Przeciętna powierzchnia 1 mieszkania - 110,9 m²

Powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 mieszkańca - 31,9 m²

Długość sieci kanalizacyjnej - 7,3 km

Długość sieci wodociągowej – 117 km

Ilość przyłączy wodociągowych do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania - 1189

Ilość przyłączy kanalizacyjnych do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania – 157

**) wg danych GUS z 31.12.2014 r.

3. Funkcje gminy.

Wiodącą funkcją gminy jest rolnictwo zatrudniające ponad 90% zawodowo czynnych. Drugą funkcją jest obsługa ludności gminy i rolnictwa. W gminie zatrudnionych jest (poza rolnictwem indywidualnym) 130 osób (wg danych GUS z 31.12.2019 r. liczba pracujących w gminie poza rolnictwem wynosiła 198 osób na 2448 osób w gminie w wieku produkcyjnym).

Dominacja pierwszej funkcji wynika z uwarunkowań glebowo – rolniczych, z istniejącej tradycji gospodarki rolnej, w której główny potencjał stanowią indywidualne gospodarstwa rolne oraz z uwarunkowań wynikających z położenia gminy na terenach o wysokim wskaźniku bonitacji gleb.

III. Uwarunkowania rozwoju gminy

1. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie terenu oraz stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony.

Przeznaczenie i zagospodarowanie terenów gminy wg danych Urzędu Gminy Andrzejewo przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	pow. w ha	udział %	pow. w ha w 2014 r.*	udział % w 2014 r.
Ogółem pow. gminy	11864,0		11874	100,00
użytki rolne	10859,22	91,5	11174	94,10
użytki leśne oraz grunty zadrz.i zakrzaczone.	322,0	2,7	335	2,82
grunty zabudowane i zurbanizowane w tym:	550,0	4,6	531	4,5
tereny mieszkaniowe i komunikacyjne	289,0	2,4	267	2,25
zurbanizowane tereny niezab.	-	-	-	-
tereny rekreac.- wypoczynkowe	5,0	0,04	3	0,03
tereny komunikacyjne	261,0	2,0	261	2,20
tereny różne / przemysłowe	-	-	1	0,01
Nie użytki	37,0	0,3	36	0,30
wody w tym:	80,64	0,6	44	0,37
śródlądowe płynące	15,34	0,12	41	0,35
śródlądowe stojące	2,28	0,019	3	0,03
Rowy	63,02	0,5	48	0,40

*) wg danych GUS, Bank Danych Lokalnych, 2020 r.

W przestrzeni gminy w okresie sporządzania pierwszej edycji Studium największą powierzchnię zajmują użytki rolne (91,5% powierzchni gminy) o wysokiej jakości, na których prowadzona jest intensywna produkcja rolnicza. Lasy oraz grunty zadrzewione i zakrzewione zajmują zaledwie 2,7% powierzchni gminy. Jest to jeden z najniższych wskaźników w województwie. Tereny zabudowy mieszkaniowej i komunikacji stanowią tylko 2% powierzchni gminy. W strukturze osadniczej gminy występuje 30 wsi sołeckich o różnym zaludnieniu. Przeważają wsie o liczbie ludności do 100 mieszkańców (16 miejscowości), oraz od 100 do 200 mieszkańców

(10 miejscowości). Do największych należy miejscowość gminna Andrzejewo licząca 939 mieszkańców.

Według danych GUS z 2014 r. struktura użytkowania gruntów nie uległa w gminie zasadniczym zmianom. Nieznaczne różnice wynikają przede wszystkim z niewielkiej zmiany w ogólnej powierzchni ewidencyjnej gminy (wzrost wynikający z dokładności pomiarów). Pod względem struktury osadniczej – wg danych uzyskanych z urzędu gminy w Andrzejewie w 2020 r. w gminie nadal funkcjonowało 30 sołectw (31 miejscowości), największym było Andrzejewo liczące 930 mieszkańców.

Zabudowa gminy składa się z budynków z różnych okresów, z różnych materiałów o różnych standardach użytkowych i technicznych. Przeważająca część zabudowy pochodzi z okresu powojennego. Budynki mieszkalne są prawie w całości jednorodzinne, przeciętna ich wielkość wynosi ok. 105 m² pu (w 2019 r. 111 m²). Zabudowa gminy w całości nie przedstawia szczególnych wartości kulturowych, zachowało się niewiele obiektów o charakterze zabytkowym. Dawna zabudowa, niezależnie od charakteru poszczególnych budynków, składa się na względnie uporządkowany, harmonijny krajobraz osadniczy. Dysharmonię wprowadzają obiekty realizowane od początku lat 60-tych typowe dla całego kraju tzw. „zabudowa pudełkowa” z płaskimi lub kopertowymi dachami. Agresywnie w krajobrazie wyglądają również realizowane wówczas obiekty. Po okresie transformacji politycznej w obszarze gminy zaczęły zaś powstawać budynki katalogowe, często również niezwiązane z architekturą regionu.

Na szczególną uwagę zasługuje układ urbanistyczny miejscowości gminnej. Andrzejewo w latach 1528 - 1870 posiadało prawa miejskie i z tego okresu pochodzi dzisiejszy układ tej miejscowości. Miasto Andrzejewo lokowane było na prawie magdeburskim (znanym także jako prawo niemieckie).

Na terenie gminy Andrzejewo dotychczas nie przyjęto planów miejscowych określających przeznaczenie terenów. Zabudowa jest sytuowana na podstawie decyzji administracyjnych (decyzji o warunkach zabudowy oraz decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego), nie zaś świadomej polityki zagospodarowania przestrzennego.

W latach 2012-2020 wydano decyzje o warunkach zabudowy ustalając następujące rodzaje zabudowy:

Typ zabudowy	Decyzje o warunkach zabudowy wydane w latach:									
	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	suma
Budynki mieszkalne jednorodzinne	0	0	1	1	3	4	3	2	3	17
Budynki mieszkalne w zabudowie zagrodowej	3	2	2	10	6	4	2	11	5	45
Budynki usługowe	1	2	2	0	1	0	0	2	1	9
Budynki produkcyjne / gospodarcze	3	9	13	24	13	16	18	8	8	112
Panele fotowoltaiczne	0	1	1	0	0	0	0	5	4	11
Razem	7	14	19	32*)	24*)	24*)	20*)	27*)	19*)	186*)

*) część decyzji dotyczyła zabudowy mieszkalnej łącznie z budynkami produkcyjno-gospodarczymi

Od 2012 r. w gminie Andrzejewo średniorocznie było wydawanych ok. 21 decyzji o warunkach zabudowy. Największą część stanowiły decyzje dotyczące budynków produkcyjno-gospodarczych oraz mieszkalnych w zabudowie zagrodowej.

1a. Diagnoza przygotowana na potrzeby strategii rozwoju gminy

W czasie sporządzania zmiany Studium wynikającej z uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r. nie obowiązywała zatwierdzona Strategia rozwoju gminy Andrzejewo, funkcjonował jedynie projekt „Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Andrzejewo na lata 2016-2025” opracowany w 2016 r.

2. Stan środowiska

2.1. Położenie geograficzne i rzeźba terenu

Obszar gminy Andrzejewo w podziale fizyczno- geograficznym położony jest w mezoregionie Wysoczyzny Wysokomazowieckiej wchodzącej w skład makroregionu Niziny Północnopodlaskiej. Obszar gminy stanowi wysoczyzna o płaskiej powierzchni wyniesiona 115 – 135 m n.p.m. i opadająca ze średnimi spadkami 2% - 5%. W północno-wschodniej części gminy, w okolicach wsi Przeździecko Jachy, Przeździecko Grzymki, Ołdaki Polonia i Zaręby Warchoły występują ostańcowe wzgórza morenowe oraz pagórki kemowe osiągające wysokość 130-135 m n.p.m. Wraz z odpływem wód lodowcowych powstawały poziomy erozyjno-akumulacyjne położone na różnych wysokościach od 115 do 130 m n.p.m. Najlepiej zachowały się one w rejonie wsi Przeździecko Lenarty, Stara Ruskołęka, Kuleszki Nienały i Gołębie Leśniewo. Powierzchnia wysoczyzny porożcinana jest dolinkami fluwialnymi i denudacyjnymi. Występują one jako:

- dolinki rzeczne Broku, Broku Małego, Wągrody o płaskich dnach z tarasami nadzalewowymi i zalewowymi.
- płaskie i stosunkowo wąskie dolinki boczne ze stałym lub okresowym odpływem wód.
- rozległe o szerokości kilkuset metrów obniżenia wytopiskowe, okresowo podmokłe (okolice Ruskołęki)
- suche dolinki denudacyjne o łagodnych zboczach
- niewielkie owalne zagłębienia bezodpływowe z okresowymi podmokłościami
- współczesne formy antropogeniczne: wyrobiska poeksploatacyjne, nasypy, przekopy, rowy melioracyjne.

Rzeźba terenu gminy poza obszarami większych spadków, nie wpływa ograniczająco na rozwój funkcji osadniczej jak i rolnictwa.

2.2. Budowa geologiczna-

Teren gminy pod względem geologicznym znajduje się na obszarze prekambryjskiej platformy wschodnioeuropejskiej, na której zalegają utwory paleozoiczne, mezozoiczne, trzeciorzędowe i czwartorzędowe.

Utwory czwartorzędowe reprezentowane są przez:

- najstarsze utwory akumulacji lodowcowej reprezentowane przez gliny zwałowe przykryte piaskami i żwirami wodnolodowcowymi (występują w okolicach wsi Króle Małe, Stara Ruskołęka).
- młodsze utwory akumulacji wodnolodowcowej kemów (piaski średnie i grube, żwiry pospółki, z domieszką gładów i kamieni) budujące pagórki w północno-wschodniej części gminy (Przeździecko Jachy, Przeździecko Grzymki).
- piaski i żwiry akumulacji fluwio-glacialnej zalegające w obniżeniach i dolinkach
- piaski i żwiry tarasów akumulacyjnych w dolinach Małego Broku i Jasionki pochodzące ze zlodowacenia bałtyckiego. Utwory bagiennie, aluwialne i deluwialne reprezentowane są przez torfy namuły, pyły i piaski. Pochodzą z okresu holocenu. Utwory holoceńskie zalegają niewielkimi warstwami w dolinach rzek, dolinkach i zagłębieniach wytopiskowych.

Występujące grunty są przeważnie gruntami nośnymi nie stwarzającymi ograniczeń dla bezpośredniego posadowienia budynków za wyjątkiem utworów bagiennych, rzeczno-bagiennych i rzeczno-deluwialnych, wytworzone z mułków i ilów oraz piasków luźnych i zapylnych, które nie nadają się do posadowienia zabudowy.

2.3. Zasoby wodne

Obszar gminy położony jest w zlewni rzeki Brok, prawego dopływu Bugu, który przepływa przez południową część gminy na odcinku około 10 km przez wsie: Żelazy

Brokowo, Mianowo, Godlewo Gorzejewo, Gołębie Leśniewo. Rzeka typowo nizinna z dość szeroką dochodzącą do 400 m doliną i silnie meandrującym korytem, średni jej przepływ wynosi 1,09 m³/sek. Głównym ciekim wodnym gminy jest rzeka Mały Brok Płyńcie ona przez wsie: Przeździecko Jachy, Przeździecko Grzymki, Andrzejewo Kolonia, Andrzejewo, Olszewo Cechny, Kuleszki Nienały i Dabrowę. Dolina rzeczna posiada szerokość od 200 do 300 m, na długości około 15 km. Średni przepływ rzeki przy ujściu do Broku – 1,77 m³/sek. Północno-wschodnia część gminy odwadniana jest przez małą rzekę Łętówkę, a zachodnia przez Węgrodę i Jasionkę. Pozostałe ciekami wodnymi często mające charakter rowów melioracyjnych posiadają niewielkie przepływy i niewielkie zasoby wód. Gmina nie posiada większych zbiorników wodnych. Kilka małych stawów wodnych występuje w okolicy wsi Andrzejewo, Ołdaki Polonia, Zaręby Warchoły, Zaręby Choromany, Pieńki Sobótki, Pieńki Żaki, Stara Ruskołęka, Mianowo, Króle Duże, Pęchratka Mała.

Obszar gminy położony jest w obrębie JCWPd kod PLGW200055. Stopień wykorzystania jego zasobów wynosi 10,4%.

O dużej zasobności obszaru gminy w wody podziemne świadczy wysoka wydajność potencjalnych studni wierconych określona na Mapach hydrogeologicznych Polski (ark. Zambrowo, Małkinia Górna, Czyżew, Jabłonki Kościelne). Wydajność ta na znacznej części gminy kształtuje się na poziomie od 70 do 120 m³/h, a w rejonie miejscowości Andrzejewo nawet powyżej 120 m³/h. Jedynie w części południowo-zachodniej wydajność ta spada do średniej tj. ok. 50-70 m³/h.

Na obszarze gminy wody podziemne występują w dwóch zasadniczych poziomach.

- **holoceński poziom wodonośny** obejmuje doliny rzeczne i obniżenia. Poziom wody uzależniony jest od poziomu wód w rzekach i opadów atmosferycznych i zazwyczaj utrzymuje się na głębokości 1.0-2.0 m p.p.t. Tego typu grunty stanowią ograniczenia dla budownictwa, a łatwo przepuszczalne warstwy nie stanowiące barier dla zanieczyszczeń bakteriologicznych, powodują, że te wody nie nadają się dla zaopatrzenia ludności.

- **plejstoceniński poziom wodonośny** – obejmuje wody gruntowe w trudno-przepuszczalnych warstwach gruntowych t.j. glinach zwałowych, w piaskach podścielonych gliną. *Wody te występują poniżej 5 m p.p.t.*

W granicach występowania glin piaszczystych i pyłowych gdzie ciągłość wód gruntowych może być zakłócona z uwagi na słabą przepuszczalność osadów, okresowo mogą pojawiać się wierzchówki.

Nierównomierny rozkład opadów powoduje okresowe braki lub nadmiar wody dla rolnictwa. Istnieje więc potrzeba gromadzenia jej nadmiaru celem wykorzystania w okresach niedoboru. Magazynowanie wód powierzchniowych w sposób zdecydowany poprawi walory przyrodnicze gminy oraz przyczyni się do uniezależnienia produkcji rolniczej od sezonowych wahań poziomów wody oraz od obserwowanego w wieloletnim obniżania się poziomu lustra wody gruntowej.

Pod względem warunków wodnych teren gminy charakteryzuje się zróżnicowanymi warunkami dla budownictwa – jednak należy podkreślić, że większa część terenów osadniczych charakteryzuje się stosunkowo korzystnymi warunkami hydrogeologicznymi dla budownictwa.

2.4. Lasy

Pod względem zasobów leśnych gmina należy do obszarów bardzo słabo zalesionych, lasy stanowią zaledwie 2,6% ogólnej powierzchni (*w 2019 r. lesistość wynosiła 2,8%*). Lasy prywatne stanowią 298 ha, a lasy państwowe będące we władaniu Nadleśnictwa Łomża (uroczyska Jachy I, Jachy II, Jachy III) –14 ha (*według danych GUS w 2019 r. powierzchnia gruntów leśnych w gminie Andrzejewo wynosiła ogółem ok. 340 ha, w tym prywatnych było ok. 324,4 ha, Skarbu Państwa ok. 14,1 ha, a gminnych ok. 1,1 ha*). Tereny leśne

rozmieszczone są nierównomiernie, najwięcej jest ich w północno-wschodniej części gminy w obrębie wsi Przeździecko Jachy i Przeździecko Grzymki. Lasy te porastają siedliska boru świeżego. Dominującym gatunkiem jest sosna z domieszką brzozy i dębu w różnym wieku od 5 do ponad 110 lat. Las świeży i las mieszany zaliczany do siedlisk żyznych i odpornych występuje na mniejszej powierzchni.

W drzewostanie wyróżnia się brzozę z domieszką grabu, modrzewia i osiki, w lasach świeżych w drzewostanie przeważa dąb z domieszką brzozy, topoli i sosny.

W dolinach rzek oraz w obniżeniach terenu spotyka się lasy na siedlisku olsowym, lasu wilgotnego i mieszanego wilgotnego, boru wilgotnego oraz lokalnie lasu łągowego. W drzewostanie dominuje olcha, lokalnie jesion i brzoza w młodym wieku. Są to obszary o niekorzystnych warunkach klimatycznych, okresowo lub stale podmokłe, spełniające ważną rolę w utrzymaniu stosunków wodnych.

Gospodarcze znaczenie lasów jest niewielkie, rola gospodarcza lasów ogranicza się do planowych cięć i odnowień w ramach planu urządzania lasu, prac pielęgnacyjnych oraz bieżących potrzeb budowlanych i opałowych miejscowej ludności.

Lasy występujące na terenie gminy posiadają małe znaczenie turystyczno-wypoczynkowe. Stosunkowo najlepsze warunki dla rekreacji posiadają lasy położone przy szlakach komunikacyjnych we wsi Przeździecko Jachy, Przeździecko Grzymki i Zaręby Warchoły. Największe znaczenie posiada ekologiczna funkcja lasów-glebochronna, wodochronna, klimatyczna. Lasy występujące w dolinach rzecznych i obniżeniach pełnią funkcje stabilizującą stosunki wodne oraz procesy glebotwórcze.

Lasy stanowią istotny element wzbogacający otwarty krajobraz wiejski.

2.5. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Obszar gminy charakteryzuje się stosunkowo małym zróżnicowaniem warunków glebowych. Dominują **gleby bielcowe i pseudobielcowe**, przy mniejszym udziale **gleb brunatnych i czarnych ziem właściwych**, a w dolinach rzecznych i obniżeniach występują **czarne ziemie zdegradowane oraz mady, mursze, gleby torfowe i mułowo-torfowe**.

Najlepsze gleby stanowią bielice i pseudobielice należące do **2 kompleksu pszennego dobrego** oraz **4 kompleksu żytnio-ziemniaczanego bardzo dobrego**, zaklasyfikowane do IIIa - IIIb klasy bonitacyjnej. Skalą macierzystą są gliny średnie oraz gliny spiaszczone i pylaste. Gleby charakteryzują się dużą zasobnością w składniki pokarmowe, posiadają dobre warunki wodno-powietrzne, dobra strukturę i są łatwe do uprawy. Nadają się do upraw najbardziej wymagających gatunków zbóż. Duże kompleksy tych gleb występują powszechnie na terenie całej gminy z największą koncentracją w części zachodniej.

Na obrzeżu dolin i zagłębieniach terenu występują czarne ziemie właściwe oraz pseudobielice o nieco gorszych warunkach wodno-powietrznych okresowo nadmiernie uwilgotnione. Gleby te należą do **8 kompleksu zbożowo-pastewnego mocnego** w IVa - IVb klasie bonitacyjnej. Przydatne są do uprawy roślin pastewnych wilgotnolubnych. Po uregulowaniu stosunków wodnych stanowią użytki rolne o wysokiej przydatności rolniczej. Największe przestrzenie zajmują w obrębie wsi: Andrzejewo, Pieńki Wielkie, Pieńki Żaki, Pieńki Sobótki, Mianowo, Nowa Ruskołęka, Zaręby Choromany.

Niewielkie powierzchnie w formie płątów tworzą czarne ziemie oraz gleby pseudobielicowe wytworzone z piasków gliniastych pseudobielicowe, zaliczane do **5 kompleksu żytnio - ziemniaczanego dobrego** (IVa - IVb). Gleby posiadają mniejszą zasobność w składniki pokarmowe i są bardziej wrażliwe na susze, stąd należą do gleb średnio korzystnych dla rolnictwa. Można na nich uprawiać dodatkowo jęczmień i mniej wymagające gatunki pszenicy. Zwarte kompleksy tych gleb znajdują się w obrębie

następujących wsi: Dąbrowa, Jasienica Parcele, Kowalówka, Króle Małe, Króle Duże, Przeździecko Jachy, Ołdaki Polonia.

Na obszarze gminy występuje mało gleb słabych, wśród których największy odsetek zajmują pseudobelice, czarne ziemie zdegradowane oraz gleby brunatne wylugowane wykształcone z piasków słabo gliniastych, klasyfikowane do **6 kompleksu żytnio - ziemniaczanego słabego** w V klasie bonitacyjnej. Gleby są ubogie w składniki pokarmowe i zbyt przepuszczalne. Największa ich koncentracja występuje we wsiach: Króle Duże, Jasienica Parcele, Stara Ruskołęka, Nowa Ruskołęka, Przeździecko Jachy. Część z tych gleb zaliczana do **9 kompleksu zbożowo-pastewnego słabego** w VI klasie bonitacyjnej, ze względu na położenie w sąsiedztwie dolin i obniżeń (Gołębie Leśniewo, Olszewo Cechny), jest nadmiernie uwilgotniona w okresie wiosennym. Regulacja stosunków wodnych jest tutaj bardzo trudna.

Najuboższe są gleby brunatne wylugowane wytworzone z piasków luźnych w **7 kompleksie zbożowo-tubinowym**. Gleby z uwagi na dużą przepuszczalność są suche i ubogie w składniki pokarmowe, a tym samym pozbawione praktycznych możliwości podniesienia ich wartości produkcyjnych. Gleby nadają się do zalesienia w pierwszej kolejności. Tworzą one enklawy w obrębie wsi: Przeździecko Jachy, Króle Duże, Pęchratka Mała, Stara Ruskołęka.

Użytki zielone ze względu na wąskie dna dolin rzecznych, dolinek i obniżeń terenowych zajmują małe powierzchnie w gminie. Wśród gleb wykorzystywanych pod trwałe użytki zielone wyróżnia się mady, czarne ziemie, gleby murszowe i torfowe wytworzone z piasków rzecznych, mułków, namułów organicznych i torfów. Przeważają użytki o średniej wartości zaklasyfikowane do **2 kompleksu przydatności**. Są to zmeliorowane grunty zaliczone do III - IV klasy bonitacyjnej.

Użytki zielone słabe w **3 kompleksie przydatności** (V klasa bonitacyjna) występują najczęściej na glebach murszowych lub torfowych i na ogół wymagają poprawy stosunków wodnych. Celowe jest jednak pozostawienie tych gleb w dotychczasowym użytkowaniu rolniczym z uwagi na znaczenie trwałych użytków zielonych w systemie powiązań przyrodniczych w gminie.

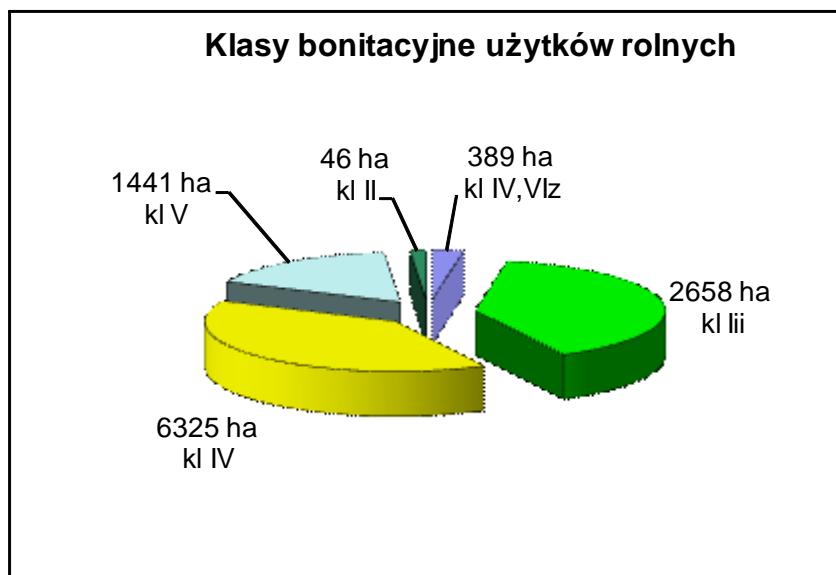
Pod względem warunków do produkcji rolnej największy areal pośród gruntów ornych zajmuje 2 kompleks pszeny dobry (60,9 %), 8 zbożowo – pastewny (13,0 %) oraz 6 żytni słaby (8,9 %), a w użytkach zielonych przeważa 2 kompleks przydatności (70,9 %).

Ogólny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej dla gminy Andrzejewo wynosi 77,4 pkt. (Polska - 66,5 pkt.).

Wśród gruntów ornych największy udział posiada klasa IVa (47,2 %), a następnie IIIb (25,4 %), IVb (12,0 %) i V (11,3 %). W strukturze użytków zielonych dominuje klasa IV (54,4%) i klasa V (26,9 %), a klasa III stanowi 14,7 % ogólnego areалу łąk i pastwisk.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych oraz użytkowanie użytków rolnych

Użytek	Klasa w ha						Razem	Udział %
	II	III	IV	V	VI	VIz		
grunty orne	3	2397	5354	1022	198	71	9045	86
sady	2	12	54	21	-	-	89	0,81
Łąki i pastwiska	41	249	917	398	120	0	1725	15
razem ha	46	2658	6325	1441	318	71	10859	100
udział %%	0,4	24,4	58,2	13,3	3,0	0,7	100	

Grunty orne gminy charakteryzują się na ogół dobrymi warunkami do produkcji rolnej. Miejscami wymagają bardzo intensywnego nawadniania i nawożenia. Bardzo dużo jest w gminie gleb klasy III i IV. Stanowią razem około 94,6%. Gleby klasy IV na cięższym podłożu są zasobne w składniki pokarmowe i w sprzyjających warunkach dają wysokie plony pszenicy, buraków cukrowych i koniczyny. Stanowią większą powierzchnię gruntów ornych

Najmniejszą powierzchnię stanowią gleby klasy V i VI. Dla celów nierolniczych należy w pierwszej kolejności wykorzystywać gleby o mało korzystnych i niekorzystnych warunkach do uprawy. Użytki zielone są przydatne dla rozwoju rolnictwa, i należy pozostawić je w dotychczasowym użytkowaniu jako tereny otwarte dla poprawy warunków wodnych i przewietrzania.

2.6. Klimat

W podziale klimatycznym Polski według Okołowicza gmina Andrzejewo zaliczana jest do dzielnicy mazurskiej charakteryzującej się średnią roczną **temperaturą powietrza** 6,5^o C, z najcieplejszym lipcem (17,3^o C) i najzimniejszym styczniem (-6,2^o C). W ciągu roku notuje się średnio 65 dni mroźnych z temperaturą poniżej 0° C oraz 26 dni gorących z temperaturą powyżej 25° C. Przeciętnie obserwuje się 127 dni z przymrozkiem, w okresie od połowy września do maja. Okres wegetacji trwa tutaj około 210 dni, rozpoczynając się w drugiej pentadzie kwietnia i kończąc się pod koniec października. Lato trwa średnio 85 dni, a zima 110 dni.

Wilgotność względna powietrza wykazuje przebieg podobny do przeciętnego w kraju i w skali rocznej wynosi 81%. Najwyższe wartości występują w listopadzie (90%), a najniższe w czerwcu - 73%. Z przebiegiem wilgotności związana jest częstotliwość występowania mgieł - około 44 dni w roku z maksimum ich pojawiania się w październiku i listopadzie.

Średnioroczne zachmurzenie wynosi 6,5^o w 11 - stopniowej skali, tj. poniżej przeciętnej w kraju (6,4). Najwięcej chmur pojawia się w listopadzie - 8,1^o, a najmniej w czerwcu-sierpniu - 5,1^o. Łącznie w roku notuje się około 143 dni pochmurnych.

Obszar otrzymuje średnio 573 mm **opadu**, z czego 361 mm przypada na okres wegetacyjny. Najwięcej opadów notuje się w sierpniu (82 mm), najmniej zaś w lutym (27 mm). Opady letnie są krótkotrwałe z dużym ich natężeniem i towarzyszą im często burze (średnio 15 razy w roku). Pokrywa śnieżna zalega przeciętnie przez 94 dni, od listopada z przerwami do kwietnia.

W rozkładzie **wiatrów** dominuje sektor zachodni (20,7%), a następnie południowo-zachodni i południowy (po 14,5%). Najrzadziej wieją wiatry z kierunku północno-wschodniego (5,6%), wschodniego (8,7%) i północno-zachodniego (9,5%). Cisze atmosferyczne są notowane w 2,5% w ciągu roku, najczęściej latem i jesienią, najrzadziej zimą. Średnie prędkości wiatrów wynoszą 3,2 m/s. Najsilniejsze wiatry występują zimą - średnio 4,2 m/s, a najłagodniejsze wiatry wieją w okresie letnim.

Ogólne warunki klimatyczne modyfikowane są przez lokalne czynniki fizjograficzne. Największy wpływ na zmiany klimatu lokalnego mają: rzeźba terenu, rodzaj gruntu, stosunki wodne oraz pokrycie roślinne. **Uwzględniając powyższe czynniki, najkorzystniejsze warunki klimatyczne dla zabudowy posiadają tereny położone na południowych stokach wysoczyzny o dobrym nasłonecznieniu, na gruntach suchych z głębiej zalegającą wodą gruntową, w sąsiedztwie kompleksów leśnych lub powierzchni zadrzewionych kształtujących warunki wietrzne i sanitarne. Najmniej korzystne warunki występują w dolinach rzecznych charakteryzujących się obniżonymi walorami bioklimatycznymi o dużej zawartości wilgoci i inwersjach temperatury.**

2.7. Stan sanitarny środowiska

2.7.1 Degradacja powierzchni ziemi

Podstawowym czynnikiem degradującym powierzchnię ziemi była dotychczas niekoncesjonowana **eksploatacja kopalni**, w wyniku której znacznej dewastacji uległo kilkanaście hektarów użytków rolnych i leśnych. Pozyskiwanie surowców mineralnych odbywało się dorywczo bez rozpoznania geologicznego i w przeważającej części bez zezwolenia właściwych organów administracji. Prowadziło to do nieuzasadnionej dewastacji terenów i obniżenia walorów środowiska przyrodniczego.

Na terenie gminy zlokalizowano 18 większych wyrobisk poeksploatacyjnych, gdzie wydobywano pospółkę i piaski. Najliczniej zjawisko występuje w kompleksie leśnym położonym w obrębie leśnym w pobliżu wsi Przeździecko Grzymki, gdzie stwierdzono aż 19 odkrywek. Największe wyrobiska występują natomiast we wsi Przeździecko Jachy zajmując powierzchnię około 4 ha i głębokości 6 - 8 m oraz 1 ha i głębokość 3-5 m.

Inne mniejsze wyrobiska odnotowano we wsiach: Przeździecko Jachy (6), Zaręby Bolędy (4), Załuski Lipniewo (3), Dąbrowa (2), Stara Ruskołęka (2), Olszewo Cechny (1), Ruskołęka Parcele (2), Przeździecko Dworaki (1), Nowa Ruskołęka (1) i Andrzejewo (1).

Dość powszechnym zjawiskiem są **dzikie wysypiska śmieci** występujące w lasach, przydrożnych rowach, dołach poeksploatacyjnych i innych zagłębieniach terenu, w których składowane są odpady pochodzące z gospodarstw domowych. Jest to zjawisko negatywne, niekorzystnie wpływające na estetykę krajobrazu oraz na stan sanitarny środowiska. Uciążliwość ta przejawia się przede wszystkim poprzez zanieczyszczenie gleb, wód powierzchniowych i podziemnych, powietrza atmosferycznego, niszczenie walorów estetycznych i krajobrazowych.

Procesom **erozji wodnej i wietrznej** podlega pokrywa glebowa. Na obszarze gminy przeważa erozja wodna bardzo słaba, co związane jest z małymi spadkami terenów i rodzajem występujących gleb. Tylko na niewielkiej powierzchni w strefach zboczowych dolin i dolinek oraz na dowietrznych stokach pagórków i wzniesień w północno-wschodniej części gminy obserwuje się erozję słabą.

Skutki erozji wietrznej notuje się na terenach występowania gleb mniej związanych (piaski) i bezleśnych.

2.7.2 Zanieczyszczenia wód powierzchniowych i gruntowych

Stan sanitarny wód powierzchniowych jest na ogół zły a źródła zanieczyszczeń są różnego pochodzenia.

Rzeka **Brok** mająca w gminie Andrzejewo „tranzytowy” charakter, według kryteriów fizyko-chemicznych i biologicznych posiada w punktach pomiarowych w Michałkach (gm. Wysokie Maz.) i Ołdakach (gm. Czyżew) **wody pozaklasowe**.

Na stan wód w rzece rzutuje mały przepływ, uregulowane koryto oraz mała zasobność wodna zlewni. Brok jest odbiornikiem ścieków pochodzących z terenu gminy Andrzejewo, a także z Wysokiego Mazowieckiego i Czyżewa. Do głównych źródeł zanieczyszczeń rzeki należą między innymi: zakład mleczarski "Mlekovita", zakład mięsny "Farmfood", gospodarka komunalna i ścieki socjalno-bytowe wsi położonych wzdłuż cieków wodnych oraz w mniejszym stopniu gospodarka rolna (spływy powierzchniowe nawozów i środków ochrony roślin).

Analizy badań potwierdziły bardzo silny wpływ na czystość wód rzeki zanieczyszczeń organicznych, biogennych i sanitarnych. Stwierdzono ponadnormatywne stężenia związków fosforu i azotu, BZT5, wysokie przewodnictwo właściwe oraz niedobory tlenu. Najgorsze parametry jakości wód zaobserwowano tuż poniżej Wysokiego Mazowieckiego. W punktach pomiarowych wody charakteryzowały się mniejszą ilością zanieczyszczeń organicznych, lecz w dalszym ciągu dużymi stężeniami związków biogennych i zanieczyszczeń sanitarnych, co świadczy o procesach samooczyszczania się rzeki na terenie gminy Andrzejewo.

Wg badań prowadzonych w latach 2014-2019 w ramach państwowego monitoringu środowiska stan wód rzeki Brok na odcinku od m. Siennicy do ujścia (PLRW200019266769) w punkcie pomiarowym Zamoście nadal był niezadawalający. W tym okresie stan ekologiczny wód tego JCWP określono jako zły, czego podstawową przyczyną był stan elementów biologicznych zakwalifikowanych do klasy 5 ze względu na stan ichtiofauny w klasie 5 (elementy hydromorfologiczne oraz fizyko-chemiczne uzyskały klasę 1, 2 lub >2). Klasa elementów chemicznych została określona jako poniżej dobrej ze względu na obecność difenyloterów bromowanych, benzo(a)pirenu (źródłem tych związków są odpady, ścieki przemysłowe, środki ochrony roślin, czy spalanie paliw kopalnych). W wyników tych ocen stan ogólny określono jako zły. W Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły przyjętym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. dla JCWP Broku od m. Siennicy do ujścia (PLRW200019266769) jako cel środowiskowy przyjęto osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego. Stwierdzono jednak, że osiągnięcie ww. celów jest zagrożone.

Na pozostałych ciekach wodnych nie prowadzi się badań kontrolno-pomiarowych.

~~W ostatnich latach wzrosło~~ *Istnieje* zagrożenie dla wód w małych ciekach, gruntu oraz wód gruntowych ze względu na ~~systematyczne~~ *znaczne* zwodociągowanie terenów wiejskich, przy jednoczesnym ~~braku~~ *niedużym* dostępie do sieci kanalizacji sanitarnej i ~~oczyszczalni ścieków na terenie całej gminy Andrzejewo.~~ *Część* nieczystości powstających w gospodarstwach rolnych i domowych kierowane ~~sa~~ *jest* w stanie nieoczyszczonym do często nieszczelnych szamb lub bezpośrednio do wód i gruntu. *We* wrześniu 2012 r. uruchomiono gminną oczyszczalnię ścieków w miejscowości Andrzejewo, do której obecnie trafiają ścieki komunalne siecią kanalizacji sanitarnej z miejscowości gminnej, a także dowożone są wozami asenizacyjnymi. Ponadto w gminie funkcjonuje stosunkowo dużo przydomowych oczyszczalni ścieków (w 2019 r. było ich 189, tj. ok. 16% budynków mieszkalnych było obsługiwanych przez takie oczyszczalnie). Na podstawie analiz fizyczno-chemicznych stwierdzono zanieczyszczenie wód gruntowych w studniach gospodarczych, charakteryzujące się zwiększoną ilością chlorków, azotanów oraz związków żelaza. JCWPd nr 55, w obrębie której znajduje się gmina Andrzejewo była badana w latach 2016-2020, w tym na terenie gminy w miejscowości Ruskoleka Stara. W roku 2016 na podstawie badań Państwowego Instytutu Geologicznego wody podziemne zostały zakwalifikowane w tej miejscowości do III klasy. Również w

większości badanych punktów w powiecie ostrowskim w ww. latach wody były kwalifikowane do III klasy czystości, w pojedynczych punktach wskazano klasy IV lub II. W Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły przyjętym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. dla JCWPD nr 55 jako cel środowiskowy przyjęto osiągnięcie dobrego stanu ilościowego oraz chemicznego. Stwierdzono, że osiągnięcie ww. celów nie jest zagrożone.

Wg Mapy geosrodowiskowej Polski (ark. Zambrów, Małkinia Górna, Czyżew, Jabłonki Kościelne) na obszarze gminy dominują korzystane warunki geologiczne dla utrzymania dobrej jakości wód podziemnych. Na większości obszaru występuje bardzo dobra lub dobra naturalna bariera izolacyjna. Z tego względu wg Mapy hydrogeologicznej Polski (ark. Zambrów, Małkinia Górna, Czyżew, Jabłonki Kościelne) w dominującej części gminy występuje niski stopień zagrożenia zanieczyszczeniami tych wód, a w części północno-wschodniej bardzo niski stopień zagrożenia zanieczyszczeniem.

2.7.3 Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego

Gmina Andrzejewo posiada charakter typowo rolniczy odznaczający się małą ilością źródeł zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego. Większość z nich posiada lokalny wymiar i skoncentrowana jest w ośrodku gminnym.

Podstawowym źródłem emisji zanieczyszczeń powietrza są procesy spalania paliw stałych (węгля, koksu, drewna i torfu) w indywidualnych paleniskach w budownictwie zagrodowym, jednorodzinym oraz gospodarczym, gdzie lokalnie mogą powstawać nieco większe stężenia dwutlenku siarki i pyłu oraz tlenu węgla (emisja niska). Stężenia zanieczyszczeń powietrza cechuje duża zmienność w ciągu roku mająca charakter sezonowy (w okresie jesienno-zimowym występuje wzrost stężeń dwutlenku siarki o około 80 %).

Niewielkie znaczenie w bilansie emisji stanowią obiekty użyteczności publicznej, w części opalane olejem opałowym. Na terenie gminy nie występują większe zakłady produkcyjne i usługowe o istotnym zagrożeniu dla powietrza atmosferycznego (piekarnia, wytwórnia wód gazowanych i makaronu, baza składowa GS, baza SKR).

Zanieczyszczenia powstające przy spalaniu benzyn, olejów i gazu płynnego w silnikach samochodowych ze względu na małe natężenie ruchu pojazdów na drogach gminy są również mało znaczące.

Inne procesy stanowiące źródła powierzchniowej emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych powstające przy składowaniu i przeładunku surowców sypkich i paliw płynnych, z uwagi na niewielką liczbę i mały zasięg oddziaływania mają znaczenie minimalne.

W ostatnich latach utrwaliła się stała tendencja do obniżania emisji oraz zwiększania redukcji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych. Na stan ten wpływ mają:

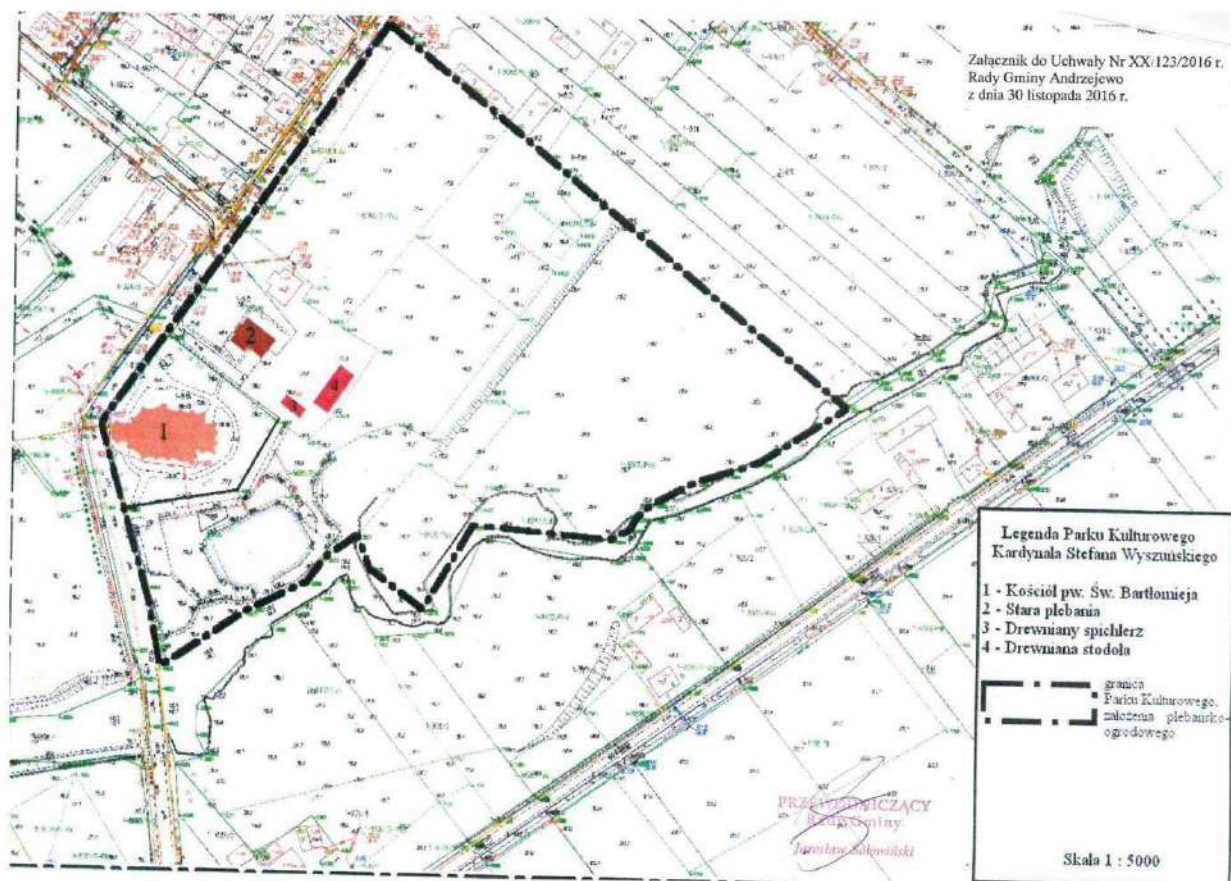
- ograniczenie ilości spalanych paliw w wyniku działań oszczędnościowych,
- poprawa jakości spalanych paliw (niższa zawartość siarki i popiołu),
- restrukturyzacja lokalnych systemów grzewczych polegająca na eliminacji tradycyjnych kotłowni węglowych na rzecz instalacji olejowych i gazowych.

Wysoką jakość powietrza na terenie gminy potwierdzają dane z Rocznych ocen jakości powietrza publikowanych przez GIOŚ, i wykonywane na ich potrzeby modelowanie. W ostatnich latach nie były na terenie gminy przekroczone normy w zakresie pyłów zawieszonych PM10 i PM2,5, a także benzo(a)pirenu w pyle. A więc związków, które stanowią istotne zanieczyszczenia powietrza na Mazowszu. Problemem jest natomiast ponadnormatywna zawartość ozonu zarówno wg kryteriów ochrony zdrowia, jak i ochrony roślin. Przekroczenia w zakresie ozonu występują na terenie całego kraju i nie jest tylko problemem lokalnym. Za przyczynę występowania wysokich stężeń ozonu, oprócz napływów z południowej i południowo-zachodniej Europy uznaje się: przemiany fotochemiczne prekursorów ozonu pod wpływem promieniowania UVB, niekorzystne warunki meteorologiczne (występowanie wysokich temperatur powietrza), a także naturalne źródła emisji prekursorów ozonu.

3. Dziedzictwo kulturowe oraz dobra kultury współczesnej

Uchwałą Nr XX/123/2016 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 30 listopada 2016 r. (Dz.Urz. Województwa Mazowieckiego z dnia 11 stycznia 2017 r. poz. 290) utworzono park kulturowy o nazwie „Park Kulturowy Kardynała Stefana Wyszyńskiego” w Andrzejewie. Obejmuje on działki nr 815 i 818 w sołectwie Andrzejewo, o łącznej powierzchni 5,71 ha.

Rys. 1. Granica parku kulturowego określona w załączniku graficznym do uchwały Nr XX/123/2016 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 30 listopada 2016 r.

Ochroną konserwatorską w ramach parku kulturowego objęte są następujące elementy:

- 1) założenie plebańsko-ogrodowe w Andrzejewie z XVII w., na które składają się: cmentarz przykościelny, układ przestrzenny zabudowań plebańskich, teren parku z dwoma stawami i zatoką nad rzeką Brok Mały oraz układ ciągów komunikacyjnych – wpisane do rejestru zabytków województwa mazowieckiego decyzją KL-WKZ-5340/4/84 z dnia 27 stycznia 1984 r.,
- 2) murowany kościół parafialny z 1606 r. pw. Św. Bartłomieja – wpisany do rejestru zabytków województwa mazowieckiego decyzją nr KL.IV.R.163/44/58 z dnia 8 lipca 1958 r. pod nr A-636,
- 3) stara plebania,
- 4) stodoła drewniana,
- 5) spichlerz drewniany.

Na terenie parku kulturowego przyjęto następujące sposoby ochrony:

- 1) utrzymanie w stanie trwałym założenia plebańsko-ogrodowego posiadającego zindywidualizowaną formę terenową, w tym układu ciągów komunikacyjnych z możliwością ich ewaluacji,
- 2) rewitalizacja i utrzymanie kościoła w historycznej formie architektonicznej z poszanowaniem detalu architektonicznego i wyposażenia wnętrza, rewitalizacja i utrzymanie budynku starej plebanii, stodoły drewnianej oraz spichlerza drewnianego z zachowaniem dotychczasowej formy architektonicznej z możliwością nadania im nowych funkcji użytkowych.

Na terenie parku kulturowego obowiązują następujące zakazy: prowadzenia działalności przemysłowej, składowania lub magazynowania odpadów, z wyjątkiem odpadów komunalnych umieszczonych w pojemnikach, umieszczania napisów i innych znaków niezwiązanych z ochroną parku kulturowego, z wyjątkiem tablic informacyjnych, znaków drogowych oraz znaków związanych z porządkiem i bezpieczeństwem publicznym.

Na terenie gminy Andrzejewo występują następujące zabytki:

3.1. Wieś Andrzejewo

3.1.1. Zespół Kościoła p.w Najświętszej Marii Panny

a) kościół parafialny murowany w latach 1526 -1605, dobudowana kaplica w 1612 r. restaurowany w 2 poł. XVII w oraz w latach: 1793 r, 1848 r, 1906-1909, 1966-1968 - numer **A-636** w rejestrze zabytków, nr 86 w gminnej ewidencji zabytków Kościół trójnawowy, korpus nawowy czteroprzęsłowy, prezbiterium trójnawowe, wyodrębnione zamknięte prostą ścianą. Obiekt murowany z cegły ceramicznej, mur w wątku wendyjskim, w dolnych partiach ścian dekoracje zendrówką. Ościeża okien, kaplica i kruchta tynkowane. W narożach stropy drewniane kasetonowe. W prezbiterium sklepienie ceglane sieciowo-gwieździste. Kościół jest w dobrym stanie technicznym, zagrożenia które mogą mieć wpływ na pogorszenie się stanu technicznego, to występujące zawilgocenia dolnych partii ścian zewnętrznych.

b) ogrodzenie murowane – koniec XIX w.- nr **A-636** w rej. zabytków; nr 87r w gminnej ew. zabytków

Ogrodzenie wzniesione najprawdopodobniej w końcu XIX w. Brama w stylu neogotyckim, mur ogrodzenia, który tworzą kamień i cegła, otacza kościół wraz z dawnym cmentarzem przykościelnym, wyznaczając teren o kształcie nieregularnego wieloboku.

c) założenie plebańsko ogrodowe nr **A-636**; w rejestrze zabytków; nr 90 w gminnej ew. zabytków

Na założenie plebańsko-ogrodowe składa się dawny budynek plebanii, murowany, kryty blachą, wybudowany pod koniec XIX w. wraz z otaczającym ogrodem-parkiem. Zarówno budynek plebanii jak i ogród są bardzo zaniedbane. Wymagają remontu i pielęgnacji.

3.1.2.a) Cmentarz rzymsko-katolicki – nr **A-637** w rejestrze zabytków; nr 85 w gminnej ew. zabytków

Pochodzi z 1852 r. Zlokalizowany około 80m od kościoła, posiada powierzchnię 3,84 ha. Rozplanowany regularnie, ma kształt zbliżony do kwadratu. Najstarszy istniejący nagrobek pochodzi z 1884 r.

b) kaplica cmentarna w Andrzejewie mur. 1884 r.- nr **A-637** w rej. zabytków, nr 88 w gminnej ew. zabytków. Kaplica została wybudowana z fundacji Ludwika ze Starzeńskich i Karola Przeździeckich oraz miejscowego proboszcza Wincentego Godlewskiego. Wielokrotnie odnawiana, obecnie jej stan techniczny jest dobry.

d) ogrodzenie cmentarza grzebalnego z bramą mur. 4 ćw. XIX w.- nr **A-637** w rejestrze zabytków, nr 89 w gminnej ew. zabytków.

3.1.3. Cmentarz żydowski w Andrzejewie – nr 84 w gminnej ewidencji zabytków.

Cmentarz nieczynny, zaniedbany, położony w polu w zadrzewionej enklawie, przy drodze Andrzejewo - Zaręby Warchoły, w odległości około 300m od drogi.

3.2 Wieś Dąbrowa

a) Zespół dworsko-folwarczny nr **A-640** w rej. zabytków, nr- 92 w gminnej ew. zabytków

Zespół dworsko-folwarczny składa się z dwóch części: rezydencjonalnej z dworem i otaczającym go parkiem oraz z folwarcznej – obejmującej teren podwórza. Część folwarczna to niewielkie podwórze zlokalizowane na

południowo-wschodnim krańcu założenia. Od północy i zachodu sąsiaduje z parkiem- ogrodem, od południa z łąkami nad Małym Brokiem, od wschodu z polami. Na podstawie relacji obecnego właściciela część folwarczną stanowiły budynki inwentarsko gospodarcze ustawione w podkowie wokół podwórza z otwarciem w kierunku północno-zachodnim. Z dawnych obiektów folwarcznych pozostała jedynie piwnica z lodownicą i ruiny dawnej stajni chlewni.

Stan zespołu dworsko-folwarcznego należy określić jako zaniedbany wymagający pilnie przeprowadzenia remontu.

- b) dwór drewn. ok. 1900 r. nr **A-640** w rej. zabytków, nr 93 w gminnej ew. zabytków
Dwór położony jest w centralnej części założenia, około 100m od drogi powiatowej Ostrów Maz. Andrzejewo. prowadzi do niego przez park, alejka dojazdowa. Nieznany jest pierwszy właściciel dworu. Prawdopodobnie przed II wojną światową dwór wraz z majątkiem kupiła rodzina Pietrusińskich, która dotychczas jest właścicielem. Podczas wojny w budynku stacjonował sztab wojsk radzieckich.

Budynek posadowiony jest na cokole z kamieni łączonych zaprawą cementowo-wapienną. Ściany zewnętrzne szkieletowe szalowane deskami od wewnątrz otynkowane, dach dwuspadowy konstrukcji drewnianej, pokryty eternitem i blachą. Parter budynku połączony komunikacyjnie z poddaszem za pomocą schodów drabiniastych drewnianych. Na poddaszu wydzielone pomieszczenia na pokoje. Obecna funkcja budynku – mieszkalna. Budynek jest zaniedbany, konieczna jest potrzeba przeprowadzenia gruntownego remontu.

- c) dom drewniany -Dąbrowa 23 - nr 94 w gminnej ew. zabytków
Dom budowany około r. 1915, obecnie niezamieszkały, bardzo zaniedbany, wymaga gruntownego remontu

3.3. Wieś Zaręby Bołedy – park dworski z końca XIX w.- nr **A-641** w rej. zabytków, nr 91 w gminnej ewidencji zabytków ,przedstawia pozostałości zaniedbanego bardzo przereźanego i zaniedbanego drzewostanu, wymaga odrestaurowania i pielęgnacji.

3.4. Wieś Gołębie Leśniewo

- a) dom drewniany- Gołębie Leśniewo 16 - nr 95 w gminnej ew. zabytków
Budynek bud. około 1938r. zamieszkały, dach kryty blachą, posiada charakterystyczne okiennice, zaniedbany, wymaga przeprowadzenia gruntownego remontu.
- b) Krzyż żeliwny przydrożny - nr - 96 w gminnej ew. zabytków
Krzyż postawiony w 1896 r., zachowany w dobrym stanie, wymaga pielęgnacji
- c) Krzyż żeliwny przydrożny - nr - 97 w gminnej ew. zabytków
Krzyż postawiony w 1887 r ., zachowany w dobrym stanie, wymaga pielęgnacji

3.5. Wieś Kowalówka

- a) dom drewniany - Kowalówka - nr 98 w gminnej ew. zabytków
Budynek bud. około 1930r. niezamieszkały, dach kryty dachówką, zaniedbany, wymaga przeprowadzenia gruntownego remontu.

3.6. Wieś Króle Duże

- a) dom drewniany - Króle Duże 38 - nr 99 w gminnej ew. zabytków
Budynek bud. na początku XX w. zamieszkały, dach kryty eternitem, ściany domu obite papą, wymaga przeprowadzenia remontu

3.7 Wieś Mianowo

- a) dom drewniany - Mianowo 6 - nr 101 w gminnej ew. zabytków
Budynek bud. w okresie międzywojennym, zamieszkały, dach kryty eternitem, ściany domu obite deskami, wymaga przeprowadzenia remontu
- b) Krzyż żeliwny przydrożny - nr - 100 w gminnej ew. zabytków

Krzyż postawiony w 1900 r., zachowany w dobrym stanie.

3.8. Wieś Pęczratka Mała

- a) dom drewniany - Pęczratka Mała 6 - nr 102 w gminnej ew. zabytków
Budynek bud. około 1920 r, niezamieszkały, dach kryty eternitem, ściany z bali, ruina.

3.9. Wieś Stara Ruskołęka

- a) Krzyż żeliwny przydrożny - nr - 103 w gminnej ew. zabytków
Krzyż postawiony w XIX w., zachowany w dobrym stanie

3.10. Wieś Pieńki Żaki

- a) Cmentarz wojenny - nr **A – 638** w rejestrze zabytków, nr 82 w gminnej ewidencji zabytków. Cmentarz z okresu I wojny światowej z 1915r. Położony wśród pól, 50 m od drogi Pieńki Żaki – Załuski Lipniewo, po jej prawej stronie. Powierzchnia cmentarza ok. 0,2 ha. Cmentarz na planie prostokąta, pochowanych jest tu około 80 żołnierzy niemieckich.
- b) Kapliczka murowana – nr 104 w gminnej ew. zabytków
Pobudowana w 1830 r., zachowana w stanie dobrym.

3.11. Wieś Stara Ruskołęka

- a) dom drewniany- Stara Ruskołęka 18 - nr 10 5 w gminnej ew. zabytków
Budynek bud. na pocz. XX w., niezamieszkały, dach kryty dachówką ściany drewniane obite papą, ruina.

3.12. Wieś Załuski Lipniewo

- a) Cmentarz wojenny - nr **A – 639** w rejestrze zabytków, nr 83- w gminnej ewidencji zabytków. Cmentarz z okresu I wojny światowej z 1915 r. Położony po lewej stronie drogi Załuski Lipniewo – Dmochy, powierzchnia cmentarza – około 0,2 ha
Cmentarz na planie prostokąta, pochowanych jest tu około 60 żołnierzy niemieckich.
Na skraju cmentarza przy drodze stoi betonowy krzyż.

3.13. Wieś Andrzejewo

- a) Krzyż przydrożny - nr - 106 w gminnej ew. zabytków
Krzyż postawiony w XX w. w formie kapliczki murowanej, na zwieńczeniu której znajduje się mały krzyż metalowy - zachowany w dobrym stanie
- b) Krzyż przydrożny - nr 107 w gminnej ew. zabytków
Krzyż postawiony w XX w. metalowy na cokole betonowym - zachowany w dobrym stanie

3.14. Wykaz stanowisk archeologicznych według numeru w gminnej ewidencji zabytków

L. p.	Identyfikator GEZ	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Nr stanowiska na obszarze AZP	Nr na obszarze AZP
1.	1.	Mianowo	1	6	45 - 78
2.	2.	Mianowo	2	12	45 - 78
3.	3.	Pieńki Wielkie	1	1	44 - 78
4.	4.	Pieńki Sobótki	1	2	44 - 78
5.	5.	Pieńki Sobótki	2	3	44 - 78
6.	6.	Pieńki Wielkie	2	4	44 - 78
7.	7.	Pieńki Wielkie	3	5	44 - 78
8.	8.	Pieńki Żaki	1	6	44 - 78
9.	9.	Załuski Lipniewo	1	7	44 - 78
10	10.	Załuski Lipniewo	2	8	44 - 78

11	11.	Przeździecko Dworaki	1	9	44 - 78
12	12.	Przeździecko Grzymki	1	10	44 - 78
13	13	Przeździecko Dworaki	2	11	44 - 78
14	14	Przeździecko Dworaki	3	12	44 - 78
15	15	Zaręby Bołedy	1	13	44 - 78
16	16	Andrzejewo	2	3	44 - 77
17	17	Andrzejewo	3	4	44 - 77
18	18	Jabłonowo	1	5	44 - 77
19	19	Jabłonowo	2	6	44 - 77
20	20	Andrzejewo	4	7	44 - 77
21	21	Andrzejewo	5	8	44 - 77
22	22	Andrzejewo	6	9	44 - 77
23	23	Olszewo Cechny	1	10	44 - 77
24	24	Olszewo Cechny	2	11	44 - 77
25	25	Olszewo Cechny	3	12	44 - 77
26	26	Andrzejewo	7	13	44 - 77
27	27	Olszewo Cechny	4	14	44 - 77
28	28	Olszewo Cechny	5	15	44 - 77
29	29	Andrzejewo	8	16	44 - 77
30	30	Andrzejewo	9	17	44 - 77
31	31	Andrzejewo	10	18	44 - 77
32	32	Ruskołęka Nowa	1	19	44 - 77
33	33	Ruskołęka Nowa	2	20	44 - 77
34	34	Ruskołęka Nowa	3	21	44 - 77
35	35	Ruskołęka Nowa	4	22	44 - 77
36	36	Andrzejewo	11	23	44 - 77
37	37	Andrzejewo	1	24	44 - 77
38	38	Ruskołęka Parcele	1	25	44 - 77
39	39	Ruskołęka Parcele	2	26	44 - 77
40	40	Ruskołęka Parcele	3	27	44 - 77
41	41	Ruskołęka Parcele	4	28	44 - 77
42	42	Ruskołęka Parcele	5	29	44 - 77
43	43	Ruskołęka Stara	1	30	44 - 77
44	44	Ruskołęka Stara	2	31	44 - 77
45	45	Ruskołęka Stara	3	32	44 - 77
46	46	Ruskołęka Stara	4	33	44 - 77
47	47	Ruskołęka Parcele	6	34	44 - 77
48	48	Ruskołęka Parcele	7	35	44 - 77
49	49	Jasienica Parcele	1	7	44 - 76
50	50	Jasienica Parcele	2	8	44 - 76
51	51	Jasienica Parcele	3	9	44 - 76
52	52	Jasienica Parcele	4	10	44 - 76
53	53	Jasienica Parcele	5	11	44 - 76
54	54	Króle Duże	1	12	44 - 76
55	55	Króle Duże	2	13	44 - 76
56	56	Króle Duże	3	14	44 - 76
57	57	Jasienica Parcele	6	15	44 - 76
58	58	Jasienica Parcele	7	16	44 - 76
59	59	Jasienica Parcele	8	17	44 - 76

60	60	Pęchratka Mała	1	18	44 – 76
61	61	Łętownica Parcele	8	1	43 – 78
62	62	Łętownica Parcele	9	2	44 – 78
63	63	Łętownica Parcele	10	3	44 – 78
64	64	Przeździecko Jachy	2	4	44 – 78
65	65	Przeździecko Jachy	3	5	44 – 78
66	66	Przeździecko Grzymki	2	6	44 – 78
67	67	Przeździecko Jachy	4	7	44 – 78
68	68	Przeździecko Jachy	5	8	44 – 78
69	69	Przeździecko Jachy	6	9	44 – 78
70	70	Przeździecko Jachy	7	10	44 – 78
71	71	Ółdaki Polonia	1	11	44 – 78
72	72	Przeździecko Lenarty	1	12	44 – 78
73	73	Przeździecko Lenarty	2	13	44 - 78
74	74	Łętownica Parcele	1	2	43 - 77
75	75	Łętownica Parcele	2	3	43 - 77
76	76	Przeździecko Jachy	1	4	43 - 77
77	77	Łętownica Parcele	3	5	43 - 77
78	78	Łętownica Parcele	4	6	43 - 77
79	79	Łętownica Parcele	5	7	43 - 77
80	80	Łętownica Parcele	6	8	43 - 77
81	81	Łętownica Parcele	7	9	43 - 77

3.15. Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym lub określone przez audyt krajobrazowy granice krajobrazów priorytetowych

W zmianie Studium wynikającej z uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejowo z dnia 28 lutego 2020 r. nie uwzględniono rekomendacji i wniosków z audytu krajobrazowego lub określonych przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych, ponieważ na terenie województwa mazowieckiego taki audyt nie został dotychczas zatwierdzony.

4. Warunki i jakość życia mieszkańców

4.1. Procesy demograficzne

W rozmieszczeniu liczby ludności na terenie gminy największą liczbę mieszkańców posiada **wieś Andrzejowo – 939 osób (997)***

Natomiast powyżej **300 mieszkańców** liczy **wieś Stara Ruskołęka i Króle Duże**

- w grupie miejscowości **powyżej 200 do 300 mieszkańców** jest **2** miejscowości: **Mianowo i Nowa Ruskołęka**
- **miejscowości o liczbie mieszkańców od 100 do 200** jest - **9**
- **miejscowości o liczbie mieszkańców poniżej 100** jest - **16**

Liczba mieszkańców w poszczególnych miejscowościach na dzień 30.11.2009 r. oraz w 2019 r. przedstawia się następująco:

l.p	Miejscowość		Ludność		w 2019 r.**)
			2004r.	2009 r.	
1.	Króle Duże	(-38)	438)*	376	372
2.	Pęchratka Mała	(+2)	182)*	184	186
3.	Króle Małe	(+1)	139)*	140	138
4.	Stara Ruskołęka	(-18)	363)*	345	343
5.	Jasienica Parcele	(-5)	103)*	98	97
6.	Kowalówka	(-10)	150)*	140	137
7.	Dąbrowa	(-15)	187)*	172	166
8.	Ruskołęka Parcele	(-5)	203)*	198	192
9.	Nowa Ruskołęka	(-4)	213)*	209	164
10.	Andrzejewo	(-58)	997)*	939	930
11.	Łętownica Parcele	(-19)	78)*	69	69
12.	Przeździecko Jachy	(-12)	136)*	124	129
13.	Przeździecko Lenarty	(-6)	66)*	60	57
14.	Przeździecko Grzymki	(-11)	126)*	115	106
15.	Przeździecko Dworaki	(-5)	44)*	39	40
16.	Ołdaki Polonia	(+5)	94)*	99	168
17.	Grodzick Ołdaki	(+2)	67)*	69	38***)
18.	Zaręby Warchoły	(-11)	193)*	181	179
19.	Zaręby Bolędy	(+2)	113)*	115	113
20.	Zaręby Choromany	(+5)	92)*	97	97
21.	Kuleszki	(-8)	55)*	47	46***)
22.	Gołębie Leśniewo	(0)	56)*	56	59
23.	Olszewo Cechny	(-11)	63)*	52	49
24.	Godlewo Gorzejewo	(-10)	46)*	36	37
25.	Mianowo	(-34)	241)*	207	197
26.	Pieńki Sobotki	(-1)	82)*	81	82
27.	Załuski Lipniewo	(-1)	92)*	91	90
28.	Pieńki Żaki	(-8)	81)*	73	74
29.	Pieńki Wielkie	(-9)	107)*	98	96
30.	Żelazy Brokowo	(-11)	65)*	54	55
	razem		4867)*	4568	4506

)* liczba ludności na dzień 30.11.2004 r.

***) wg danych gminy w 2020 r.

***) wg danych za 2019 r. wieś Grodzick-Ołdaki wchodzi w skład sołectwa Ołdaki-Polonia. Podana liczba ludności dotyczy sołectwa Janowo, które stanowi część wsi Nowa Ruskołęka. Dane za 2019 r. dla miejscowości Kuleszki dotyczą sołectwa Kuleszki-Nienafły

Liczba ludności wykazuje tendencję malejącą. Od 1983 r. do 2004 r. ubytek ludności wyniósł 1287 osoby tj. ok. 28% ogółu mieszkańców. **W ciągu 5 lat, od roku 2004 do 2009 ilość mieszkańców gminy zmniejszyła się o 299 osób, co stanowi około 7%, natomiast od roku 2009 do 2019, wg danych z gminy, zmniejszyła się o 62 osoby.** Przyrost naturalny wynosił w 2001 r. 0,7, saldo migracji jest ujemne i wynosi -2. W okresie wielolecia liczba ludności gminy ulegała różnym zmianom, jednak od r.1983 wykazywała corocznie ubytek ludności. Plan przestrzennego zagospodarowania gminy opracowany w 1983 r. zakładał również spadek liczby mieszkańców gminy.

Struktura ludności gminy (wg danych Urzędu Gminy na dzień 30.10.2009 r. oraz wg danych GUS za 2019 r.)

Wyszczególnienie	2002		2009		2019 **)	
	Osób	%	osób	%	osób	%
liczba ludności ogółem	4604)*	100,0	4568	100,0	4063	100
w tym: kobiety	2270)*	49,3	2261	49,8	2027	49,9
Mężczyźni	2334)*	50,7	2303	50,2	2036	50,1
wiek przedprodukcyjny ogółem	1220)*	26,4	1071	33	677	16,7
Wiek produkcyjny ogółem	2419)*	52,5	2307	50	2448	60,2
wiek poprodukcyjny ogółem	965)*	21,1	805	17	938	23,1

)* wg powszechnego spisu rolnego w 2002 r.

***) wg danych GUS, Bank Danych Lokalnych 2020 r.

Ze względu na zasadnicze rozbieżności pomiędzy danymi dotyczącymi liczby ludności udostępnionymi przez Gminę a danymi Głównego Urzędu Statystycznego, analizy w dalszej części opracowania oparte zostały o dane statystyczne publikowane przez GUS.

Zmiany demograficzne w latach 2010-2019 wg danych GUS, Bank Danych Lokalnych

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba ludności	4479	4436	4369	4318	4309	4237	4210	4173	4125	4063
Zmiany ilości osób w odn. do roku poprzedniego	-89	-43	-67	-51	-9	-72	-27	-37	-48	-62
Liczba ludność na 1 km ²	38	37	37	36	36	36	35	35	35	34

W dziesięcioleciu 2010-2019 liczba ludności stale malała, jednak na różnym poziomie, średnio w ciągu 10 lat o około 50 mieszkańców w ciągu roku. W sumie w ciągu analizowanych dziesięciu lat liczba ludności w gminie zmniejszyła się o 505 osób, tj. o 11% w porównaniu ze stanem w 2009 r. Na powyższy stan miały wpływ: przyrost naturalny oraz migracje.

Przyrost naturalny w latach 2010-2019 wg danych GUS, Bank Danych Lokalnych

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Urodzenia ogółem	49	48	41	41	35	38	44	42	38	39
Zgony ogółem	61	63	63	55	52	56	57	50	66	68
Przyrost naturalny ogółem	-12	-15	-22	-14	-17	-18	-13	-8	-28	-29

Z przeprowadzonych porównań liczby zgonów i urodzeń w analizowanym dziesięcioleciu wynika, że w gminie utrzymuje się tendencja wyższej umieralności w stosunku do urodzeń. W analizowanych latach zawsze występował ujemny przyrost naturalny, średnio w ciągu 10 lat na poziomie -17,6 dla każdego roku.

Migracje w latach 2010-2019 wg danych GUS, Bank Danych Lokalnych

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
zameldowania ogółem	39	22	18	27	19	0	29	18	31	25
z miast	19	10	7	5	5	5	13	9	17	9
ze wsi	20	12	9	22	14	7	15	9	14	16
z zagranicy	0	0	2	0	0	0	1	0	0	0
wymeldowania ogółem	41	50	52	43	44	0	48	46	61	65
do miast	25	28	29	29	26	25	30	28	42	39
do wsi	16	22	23	14	18	27	18	18	19	26
saldo migracji zagranicznych	0	0	2	0	0	0	1	0	0	0
saldo migracji	-2	-28	-34	-16	-25	0	-19	-28	-30	-40

Z przeprowadzonego porównania salda migracji w gminie w analizowanych latach było ujemne, za wyjątkiem roku 2015, kiedy wyniosło „0”. Średnio w ciągu analizowanych 10 lat saldo migracji kształtowało się na poziomie - 22 osoby. Podstawowy wpływ na poziom salda migracji mają migracje wewnątrz Polski, natomiast migracje za granicę mają znikomy wpływ. Najwięcej osób emigruje z gminy Andrzejewo do miast – średnio ponad 30 osób rocznie. Nieco mniej osób emigruje do gmin wiejskich – średnio ponad 20 osób w ciągu roku. Natomiast w przypadku zameldowań – dominują zameldowania osób z gmin wiejskich – średnio niemalże 14 osób rocznie, natomiast z miast przybywa ok. 10 osób rocznie.

Gmina posiada korzystną strukturę zawodową ludności, wiek produkcyjny posiada połowa mieszkańców, ludność w wieku produkcyjnym stanowi 2307 osób, a tylko 17% to mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym. Według danych za 2019 r. liczba ludności w wieku produkcyjnym wzrosła do ponad 60%, zmalała jednak prawie o połowę liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz dość wyraźnie wzrosła liczba ludności w wieku poprodukcyjnym.

Na podstawie aktualnych danych można określić procentowy udział populacji kobiet i mężczyzn w strukturze wiekowej ogółu mieszkańców gminy Andrzejewo w 2019 r.:

- 33,3% mężczyzn w wieku produkcyjnym, 8,6% w wieku poprodukcyjnym,
- 27% kobiet w wieku produkcyjnym, 14,5% w wieku poprodukcyjnym,
- 8,4% i 8,3% kobiet i mężczyzn w wieku przedprodukcyjnym.

Struktura wieku ludność gminy Andrzejewo w 2019 r. wg danych GUS, Bank Danych Lokalnych

Wiek/Rocznik	Mężczyźni	Kobiety	Wszyscy
0-2	64	53	117
3	20	23	43
4-5	24	41	65
6	14	20	34
7	22	11	33
8-12	82	108	190
13-15	65	53	118
16-17	45	32	77
18	24	29	53
19-64 : 19-59	1359	1087	2446
65- : 60-	317	570	887
0-17	336	341	677
powyżej 18	1700	1686	3386
0-6	122	137	259
7-15	169	172	341
16-19	92	83	175
20-64 : 20-59	1336	1065	2401
przedprodukcyjny (17 lat i mniej)	336	341	677
produkcyjny	1352	1096	2448
poprodukcyjny	348	590	938
Ogółem	2036	2027	4063

Wg danych GUS w latach 2010-2019 ubyło dzieci w wieku od 0 do 2 lat (okres opieki żłobkowej) ze 127 do 117 dzieci. Przy czym najwięcej dzieci w tej kategorii wiekowej było w 2011 r. – 134, najmniej zaś w 2015 r. – 107. W kolejnej grupie wiekowej: dzieci w wieku 3-6 lat (okres przedszkolny) – ubyło ze 168 do 142 dzieci, przy czym najwięcej było w roku 2010, a najmniej w 2018 r. - 135. W grupie wiekowej 7-14 lat (okres szkoły podstawowej) także wystąpiła tendencja malejąca, ubyło z 412 do 296 dzieci. W grupie wiekowej 15-19 lat (okres liceum / technikum), podobnie jak w poprzednich grupach wiekowych, ubyło z 365 do 220 dzieci.

Rynek pracy

Wg danych Urzędu Gminy w gminie Andrzejewo w 2008 r. było 139 bezrobotnych, z tego 69 mężczyzn i 70 kobiet. Bezrobotnych poszukujących pracy do 3 miesięcy było 10 osób, od 4 do 12 miesięcy - 59 osób, powyżej 13 miesięcy było 69 osób.

Głównym źródłem utrzymania dla 2496 osób jest praca w gospodarstwie rolnym, z emerytur i rent utrzymuje się 1293 osoby. Z pracy najemnej utrzymuje się 669 osób a z pracy na własny rachunek utrzymuje się - 90 osób.

Zatrudnienie w gminie (poza rolnictwem indywidualnym) wynosi 206 osób. Poza gminę do pracy wyjeżdża 105 osób.

Według danych GUS za 2019 r. w gminie było 61 bezrobotnych, w tym mężczyźni stanowili ok. 52,5%. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosił 2,5%. Pracujących (poza rolnictwem) było 198 osób, co stanowiło 49 osób na 1000 ludności.

Poza zmianami dotyczącymi przyrostu naturalnego oraz salda migracji w gminie Andrzejewo następuje również przemiana struktury wiekowej.

Udział % ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2010-2019 wg danych GUS, Bank Danych Lokalnych

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
w wieku przedprodukcyjnym	20,4	19,6	18,9	18,3	17,9	17,4	17,5	17,2	17,2	16,7
w wieku produkcyjnym	59,0	59,8	60,4	60,8	60,9	61,0	60,6	60,4	60,0	60,3
w wieku poprodukcyjnym	20,6	20,6	20,6	20,9	21,2	21,6	21,9	22,4	22,8	23,1

W roku 2010 struktura wieku przedstawiała się następująco: ok. 20% stanowiły osoby w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej), 59% w wieku produkcyjnym i niecałe 21% w wieku poprodukcyjnym. Dziesięć lat później struktura ta uległa zmianie: ok. 18% stanowiły osoby w wieku przedprodukcyjnym, 60% w wieku produkcyjnym i 23% w wieku poprodukcyjnym. Zatem ludności w wieku przedprodukcyjnym ubyło o niecałe 4%, średnio w ciągu roku ubywały około 24 osoby w tej kategorii wiekowej.

Udział ludności w wieku produkcyjnym w tym czasie wzrósł o nieco ponad 1%, przy czym w bezwzględnych liczbach ludności z tej kategorii wiekowej ubywało średnio ok. 19 osób rocznie.

Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w dziesięcioleciu 2010-2019 wzrósł o ok. 2,5%, średnio w ciągu roku przybywało 1,5 osoby w tej kategorii wiekowej.

Prognoza demograficzna

Poniżej przedstawiono prognozę demograficzną sporządzoną wg opracowania GUS „Prognoza ludności dla powiatów i miast na prawach powiatu oraz podregionów na lata 2014-2050” (opracowana w 2014 r.) dla powiatu ostrowskiego, przyjmując jako punkt odniesienia oszacowaną liczbę ludności w części wiejskiej powiatu Ostrów Mazowiecka. Wg danych GUS ludność gminy Andrzejewo stanowiła w 2019 r. 8,46% liczby ludności części wiejskiej powiatu (od 2010 r. do 2019 r. średnio 8,65%, najniższy udział wystąpił w 2019 r. – 8,46%, najwyższy w 2010 r. – 8,82%). Przyjęto, iż w ciągu 30 lat udział ten diametralnie się nie zmieni i będzie stanowił podstawę do oszacowania prognozowanej liczby ludności w gminie Andrzejewo w kolejnych latach.

Prognoza demograficzna dla części wiejskiej powiatu Ostrow Mazowiecka oraz gminy Andrzejewo na najbliższe 10, 20 oraz 30 lat. Opracowanie własne na podstawie „Prognozy ludności dla powiatów i miast na prawach powiatu oraz podregionów na lata 2014-2050”, GUS 2014 r.

Prognoza ludności	Część wiejska powiatu ostrowskiego	Gmina Andrzejewo (8,46% liczby ludności cz. wiejskiej powiatu ostrowskiego)	Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym	Udział ludności w wieku produkcyjnym	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym
w roku 2029	44 303 os.	3748 os.	15,5%	62,2%	22,3%
w roku 2039	40 292 os.	3409 os.	13,5%	61,5%	25,0%
w roku 2049	35 487 os.	3002 os.	11,8%	56,8%	31,4%

Według powyższych szacunków nastąpi stopniowy spadek liczby ludności w odniesieniu do danych z 2019 r. o ok. 7,75% w pierwszym okresie – do roku 2029, a w kolejnych dziesięcioleciach o 9,04% i 11,94%. W ww. prognozie sporządzonej przez GUS uwzględniono przewidywane trendy zmian w przebiegu procesów demograficznych (płodności i umieralności) oraz kierunki i rozmiary ruchów migracyjnych, ponadto przyjęto dla kobiet i mężczyzn wiek poprodukcyjny powyżej 67 roku życia (obecnie nieobowiązujący).

Udziały poszczególnych grup wiekowych adekwatnych do prognozowanych danych z poziomu powiatu w gminie Andrzejewo będą się stopniowo zmieniały. Prognozuje się zwiększanie udziału ludności w wieku poprodukcyjnym i zmniejszanie udziału w wieku przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym. W roku 2039 zmniejszy się liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym o około 32% oraz ludności w wieku produkcyjnym o około 14% w porównaniu ze stanem z 2019 r., zaś w 2049 r. zmniejszy się liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym o blisko 48% i o ponad 30% ludności w wieku produkcyjnym. Natomiast liczba ludności w wieku poprodukcyjnym w 2039 r. zmniejszy się w porównaniu ze stanem w 2019 r. o około 9%, zaś w roku 2049 zwiększy się o ok. 1%. Na rok 2049 przewiduje się, że w gminie będzie zamieszkiwać: 354 osób w wieku przedprodukcyjnym, 1705 osób w wieku produkcyjnym oraz 943 osoby w wieku poprodukcyjnym, zaś na rok 2039 odpowiednio: 460 osób w wieku przedprodukcyjnym, 2097 osób w wieku produkcyjnym oraz 852 osoby w wieku poprodukcyjnym.

Prognozowany spadek liczby mieszkańców gminy jest powodem do podjęcia działań w zakresie tworzenia różnorodnej oferty nowych miejsc pracy, a także terenów budownictwa mieszkaniowego w celu zahamowania ujemnych wskaźników demograficznych. Według „Społeczno-demograficznych uwarunkowań rozwoju Mazowsza” (opracowanych w 2012 r.) konieczne jest tworzenie zachęt do pozostania w miejscach dotychczasowego zamieszkania.

4.2.Sfera społeczna

Oświata i wychowanie

Wg danych statystycznych, w roku szkolnym 2008/2009 w gminie funkcjonowały:

- **3 szkoły podstawowe w miejscowościach; Ołdaki Polonia, Ruskołęka Stara, Andrzejewo do których uczęszczało 416 dzieci, oraz 1 gimnazjum w miejscowości gminnej Andrzejewo. W r. 2006 została zlikwidowana szkoła podstawowa w miejscowości Króle Duże ze względu na zbyt małą liczbę uczęszczających do niej dzieci.**
- **W klasach I-IV uczyło się 184 dzieci tj. o 50 dzieci mniej niż w r. 2003. W szkołach podstawowych uczyło 37 nauczycieli w tym 37 z wykształceniem wyższym. W gimnazjum uczyło 18 nauczycieli z wykształceniem wyższym**

Lokalizacja	Rok	Ilość uczniów ogółem	Ilość uczniów w kl. I-IV	Ilość nauczycieli ogółem	Ilość nauczycieli z wyższym wykształceniem
Ołdaki Polonia	2003	81	54	9	8
	2008	72	36	9	9
Ruskołęka Stara	2003	100	58	9	8
	2008	72	38	11	11
Andrzejewo	2003	207	122	21	18
	2008	179	110	17	17
<i>Razem</i>	2008	323	184	37	37

Dane GUS za 2019 r. dla ww. szkół podstawowych w gminie Andrzejewo:

<i>Ilość szkół podstawowych</i>	<i>Oddziały w szkołach</i>	<i>Ilość uczniów ogółem</i>	<i>Ilość absolwentów</i>	<i>Nauczyciele w przeliczeniu na etaty</i>
3	24	311	41	33,78

Wg danych Urzędu Gminy powierzchnia zabudowy szkół podstawowych (wszystkie 1-kondygnacyjne) zlokalizowanych w gminie Andrzejewo wynosi ok. 3640 m².

Szkoły podstawowe mieszczą się w budynkach wybudowanych w latach 60-tych, rozbudowa szkoły w Andrzejewie miała miejsce w latach 90-tych, również w Starej Ruskołęce szkoła została wybudowana w latach 90-tych. Gimnazjum w Andrzejewie zostało wybudowane w latach 2000 - 2001r.

W gminie nie ma liceum, ale bliska odległość do miast powiatowych tj. Ostrów Mazowiecka, Zambrów, zapewnia dalsze kształcenie młodzieży.

W gminie nie ma żłobków i klubów dziecięcych lub innych zorganizowanych form opieki nad dziećmi w wieku od 0 do 2 lat. Funkcjonują 4 placówki wychowania przedszkolnego (3 oddziały i 1 punkt przedszkolny), do których w 2019 r. uczęszczało 123 dzieci.

Biorąc pod uwagę prognozę demograficzną na najbliższe 20 lat dla dzieci z grupy wiekowej 7-15 lat, prognozowane jest, iż dzieci w tym przedziale wiekowym w 2039 r. będzie ok.242, natomiast na najbliższe 30 lat, tj. na 2049 r. prognozuje się, że ilość dzieci z ww. grupy wiekowej będzie wynosiła 259. W 2019 r. do szkół podstawowych na terenie gminy Andrzejewo uczęszczało 311 dzieci (liczba uczniów przypadających na oddział w szkołach podstawowych wynosiła 13 osób), wobec powyższego na szczeblu nauczania podstawowego liczba miejsc w ofercie aktualnie działających placówek oświatowych jest wystarczająca.

Według projektu Krajowych Przepisów Urbanistycznych (2010 r.) należy utworzyć 4 miejsca w szkole podstawowej na 2500 m² całkowitej powierzchni mieszkań w zabudowie jednorodzinnej i niskiej. Biorąc pod uwagę taki wskaźnik w gminie Andrzejewo, dla powierzchni użytkowej mieszkań 132 265 m² (wg GUS, 31.12.2019 r.), można w przybliżeniu przyjąć, iż należy zabezpieczyć co najmniej 212 miejsc w takich szkołach. Założenie to spełniają funkcjonujące obecnie na terenie gminy szkoły podstawowe.

Biorąc pod uwagę prognozę demograficzną na najbliższe 20 lat dla dzieci z grupy wiekowej 3-6 lat, prognozowane jest, iż dzieci w tym wieku w 2039 r. będzie w gminie ok. 92, natomiast na najbliższe 30 lat, tj. na 2049 r. prognozuje się, że ilość dzieci z ww. grupy wiekowej będzie wynosiła 100. W 2019 r. do placówek wychowania przedszkolnego uczęszczało 123 dzieci, wobec powyższego liczba miejsc w ofercie aktualnie działających placówek wychowania przedszkolnego jest wystarczająca. Zakładając według projektu Krajowych Przepisów Urbanistycznych (2010 r.), iż na 2500 m² całkowitej powierzchni mieszkań w zabudowie jednorodzinnej i niskiej należy utworzyć 1 miejsce w przedszkolu i odnosząc ten wskaźnik do przybliżonej powierzchni całkowitej mieszkań w gminie Andrzejewo na poziomie ok. 132 300 m² otrzymujemy zapotrzebowanie na poziomie 53 miejsc w

przedszkolu, co oznacza, iż dotychczas funkcjonujące w gminie placówki wychowania przedszkolnego są wystarczające.

Biorąc pod uwagę prognozę demograficzną na najbliższe 20 lat dla dzieci z grupy wiekowej 0-2 lata, prognozowane jest, iż dzieci w tym wieku w 2039 r. będzie w gminie ok. 66, natomiast na najbliższe 30 lat, tj. na 2049 r. prognozuje się, że ilość dzieci z ww. grupy wiekowej będzie wynosiła 71 (aktualna liczba dzieci w tym wieku z terenu gminy Andrzejewo wynosi 117). Obecnie w gminie nie funkcjonuje ani jeden żłobek. Stosowane w latach 80-tych i 90-tych ubiegłego wieku wskaźniki urbanistyczne mówiły o tworzeniu żłobków dla ogólnej liczby mieszkańców od ok. 20 tys., stąd w wielu gminach wiejskich brak jest takiej opieki. Ponadto w gminach wiejskich zapotrzebowanie na żłobki jest zdecydowanie mniejsze niż w gminach miejskich, jest to związane m.in. z częstszym niż w miastach modelem rodziny wielopokoleniowej lub ewentualnie bliskością miejsc zamieszkania dziadków i rodziców. Zalecenie Komisji Europejskiej (Barcelona Objectives. The development of childcare facilities for young children in Europe with a view to sustainable and inclusive growth, European Commission, 2013), aby 33% dzieci w Polsce zostało objęte opieką żłobkową do 2020 roku, w obrębie gminy Andrzejewo należy uznać jednak za niespełnione (aktualnie dla 39 dzieci, w 2039 r. dla 22 dzieci, w 2049 r. dla 23 dzieci). Wg obowiązujących przepisów (ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3) opieka nad dziećmi w wieku do lat 3 może być zorganizowana zarówno w formie żłobka czy klubu dziecięcego, ale również może być pełniona przez dziennego opiekuna oraz nianię. Zatem forma opieki, która zostanie zaoferowana w gminie musi zostać najpierw poddana analizie potrzeb - być może znacznie większą atrakcyjnością cieszyłyby się małe kluby dziecięce lub dorywcza pomoc świadczona przez nianię.

Inne podejście do obliczanie zapotrzebowania na usługi oświaty i opieki nad dziećmi prezentowały standardy urbanistyczne stosowane w latach 80-tych i 90-tych ubiegłego wieku. Wg tych standardów maksymalne zapotrzebowanie w gminie Andrzejewo na powierzchnię użytkową **do roku 2039** wyniosłoby dla:

- szkół podstawowych maksymalnie ok. 1694 m², zakładając wskaźnik 7 m² powierzchni użytkowej/ucznia i biorąc pod uwagę prognozowaną w 2039 r. liczbę dzieci w wieku szkoły podstawowej - 242 dzieci,
- przedszkoli w gminie maksymalnie ok. 528 m², zakładając wskaźnik 6 m² powierzchni użytkowej/dziecko i biorąc pod uwagę 95% prognozowanej w 2039 r. liczby dzieci w wieku przedszkolnym - 92 dzieci,
- żłobków, klubów malucha maksymalnie ok. 308 m², zakładając wskaźnik 14 m² powierzchni użytkowej/dziecko i biorąc pod uwagę 33% prognozowanej w 2039 r. liczby dzieci w wieku 0-2 lata - 66 dzieci.

Biorąc pod uwagę, iż obecny zasób lokalowy funkcjonujących placówek tego typu to ok. 3,6 tys. m² powierzchni użytkowej, to również przy tej metodzie obliczeniowej, należy założyć, iż jest on wystarczający w perspektywie 20 lat.

Zdrowie i opieka społeczna

Na terenie gminy znajduje się Z-d Opieki Zdrowotnej prowadzący działalność z zakresu opieki zdrowotnej w Andrzejewie. Zatrudnionych jest: 1 lekarz internista, 1 stomatolog i 2 pielęgniarki. Według danych statystycznych w 2019 r. na terenie gminy funkcjonowały 2 przychodnie publiczne. Ośrodek Zdrowia w Andrzejewie mieści się w budynku o powierzchni zabudowy wynoszącej 230 m².

Wskaźnik zatrudnienia lekarzy w gminie na 10 tys. osób wynosi 6,06 podczas gdy dla woj. mazowieckiego wynosi 27,9. Tak małe zatrudnienie w służbie zdrowia wpływa na ubogi zakres świadczonych usług leczniczych.

Na terenie gminy znajduje się 1 apteka.

Opieką społeczną zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Zgodnie z projektem Krajowych Przepisów Urbanistycznych (2010 r.) minimalna powierzchnia dla pomieszczeń podstawowej opieki zdrowotnej to 5 m², powyżej 2500 m² całkowitej powierzchni mieszkań (przyjęto, że to ok. 2250 m² pow. użytkowej) w zabudowie jednorodzinnej i niskiej na każde kolejne 2500 m² (przyjęto odpowiednio 2250 m² pow. użytkowej). Biorąc pod uwagę taki wskaźnik oraz określoną pożądaną powierzchnię użytkową wszystkich mieszkań w 2039 r. na poziomie ok. 142,2 tys. m² (oszacowaną wg metodyki opisanej w rozdziale 6.5.1. Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę), zapotrzebowanie na powierzchnię pomieszczeń podstawowej opieki zdrowotnej w gminie kształtuje się na poziomie ok. 320 m².

Natomiast według standardów urbanistycznych stosowanych w latach 80-tych i 90-tych ubiegłego wieku w projektowaniu ośrodków zdrowia zakładano wskaźnik 115 m² powierzchni użytkowej (1 gabinet)/1000 mieszkańców, czyli dla prognozowanej w 2039 r. liczby mieszkańców (3409 osób) należy przyjąć założenie maksymalnej powierzchni użytkowej ośrodka zdrowia na poziomie ok. 390 m².

Obecnie w gminie brak jest domu seniora. Biorąc pod uwagę prognozę demograficzną do 2039 r. (852 osoby w wieku poprodukcyjnym) oraz założenie, iż w gminie Andrzejewo zapotrzebowanie na miejsca w domu seniora będzie kształtować się na poziomie ok. 5% liczby osób w wieku poprodukcyjnym zapotrzebowanie na miejsca w domu seniora wyniesie w przybliżeniu ok. 43. Uwzględniając standardy urbanistyczne stosowane w latach 80-tych i 90-tych ubiegłego wieku w projektowaniu domów rencisty i emeryta zakładano wskaźnik 18 m² powierzchni użytkowej/miejsce, czyli dla 43 osób można przyjąć założenie maksymalnej powierzchni użytkowej na poziomie ok. 775 m².

Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami zgodnie z uniwersalnym projektowaniem

Wg Raportu o stanie zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami na dzień 31 marca 2021 r. Urząd Gminy wykonując swoje działania, zapewnia podstawową dostępność cyfrową oraz informacyjno-komunikacyjną, w tym możliwe jest skorzystanie z jednej strony internetowej prowadzonej przez Urząd, możliwy jest kontakt telefoniczny, korespondencyjny, przysyłanie faksów. Budynek urzędu gminy nie jest natomiast przygotowany do obsługi osób ze szczególnymi potrzebami, za wyjątkiem osób korzystających z psa asystującego. Lepiej w tym zakresie są przygotowane szkoły, które częściowo są wyposażone w wejścia ze specjalnie przystosowanym wjazdem i toalety dostosowane do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

Turystyka, sport i rekreacja

Gmina Andrzejewo nie posiada rozwiniętej bazy turystycznej.

Brak lasów, większych cieków wodnych, możliwych do wykorzystania turystycznego oraz płaska rzeźba terenu nie są elementami sprzyjającymi rozwojowi turystyki.

Szansą rozwoju gminy jest **agroturystyka**. Podstawą jej rozwoju jest niezanieczyszczone środowisko, dążenie ludzi zamieszkujących aglomeracje miejskie do bezpośredniego kontaktu z przyrodą i krajobrazem wiejskim.

Boiska sportowe funkcjonują przy szkołach: Andrzejewo, Ołdaki Polonia, Stara Ruskołęka oraz przy gimnazjum w Andrzejewie.

W 2018 r. na terenie gminy funkcjonowały 2 kluby sportowe liczące 55 członków, ćwiczących było 62 osoby, trenerów 4 oraz 3 instruktorów sportowych. Zlokalizowane było 1 boisko piłkarskie.

Ponadto w gminie działają organizacje, które aktywizują i integrują lokalną społeczność:

- Koło Gospodyń Wiejskich w Starej Ruskołęce
- Klub Seniora Andrzejewo
- Klub Nowoczesnej Gospodyni Zareby Warchoły
- Towarzystwo Rozwoju Ziemi Andrzejewskiej

Warunki mieszkaniowe

Na terenie gminy występuje indywidualne budownictwo zagrodowe i mieszkaniowe jednorodzinne.

Zasób mieszkaniowy w gminie wynosi 1176 mieszkań w budynkach, o łącznej powierzchni użytkowej 109 992 m². Średnia powierzchnia użytkowa na 1 mieszkanie wynosi 85,7 m². Na 1 mieszkanie przypadają 3,88 osoby, a na jedną osobę przypada 24,1 m² powierzchni użytkowej (średnia dla powiatu ostrowskiego odpowiednio – 18,8 m²).

Zasoby mieszkaniowe w gminie Andrzejewo w latach 2010-2019 wg danych GUS, Bank Danych Lokalnych

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ilość mieszkań	1169	1168	1168	1172	1175	1176	1180	1186	1189	1193
Ilość osób na mieszkanie	3,83	3,80	3,74	3,68	3,67	3,60	3,57	3,52	3,47	3,41
Powierzchnia użytkowa mieszkań (m ²)	128754	128664	128664	129313	129956	130137	130516	131221	131554	132265
Powierzchnia użytkowa mieszkań (m ²) na osobę	28,7	29,0	29,4	29,9	30,2	30,7	31,0	31,4	31,9	32,6

W przeciągu lat 2010-2019 ilość mieszkań w gminie wzrosła o ok. 2%, zaś ich powierzchnia o 2,7%, co skutkowało zmniejszeniem ilości osób przypadających na mieszkanie z 3,8 osób do 3,4 oraz zwiększeniem powierzchni użytkowej przypadającej na osobę z 28,7 m² do 32,6 m². Średnio w ciągu 10 lat ilość osób przypadająca na mieszkanie spadała zatem o 0,04 rocznie. Przyjmując powyższy trend ilość osób przypadającą na mieszkanie w 2029 r. można oszacować na poziomie 2,99, w 2039 r.: 2,57, a w 2049 r.: 2,15. Mimo odnotowanego spadku liczby ludności ilość mieszkań wzrosła. Widoczny jest więc w gminie trend związany z odejściem od schematu rodziny wielopokoleniowej zamieszkującej jedno mieszkanie oraz dążenie do zwiększenia komfortu zamieszkania poprzez zwiększenie powierzchni mieszkania przypadającej na jedną osobę.

Wg danych GUS nowo oddane budynki mieszkalne w ostatnich latach posiadają znacznie większą powierzchnię użytkową niż przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań w gminie. Średnia powierzchnia użytkowa tych mieszkań w latach 2010-2019 wynosiła 139,2 m² (była większa o ok. 28,72 m² od przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkań z ww. lat; maksymalna powierzchnia wystąpiła w 2010 r. i wynosiła 185 m²), a średnia powierzchnia użytkowa przypadająca na jedną osobę wynosiła 38,49 m² (była większa o ok. 8,01 m² od przeciętnej).

Nowe zasoby mieszkaniowe w gminie Andrzejewo w latach 2010-2019 na podstawie danych GUS

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ilość nowych mieszkań oddanych do użytku	2	0	1	5	4	1	5	8	b.d.	b.d.
Powierzchnia użytkowa nowych mieszkań oddanych do użytku	370	0	163	810	699	181	607	933	b.d.	b.d.
Średnia powierzchnia użytkowa nowych mieszkań	185	0	163	162	175	181	121	117	117	171
Średnia powierzchnia użytkowa przypadająca na jedną osobę w nowym mieszkaniu*	48,30	0,00	43,58	44,02	47,68	50,28	33,89	33,24	33,72	50,15

* przyjęto ilość osób przypadającą na mieszkanie wg tabeli „Zasoby mieszkaniowe w gminie Andrzejewo w latach 2010-2019 wg danych GUS”

Zabudowa gminy składa się z budynków powstałych w różnych okresach, z różnych materiałów o różnych standardach użytkowych i technicznych. Mieszkań wybudowanych przed 1918 r. jest –14, z okresu przedwojennego pozostało 59 mieszkań, z okresu od 1944 r do 1970 r. – pochodzi 413 mieszkań, w latach 1970- 2008 wybudowanych zostało 592 mieszkania. Stara zabudowa niezależnie od charakteru składa się w całości na względnie uporządkowany krajobraz osadniczy. Nowsza zabudowa występująca na terenach wiejskich nie zawsze harmonizuje z otaczającym krajobrazem. Ostatnio daje się zauważyć większą ilość realizowanych budynków, których forma nie koliduje z otoczeniem.

Istniejąca zabudowa gminy w większości wsi stanowi zabudowę zwartą tzw. ulicówkę. Zabudowa zlokalizowana jest wzdłuż ciągów komunikacyjnych po obu lub jednej stronie. Taki charakter zabudowy daje dobrą dostępność mieszkańcom do komunikacji oraz władzom gminy do uzbrojenia terenów w infrastrukturę sieciową.

Wyposażenie w instalacje techniczne mieszkań decyduje o ich standardzie. Ogółem do wodociągu podłączonych jest 916 budynków z czego do sieci wodociągowej publicznej – 830. Kanalizację lokalną z odprowadzeniem ścieków do szamb posiada 733 budynki. Gmina nie posiada sieci kanalizacyjnej. Ogrzewanie centralne lokalne posiada 530 budynków.

Wg danych GUS w 2019 r. mieszkań wyposażonych w wodociąg było 88,1%, łazienkę – 69%, w centralne ogrzewanie – 58%. Dane te świadczą o stosunkowo niskim standardzie wyposażenia w urządzenia techniczne, nie mniej wg danych GUS wszystkie te wskaźniki systematycznie rosną.

Kultura

W gminie funkcjonuje tylko jedna gminna biblioteka publiczna dysponująca 12939 woluminami, zlokalizowana jest w miejscowości gminnej, w budynku, w którym mieści się również Urząd Gminy oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (o powierzchni 1920 m²). Od 2016 r., po przeniesieniu Biblioteki Publicznej do nowego lokalu, stała się ona również miejscem dla różnego rodzaju zajęć kulturalno-edukacyjnych przeznaczonych zarówno dla dzieci i młodzieży, jak również dla dorosłych, w tym bezrobotnych czy osób starszych.

Ponadto na terenie gminy funkcjonuje 12 świetlic wiejskich o łącznej powierzchni zabudowy wynoszącej 3046 m².

Łącznie więc obecny zasób lokalowy gminnej biblioteki publicznej (zlokalizowanej w budynku Urzędu Gminy i stanowiący ok. 10% jego powierzchni użytkowej) oraz świetlic wiejskich, w tym znajdujących się w remizach strażackich, wynosi ok. 3,6 tys. m² powierzchni użytkowej. Według standardów urbanistycznych stosowanych w latach 80-tych i 90-tych ubiegłego wieku w projektowaniu bibliotek i domów kultury zakładano wskaźnik 80 m² powierzchni użytkowej/1000 mieszkańców, czyli dla prognozowanej w 2039 r. liczby ludności można przyjąć założenie maksymalnej powierzchni użytkowej obiektów kultury w gminie na poziomie ok. 270 m². Istniejący zasób powierzchni użytkowej tego typu obiektów jest więc wystarczający dla aktualnych i przyszłych potrzeb mieszkańców gminy.

Administracja publiczna, obsługa finansowa

Funkcje w zakresie administracji publicznej i obsługi finansowej skoncentrowane są w Andrzejewie. Najważniejsze z nich to:

- Urząd Gminy,
- Oddział Banku Spółdzielczego,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Posterunek Policji,
- Ochotnicza Straż Pożarna,
- Urząd Pocztowy.

Ponadto na terenie gminy zlokalizowane są obiekty strażnic *lub świetlic* we wsiach: Przeździecko Jachy, Mianowo, Zaręby Warchoły, Zaręby Bołedy, Pieńki Wielkie, Króle Duże, Gołębie Leśniewo, Kowalówka, Stara Ruskołęka, Andrzejewo, Pieńki Żaki.

4.3.Sfera gospodarcza

Rolnictwo

Na terenie gminy istnieje 908 gospodarstw rolnych. Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego wynosi 11,58 ha użytków rolnych, średnia dla kraju wynosi 7,7 ha. Struktura obszarowa gospodarstw rolnych przedstawia się następująco

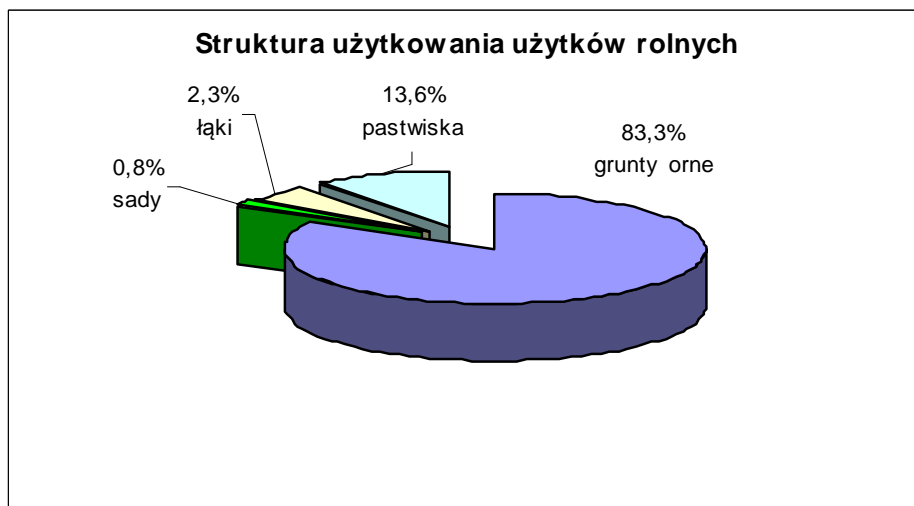
lp	Wyszczególnienie	Gmina Andrzejewo			
		liczba gospodarstw	udział %		
1	ogółem liczba gospodarstw	908	100		
2	właściciele zwierząt gospodarskich	873	96		
3	działki rolne	35	3,8		
4	ogółem indywidualne gospodarstwa rolne	908	100		
	z tego w grupach obszarowych w ha:			<i>liczba gospodarstw w 2020 r.</i>	<i>udział %</i>
	Do 5ha	198	21,8	863*	52,5
	5 - < 10	217	23,8	340	20,7
	10< 15	243	26,8	249	15,1
	15 ha i więcej	250	27,6	193	11,7

*) w tym do 1 ha - 359 gospodarstw, co stanowi 21,8% ogółu)

W strukturze obszarowej *w okresie sporządzania pierwszej edycji Studium* największy udział mają gospodarstwa o powierzchni 15 ha i więcej (27,6%) trochę mniejszy jest udział gospodarstw o powierzchni 10-15 ha, które stanowią 26,8%. Gospodarstwa o pow. 5 – 10 ha stanowią 23,8% a udział gospodarstw najmniejszych (do 5 ha) wynosi 21,8%, w tym gospodarstw poniżej 1 ha jest około 5 %.

Według danych Urzędu Gminy w 2020 r. struktura obszarowa gospodarstw uległa zmianie. Ponad dwukrotnie wzrosła liczba gospodarstw małych do 5 ha, w tym gospodarstwa najmniejsze, tj. poniżej 1 ha, stanowiły 41,6%. Gospodarstwa o powierzchni 5-10 ha stanowiły nieco ponad 20%, o pow. 10-15 ha ponad 15%, zmniejszeniu uległ również udział gospodarstw największych, tj. o powierzchni ponad 15 ha – aktualnie do poziomu niecałych 12%.

Struktura użytkowania użytków rolnych przedstawia się następująco:

W strukturze użytkowania gruntów rolnych największy jest udział gruntów ornych, niewielki łąk i pastwisk natomiast bardzo mała powierzchnia przeznaczona jest pod warzywa i sady.

Odzwierciedleniem takiej struktury są kierunki produkcji roślinnej.

Powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych wraz z mieszankami zbożowymi i kukurydzą

wyszczególnienie	ogółem	pszenica	żyto	jęczmień	owies	pszenżyto	mieszanki zbożowe i kukurydza
wg PSR 2002r ha	6065	900,29	278	464	103	549	3770,1
udział %	100	11,3	3,5	5,8	1,2	6,9	47,5

W strukturze upraw dominuje uprawa zbóż podstawowych, wynosząca łącznie z uprawą kukurydzy na ziarno i mieszankami zbożowymi–6065 ha, co daje ok. 76,5% powierzchni zasiewów.

Dość znaczną powierzchnię zajmują mieszanki zbożowe wraz z powierzchnią zasiewu kukurydzy-47,5% (powierzchni zasiewów zbóż.)

Uprawą zbóż zajmuje się 821 gospodarstw, trochę mniej zajmuje się uprawą ziemniaków – 663 gospodarstwa, buraki cukrowe uprawia 188 gospodarstw, a warzywa gruntowe – 215 gospodarstw.

Tak więc w produkcji głównych ziemioplodów pierwsze miejsce zajmuje uprawa zbóż, z mieszankami zbożowymi i kukurydzą (76,5%) następnie rośliny pastewne z mieszankami zbożowo – strączkowymi 1047,99 ha (13,2%) trzecie miejsce w uprawach zajmują ziemniaki – 429,26 ha (5,4%), rośliny przemysłowe zajmują 358,89 ha (4,5%), pozostałe ziemioplody 23,42 ha co stanowi 0,3%.

Hodowla zwierząt gospodarskich

Wyszczególnienie	Zwierząt (szt)	Ilość gospodarstw hodująca w zwierzęta
Bydło	9474	696
W tym krowy	5193	678
W tym krowy mleczne	5182	677
Trzoda chlewna	17781	627
W tym lochy	2116	556

Owce	2116	5
Kozy	20	13
Konie	12	85
Króliki	245	59
Pozostałe zwierzęta futerkowe	10	-
Pnie pszczele	84	9
Drób ogółem	13664	471

Obsada zwierząt gospodarskich w sztukach dużych (SD) na 100 ha użytków rolnych wynosi 99 sztuk DJP

W gminie dominuje hodowla trzody chlewnej i bydła. Hodowla bydła - (obsada 87,24 szt./100 ha użytków rolnych, obsada trzody chlewnej – 163,74 szt./100 ha użytków rolnych.

Pozarolnicza działalność gospodarcza

Na obszarze gminy Andrzejewo zarejestrowanych było w 2009 r. - 117 jednostek gospodarczych. Jest to o 22 jednostki mniej w porównaniu z 2003 r.

W przeważającym stopniu są to jednostki usługowe. Dominują usługi budowlane, usługi handlowe i usługi transportowe. W branży handlowej zarejestrowanych jest 13 jednostek usługowych w branży ogólnobudowlanej zarejestrowanych jest 15 jednostek, w branży usług transportowych – 12. Branże pozostałych podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Urzędzie Gminy przedstawiają się następująco:

Murarstwo oraz murarstwo – tynkarstwo – 29

Przechowywanie płodów rolnych – 4

Instalatorstwo elektryczne – 4 (w tym 1 punkt instalowania alarmów)

Auto - naprawa - 5

Handel obwoźny - 4

Usługi fryzjerskie - 3

Usługi weterynaryjne i inseminacyjne - 5

Handel zwierzętami gospodarczymi - 3

Usługi inne to: handel drewnem, handel autami, usługi poligraficzne, wytwórnia wód gazowanych, makaronu i sękaczy, sprzedaż pasz, wywóz nieczystości płynnych, zakład pogrzebowy, usługi ścinania drzew.

Podmioty gospodarcze należą do sektora prywatnego. Podstawowe rynki zaopatrzeniowe firm funkcjonują w Ostrowi Mazowieckiej i w Zambrowie (prywatne).

Na terenie gminy nie występują zakłady produkcyjne zatrudniające większą ilość pracowników. Najbardziej rozwinięta jest sieć sklepów detalicznych, w przeważającej większości są to sklepy spożywczo-przemysłowe.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2019 r. zarejestrowanych w systemie REGON było 217 podmiotów gospodarczych, w tym niemalże 75% stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Najwięcej podmiotów wg PKD 2007 jest związanych z budownictwem (sekcja F) – 21,7% oraz handlem hurtowym i detalicznym, naprawą pojazdów samochodowych włączając motocykle (sekcja G) – 20,7%, a następnie z rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem (sekcja A) – 13,4%.

Podmioty gospodarki narodowej wg sekcji PKD 2007 na podstawie danych GUS

Wyszczególnienie	2010	2019	Zmiany między 2019 a 2010 r.	Osoby fizyczne 2019 r.	Osoby prawne 2019 r.
A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	32	29	-3	29	0
C - Przetwórstwo przemysłowe	10	12	2	12	0
D - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	2	2	2	0
E - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0	0	0	0	0
F - Budownictwo	36	47	11	47	0
G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włącznie z motocyklami	39	45	6	40	0
H - Transport i gospodarka magazynowa	16	18	2	21	0
I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	3	3	0	3	0
J - Informacja i komunikacja	1	2	1	2	0
K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3	4	1	4	0
L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0	0	0	0	0
M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3	12	9	12	0
N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	1	2	1	2	0
O - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne	13	10	-3	8	2
P - Edukacja	6	7	1	1	6
Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1	4	3	3	1
R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3	4	1	2	1
S i T - Pozostała działalność usługowa oraz gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	18	17	-1	17	0
Ogółem	185	217	32	205	10

Liczba istniejących podmiotów od 2010 r. wykazuje tendencje wzrostowe. W ciągu 10 lat przybyło ich 32 (ok. 17,3%). Największa różnica w ilości podmiotów wystąpiła w dziale dotyczącym budownictwa, następnie w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej oraz w handlu hurtowym i detalicznym, naprawie pojazdów samochodowych włącznie z motocyklami.

Podmioty gospodarki narodowej wg klas wielkości (PKD 2007) na podstawie danych GUS

Podmioty wg klas wielkości	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ogółem	185	175	183	198	207	204	206	206	219	217
0 - 9	178	168	178	193	202	200	202	203	216	214
10 - 49	7	7	5	5	5	4	4	3	3	3

Według klas wielkości niemal wszystkie podmioty (98,6%) w 2019 r. przynależały do grupy, w której zatrudnionych jest od 0 do 9 pracowników. W ciągu ostatnich 10 lat udział takich podmiotów wzrósł o ok. 17%, natomiast podmiotów zatrudniających od 10 do 49 osób zmalał o ok. 57%.

Podmioty gospodarki narodowej wg grup rodzajów działalności PKD 2007 na podstawie danych GUS

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<i>Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo</i>	32	39	38	44	37	38	36	32	31	29
<i>Przemysł i budownictwo</i>	46	35	35	39	46	47	55	57	61	62
<i>Pozostała działalność</i>	107	101	110	115	124	119	115	117	127	126
Ogółem	185	175	183	198	207	204	206	206	219	217

Analizując dane z lat 2010-2019 dotyczące podmiotów gospodarki narodowej wg grup rodzajów działalności PKD 2007 należy zauważyć, iż w gminie Andrzejewo liczba podmiotów w przemyśle i budownictwie sukcesywnie wzrasta od 2015 r., podobnie jak w pozostałej działalności, przy czym tutaj wzrost następuje od 2013 r. Liczba podmiotów w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie nieco spadła (o ok. 9,4%), przy czym do 2013 r. następował wzrost.

Wskaźnik liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosił w 2019 r. 6,62, średnio na 1000 mieszkańców przypadało 53,4 podmiotów gospodarczych.

Pracujący poza rolnictwem i poza podmiotami gospodarczymi o liczbie pracujących do 9 osób na podstawie danych GUS

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<i>Pracujący</i>	152	152	174	184	198	183	171	208	177	198
<i>Pracujący mężczyźni</i>	42	43	54	53	64	61	47	62	44	50
<i>Pracujące kobiety</i>	110	109	120	131	134	122	124	146	133	148
<i>Pracujący na 1000 ludności</i>	34	34	40	43	46	43	41	50	43	49

W latach 2010-2019 liczba osób pracujących poza rolnictwem wzrosła o 30%. Przemiany te były głównie spowodowane zwiększeniem się udziału w tej grupie ludności kobiet. W ciągu ostatnich lat liczba mężczyzn pracujących poza rolnictwem wzrosła o 19%, zaś kobiet o 34,5%. Kobiety stanowią dominującą grupę wśród pracujących poza rolnictwem, ich udział w 2019 r. wynosił prawie 75% (dla porównania w 2010 r. nieco ponad 72%). Wskaźnik liczby osób pracujących na 1000 ludności wzrósł o ok. 44% w odniesieniu do 2010 r. oraz o niemalże 16% w odniesieniu do średniej z 10 lat (śr. z lat 2010-2019: 42,3).

Turystyka

Gmina Andrzejewo posiada ograniczone warunki dla rozwoju turystyki pobytowej. Brak dużych kompleksów leśnych, i atrakcyjnych zbiorników wodnych, nieprzydatność wód powierzchniowych do celów rekreacyjnych ograniczają rozwój funkcji turystyczno-wypoczynkowej na terenie gminy. Najlepsze warunki dla rekreacji w formie krótkotrwałego pobytu posiadają kompleksy leśne położone przy szlakach komunikacyjnych we wsi Przeździecko Jachy, Przeździecko Grzymki oraz Zaręby Warchoły.

Są możliwości wykorzystania istniejącego układu dróg powiatowych, gminnych w tym polnych i śródleśnych dla prowadzenia szlaków turystyki pieszej, rowerowej i konnej.

4.4. Sytuacja finansowa

Budżet gminy

Według danych GUS dochody i wydatki budżetu gminy Andrzejewo za 2019 r. przedstawiały się następująco:

- dochody gminy ogółem na 1 mieszkańca wynosiły 4864,3 zł,

- wydatki gminy ogółem na 1 mieszkańca wynosiły 5180,2 zł.

Dochody i wydatki budżetu gminy według działów w 2019 r. na podstawie danych GUS

Dochody	%	Wydatki	%
Rolnictwo i łowiectwo	18,4	Transport i łączność	46,5
Transport i łączność	6,6	Gospodarka mieszkaniowa	8,6
Gospodarka mieszkaniowa	2,5	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	6,7
Działalność usługowa	0,1	Oświata i wychowanie	2,5
Informatyka	0,9	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1,9
Administracja publiczna	9,0	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	27,5
Urzędy naczelnych organów władzy, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	0,2	Kultura fizyczna	6,3
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,9	Wydatki ogółem	100
Oświata i wychowanie	27,0		
Ochrona zdrowia	0,1		
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	2,3		
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,1		
Rodzina	24,4		
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	4,7		
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1,5		
Kultura fizyczna	0,2		
Obsługa długu publicznego	1,1		
Dochody ogółem	100		

Z powyższego zestawienia wynika, iż największa część wydatków gminnych dotyczy transportu i łączności, następnie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz gospodarki mieszkaniowej.

Dochody i wydatki budżetu gminy (wybrane wskaźniki) w latach 2010-2019 na podstawie danych GUS

Lata	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
udział wydatków majątkowych inwestycyjnych w wydatkach ogółem [%]	40,7	34,8	15,2	14,8	24,8	28,3	8,6	16,2	15,5	19,0
udział dochodów własnych w dochodach ogółem [%]	22,5	22,5	26,7	24,3	27,7	27,2	26,4	24,5	26,6	27,8

Wskaźnik udziału wydatków majątkowych inwestycyjnych w wydatkach ogółem w latach 2010-2019 w gminie zmalał z poziomu ok. 41% do 19%, przy czym w ciągu analizowanych lat osiągał w sposób nieharmonijny różne wartości (najniższy był w 2016 r. – 8,6%, średni – ok. 21,8%). Wskaźnik udziału dochodów własnych w dochodach ogółem, natomiast w analizowanym 10-leciu wzrósł z poziomu ok. 22,5% do ok. 27,8% (średni z 10 lat - ok. 25,6%).

Z danych z ostatnich kilku lat udostępnionych przez GUS wynika, że w gminie Andrzejewo dochody oraz wydatki gminy na 1 mieszkańca były następujące:

Dochody i wydatki budżetu gminy na 1 mieszkańca w latach 2010-2019 na podstawie danych GUS

<i>Lata</i>	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<i>dochody ogółem [zł]</i>	2519,10	3419,66	3126,05	3219,13	3444,80	3440,90	3834,38	4430,41	4499,62	4864,30
<i>dochody własne [zł]</i>	565,78	768,19	835,60	783,48	953,78	936,42	1013,04	1084,96	1195,53	1353,08
<i>wydatki ogółem [zł]</i>	3655,63	3647,70	3066,94	3175,43	3811,79	3657,56	3693,33	4421,49	4676,62	5180,20
<i>udział wydatków na drogi publiczne w wydatkach ogółem [%]</i>	18,8	11,9	1,9	2,1	12,5	17,5	5,5	7,4	14,0	6,5

Dochody i wydatki budżetu powiatu ostrowskiego i województwa mazowieckiego na 1 mieszkańca w latach 2010-2019 na podstawie danych GUS

<i>Lata</i>	2010	2013	2016	2019
<i>powiat ostrowski (gminy bez miast na prawach powiatu)</i>				
<i>dochody ogółem [zł]</i>	2515,54	2933,54	3877,72	5007,76
<i>dochody własne [zł]</i>	958,97	1153,24	1362,51	1820,33
<i>wydatki ogółem [zł]</i>	2767,45	2853,77	3691,13	5266,08
<i>udział wydatków na drogi publiczne w wydatkach ogółem [%]</i>	10,2	7,3	7,7	10,2
<i>województwo mazowieckie (gminy bez miast na prawach powiatu)</i>				
<i>dochody ogółem [zł]</i>	2828,16	3180,28	4195,49	5580,28
<i>dochody własne [zł]</i>	1398,15	1647,23	1957,49	2553,72
<i>wydatki ogółem [zł]</i>	3023,44	3175,72	4056,84	5620,58
<i>udział wydatków na drogi publiczne w wydatkach ogółem [%]</i>	11,6	7,1	6,6	7,2
<i>udział wydatków majątkowych inwestycyjnych w wydatkach ogółem [%]</i>	22,1	15,9	11,5	15,7
<i>udział dochodów własnych w dochodach ogółem [%]</i>	69,3	69,8	82,3	84,5

Zestawione w powyższych tabelach wskaźniki z gminy Andrzejewo wskazują, iż na przestrzeni ostatnich 10 lat dochody i wydatki ogółem wzrosły niemal dwukrotnie. Nie mniej aktualny poziom dochodów ogółem na 1 mieszkańca gminy jest niższy od tożsamego wskaźnika dla powiatu ostrowskiego o niecałe 3% oraz o ok. 12,8% dla woj. mazowieckiego. Poziom wydatków ogółem na 1 mieszkańca w gminie jest niższy od analogicznego wskaźnika dla powiatu ostrowskiego o ok. 1,6% oraz o ok. 7,8% dla woj. mazowieckiego, natomiast dochody własne na 1 mieszkańca gminy są niższe niż w powiecie o ok. 25,7% i niższe niż w województwie o ok. 47%.

Budżet gminy na rok 2020 (uchwała Nr XIII/85/2019 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 30 grudnia 2019 r.) ustalono w kwotach:

1. dochody w łącznej kwocie 19 534 712 zł z tego: bieżące w kwocie 17 679 648 zł (ok. 90,5% dochodów ogółem), majątkowe w kwocie 1 855 064 zł (ok. 9,5% dochodów ogółem),
2. wydatki w łącznej kwocie ok. 18 943 313 zł z tego: bieżące w kwocie ok. 16 319 947 zł (ok. 86% wydatków ogółem), majątkowe w kwocie 2 623 366 zł (ok. 14% wydatków ogółem).

Ustalono, iż powstała nadwyżka budżetowa w wysokości 591 399 zł zostanie przeznaczona na planowaną spłatę rat kredytów i pożyczek.

Według Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Andrzejewo na lata 2020-2032 (uchwała Nr XIII/84/2019 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 30 grudnia 2019 r.) zaplanowane zadania inwestycyjne na 2020 r. to:

- przebudowa Stacji Uzdatniania Wody w Królach Małych oraz budowa budynku magazynowego do przechowywania osadu sprasowanego-odwodnionego (okres realizacji: 2016-2020; łączne nakłady finansowe: 3 718 579 zł; limit w 2020r.: 1 253 394zł, tj. ok. 34%);
- odbudowa drogi powiatowej Nr 2601W w miejscowości Ołdaki-Polonia na odcinku (...) o długości 1,631 km (okres realizacji: 2019-2020; łączne nakłady finansowe: 343 500 zł; limit w 2020r.: 143 500 zł, tj. ok. 42%);
- przebudowa drogi gminnej nr 260106W w miejscowości Ruskołęka-Parcele (okres realizacji: 2018-2020; łączne nakłady finansowe: 514 200 zł; limit w 2020r.: 500 000 zł, tj. ok. 97%).

Zadania inwestycyjne zaplanowane na lata 2017-2021:

- przebudowa budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Króle Duże (okres realizacji: 2017-2021; łączne nakłady finansowe: 786 048 zł)
- uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w gminie Andrzejewo (okres realizacji: 2019-2021; łączne nakłady finansowe: 977 026 zł)

Planowane dochody i wydatki budżetu gminy w latach 2020-2032 według WPF Gminy Andrzejewo na lata 2020-2032

Lata	Dochody [tys. zł]		Wydatki [tys. zł]			Wynik budżetu [tys. zł]	Kwota długu [tys. zł]
	ogółem	bieżące	ogółem	bieżące	majątkowe		
2020	19 534,71	17 679,65	18 943,31	16 319,95	2 623,37	591,40	9 518,15
2021	18 388,81	17 581,79	17 335,01	14 680,12	2 654,89	1 053,80	8 464,35
2022	18 000	18 000	16 799,65	14 999,65	1 800	1 200,35	7 264
2023	18 000	18 000	16 887	15 087	1 800	1 113	6 151
2024	19 000	19 000	17 832	16 132	1 700	1 168	4 983
2025	19 000	19 000	18 197	16 497	1 700	803	4 180
2026	19 000	19 000	18 280	16 580	1 700	720	3 460
2027	19 000	19 000	18 260	16 560	1 700	740	2 720
2028	19 000	19 000	18 080	16 380	1 700	920	1 800
2029	19 000	19 000	18 400	16 700	1 700	600	1 200
2030	19 000	19 000	18 400	16 700	1 700	600	600
2031	19 000	19 000	18 700	17 000	1 700	300	300
2032	19 000	19 000	18 700	17 000	1 700	300	0

W Wieloletniej Prognozie Finansowej gminy założono wzrost dochodów z uwagi na możliwość pozyskania dotacji ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020.

W roku 2020 zaplanowane dochody ogółem stanowią 98,56% dochodów ogółem w roku 2019. Na zmniejszenie kwoty dochodów ogółem w 2020 roku mają wpływ planowane dochody bieżące tj. kwoty dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące. W latach 2022-2023 zaplanowano dochody bieżące na poziomie 18 000 000 zł, a w kolejnych wzrost na poziomie 5,55%.

Wydatki bieżące w WPF były prognozowane głównie na podstawie danych historycznych, z uwzględnieniem konieczności zabezpieczenia stałych wydatków bieżącej działalności Urzędu i jednostek organizacyjnych gminy oraz zmiennych makroekonomicznych takich jak wzrost PKB i inflacja.

5. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i mienia oraz wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej

W gminie Andrzejewo wyznaczono obszar szczególnego zagrożenia powodzią zaprezentowany w zaktualizowanych oraz nowych Mapach Zagrożenia Powodziowego i Mapach Ryzyka Powodziowego podanych do publicznej wiadomości na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Środowiska i Klimatu w dniu 22 października 2020 r. Dominująca część tego obszaru

w gminie to obszar o wysokim poziomie ryzyka powodziowego (narażony na powódź raz na 10 lat). Obszar szczególnego zagrożenia powodzią obejmują dolinę rzeki Brok w sołectwach Gołębie-Leśniewo, Godlewo-Gorzejewo, Mianowo i Żelazy-Borkowo. W obrębie tego obszaru występują podstawowo łąki i pastwiska oraz niewielkie zadrzewienia. Jedynie lokalnie obszar ten obejmuje pojedyncze zabudowania gospodarstw rolnych w ww. sołectwach.

Natomiast wzdłuż rzeki Mały Brok, dla obrębu Andrzejewo i rejonu opracowania zmiany Studium wynikającej z uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r. brak jest zagrożenia powodzią.

W obrębie obszaru szczególnego zagrożenia powodzią rzeki Brok obowiązują wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej ustalone przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, w tym m.in. wskazano, iż plany miejscowe i studia, w obrębie których takie obszary wyznaczono, należy w drodze decyzji uzgodnić z Wodami Polskimi. Odmowa wydania decyzji następuje w przypadku, gdy planowane zagospodarowanie: narusza ustalenia planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza, narusza ustalenia planu zarządzania ryzykiem powodziowym, stanowi zagrożenie dla ochrony zdrowia ludzi, środowiska i dóbr kultury wpisanych do rejestru zabytków, narusza funkcjonowanie infrastruktury krytycznej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym, utrudnia zarządzanie ryzykiem powodziowym. Ponadto według art. 77 ust. 1 pkt 3 ustawy Prawo wodne: „zakazuje się na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w szczególności ich składowania oraz lokalizowania nowych cmentarzy” (przy czym właściwy organ Wód Polskich może, w drodze decyzji, zwolnić od ww. zakazów).

Do terenów zalewowych o okresowo wysokim poziomie wód gruntowych zaliczane są użytkowane rolniczo łąki i pastwiska w dolinie Broku i Broku Małego. Coroczne wylewy wiosenne nie czynią większych szkód, gdyż obejmują swym zasięgiem tereny wykorzystywane jako ekstensywne użytki zielone oraz tereny leśne i zadrzewione. W sporadycznych przypadkach może podlegać zabudowa gospodarcza zlokalizowana zbyt blisko brzegów cieków wodnych.

Wg Mapy łącznego zagrożenia suszą (1987-2008) (suma klas zagrożenia suszą rolniczą, hydrologiczną i hydrogeologiczną – ocen w siatce pól podstawowych”) zaprezentowanej w „Projekcie planu przeciwdziałania skutkom suszy” z maja 2020 r. obszar gminy Andrzejewo został zakwalifikowany w większości do obszarów silnie zagrożonych suszą (3 klasa zagrożenia na 4 klasy, gdzie 1 klasa to obszary słabo zagrożone suszą, a 4 klasa to obszary ekstremalnie zagrożone suszą). W opracowaniu tym nie przedstawiono jednak dla gminy szczególnych inwestycji służących ograniczeniu występowania zjawiska suszy. Wskazano natomiast ogólne możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych poprzez retencję powierzchniową i podziemną (retencję w obszarach wodno-błotnych, retencję korytową i dolinową, retencję zbiornikową, w jeziorach i stawach rybnych, przez lasy, w rolnictwie, na terenach przemysłowych i pozostałych terenach zurbanizowanych).

Na terenie gminy nie występują istotne naturalne zagrożenia geologiczne związane z możliwością wystąpienia zjawisk geodynamicznych. Jako jedno z bardziej groźnych zjawisk geodynamicznych uważa się ruchy masowe ziemi, a w szczególności osuwanie się mas ziemnych. Jest to szybkie przemieszczanie się w dół stoku mas glebowo-zwietrzelinowych. Osuwanie ma miejsce najczęściej na skutek nadmiernego uwilgotnienia lub zmian w rzeźbie powodujących zwiększenie nachylenia stoku, w wyniku czego traci on stateczność. Na terenie gminy nie występuje zagrożenie erozją wodną (w tym osuwisk) na terenach o naturalnym ukształtowaniu terenu (wg danych Starostwa Powiatowego, które zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska prowadzi rejestr terenów zagrożonych ruchami masowymi lub na których występują te ruchy) – występujące tu zbocza mają stosunkowo niewielkich nachylenia, dodatkowo jest to rejon o stosunkowo małych opadach atmosferycznych oraz niewielkich przepływach wody w rzekach.

W Gminie nie wstępuje również istotne zagrożenia pożarowe jest to związane z małą powierzchnią lasów.

6. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy

6.1. Możliwości rozwoju gminy wynikające z uwarunkowań przyrodniczych – synteza uwarunkowań przyrodniczych

- Gmina Andrzejewo odznacza się występowaniem gleb o wysokich wartościach użytkowych pozwalających na intensyfikację i rozwój rolnictwa. Gleby najwyższych klas bonitacyjnych wymagają ochrony przed przeznaczaniem ich na cele nierolnicze.
- Gmina jest stosunkowo uboga w złoża surowców mineralnych, co jest związane z budową geologiczną obszaru. W rejonie wsi Przeździecko Jachy znajduje się jedyne w gminie złoża kruszywa naturalnego o zasobach zarejestrowanych oraz ~~trzy obszary~~ perspektywicznego występowania złóż: kruszywa naturalnego *(wg danych Państwowego Instytutu Geologicznego z 10.2021 r.)* ~~we wsi Przeździecko Jachy i Przeździecko Grzymki oraz piasków we wsi Załuski Lipniewo.~~
- Bardzo niski stopień zalesienia (2,78 % powierzchni gminy), duże rozdrobnienie i mała wartość gospodarcza lasów ograniczają rozwój gospodarki leśnej i przemysłu drzewnego w gminie.
- Stosunkowo najlepsze warunki dla rekreacji w formie krótkotrwałego pobytu posiadają kompleksy leśne położone przy szlakach komunikacyjnych we wsi Przeździecko Jachy, Przeździecko Grzymki i Zaręby Warchoły. Pozostałe lasy należy traktować jako glebo- i wodochronne oraz krajobrazowe, nie nadające się do wykorzystania turystycznego.
- Grunty marginalne, nieużytki, enklawy śródlądne, tereny poeksploatacyjne i inne nieprzydatne dla rolnictwa wskazane są do zalesienia celem zwiększenia lesistości obszaru gminy i poprawy funkcjonowania środowiska przyrodniczego.
- Dla poprawy warunków agroekologicznych na terenach rolnych i w strefach brzegowych cieków wodnych wskazane jest wprowadzanie zadrzewień i zakrzewień.
- Brak dużych kompleksów leśnych i atrakcyjnych zbiorników wodnych, nieprzydatność wód powierzchniowych do celów rekreacyjnych ograniczają rozwój funkcji turystyczno-wypoczynkowej w gminie.
- Rozwój przestrzenny osadnictwa na większości terenów ograniczony jest występowaniem gleb o wysokich wartościach użytkowych. W dolinach i obniżeniach występują ograniczenia hydrograficzne (~~zalewy wiosenne~~ *obszar szczególnego zagrożenia powodzią w dolinie Broku*) oraz hydrogeologiczne (stałe podmokłości oraz zaleganie w podłożu nieskonsolidowanych i ściśliwych gruntów organicznych i mineralno - organicznych).
- Stan sanitarny wód powierzchniowych nie odpowiada normom czystości wód.
- Brak na terenie gminy większych zbiorników wodnych.
- W celu poprawy stosunków wodnych i zapobieganiu nadmiernym stratom wody w okresach suszy należy realizować program małej retencji poprzez budowę zbiorników wodnych i renowację zdekapitalizowanych urządzeń melioracyjnych oraz zwiększać retencyjność gleb w wyniku wyłączania z gospodarczego wykorzystania terenów bagiennych, podmokłych i źródliskowych, *zwiększać lesistość gminy.*

- Ujęcia wód podziemnych stanowiące źródło zaopatrzenia w wodę posiadają ustanowione decyzjami wodno-prawnymi strefy ochrony bezpośredniej. Ze względu na dostateczną izolację użytkowych warstw wodonośnych nie wymagają wyznaczenia stref ochrony pośredniej.
- Systematyczne Zwodociągowanie terenów wiejskich przy ~~braku~~ *niedużym dostępie do* systemów kanalizacji sanitarnej i *odprowadzających ścieki bezpośrednio do oczyszczalni* ścieków zwiększają wielkość zrzutów nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych i gruntu wpływając na pogorszenia stanu sanitarnego cieków wodnych i wód gruntowych w gminie.
- Na terenach zabudowy zagrodowej należy ograniczać infiltrację i spływy powierzchniowe zanieczyszczonych wód opadowych poprzez właściwe składowanie obornika, przechowywanie nawozów sztucznych, środków ochrony roślin oraz gnojowicy w szczelnych zbiornikach.
- Gmina posiada dobre warunki aerosanitarne wynikające z braku znaczących źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego (podwyższone stężenia gazów i pyłów pojawiają się okresowo w sezonie grzewczym w obrębie zabudowy wiejskiej).
- Obszary dolin rzecznych, dolinek i zagłębień terenu powinny pozostać w dotychczasowym użytkowaniu, głównie jako użytki zielone i obszary leśne oraz utrzymane jako tereny otwarte umożliwiające funkcjonowanie systemu lokalnych powiązań przyrodniczych, regulacji stosunków wodnych i klimatycznych.

Podsumowując możliwości rozwoju gminy wynikające z uwarunkowań środowiska przyrodniczego stwierdzić należy że:

Rzeźba gminy nie wpływa ograniczająco na rozwój funkcji osadniczej jak i rolnictwa.

Występujące grunty są przeważnie gruntami nośnymi niestwarzającymi ograniczeń dla bezpośredniego posadowienia budynków za wyjątkiem utworów bagiennych, rzeczno-bagiennych i rzeczno-deluwialnych, które nie nadają się do posadowienia zabudowy.

Pod względem warunków wodnych teren gminy charakteryzuje się zróżnicowanymi warunkami dla budownictwa - najkorzystniejsze występują tam, gdzie utrzymuje się ciągły poziom wód gruntowych.

6.2. Potrzeby rozwoju gminy wynikające ze zgłoszonych wniosków

Zgodnie z wymogami Ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym przed rozpoczęciem prac nad „Studium”, Wójt Gminy Andrzejewo zawiadomił instytucje i różne jednostki o przystąpieniu do opracowania „Studium”, w wyniku czego do Urzędu Gminy wpłynęły następujące postulaty i uwagi:

- **Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad w Warszawie** wniosła uwagi odnośnie określenia klasy drogi krajowej nr 63(G), zawiadomiła że Dyrekcja nie prowadzi prac projektowych związanych z tą drogą oraz, że dalsze opracowania planistyczne dla gminy powinny uwzględniać „Warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie” - Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2.03.1999 r. (Dz.U.nr 43, z dnia 14.05.1999 r. poz.430).
- **Wojewódzki Oddział Służby Ochrony Zabytków Delegatura w Ostrołęce** – wniosek dotyczy uwzględnienia zagadnień dotyczących problematyki ochrony wartości kulturowych i krajobrazowych występujących na terenie gminy.
- **Zarząd Województwa Mazowieckiego** zgłosił uwagi dotyczące uwzględnienia ustalenia zawartego w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa

Mazowieckiego uchwalonego dnia 7 czerwca 2004 r. odnośnie ochrony gleb o najwyższej przydatności dla rolnictwa.

- **Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie**

Wydział Środowiska i Rolnictwa Delegatura w Ostrołęce

- Uwzględnić w Studium przepisy zawarte w Ustawie o ochronie przyrody z dnia 16.04.2004r. r. oraz w aktach prawnych powołujących formy ochrony przyrody
  - Przepisy dotyczące ochrony gatunkowej zwierząt, roślin i grzybów
  - Art.71 i 73 Prawa ochrony środowiska
  - Odniesienia do pomników przyrody
  - Odniesienia do Europejskiej Konwencji Krajobrazowej z dnia 20.10.2010 r. oraz Konwencji Berneńskiej z dnia 19.09.1979r.oraz Konwencji z Rio de Janeiro z dnia 5.06.1992r.
  - Studium powinno określać uwarunkowania rozwoju wynikające z:
    - warunków gruntowo-wodnych
    - stanu gospodarki wodno-ściekowej
    - potrzeby ochrony istniejącego układu hydrograficznego
    - możliwości hydraulicznych rzek i rowów melioracyjnych
    - występowania obszarów szczególnie chronionych
  - Rozwój gminy powinien być skorelowany z jednoczesną budową bądź rozbudową układów kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków.
  - **Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej** – nie wniosła uwag.
  - **Łomżyńska Kuria Diecezjalna w Łomży** – zgłosiła wniosek o włączenie dz.nr 839 w Andrzejewie pod powiększenie cmentarza rzymsko-katolickiego oraz pod parking.
  - **Wojewódzki Sztab Wojskowy w Warszawie** – brak pisma; przy przystąpieniu do opracowania pierwotnego Studium uchwalonego w 2004 r, zgłosił uwagi odnośnie uwzględnienia obiektów, które wymagają konsultacji z Szefostwem Infrastruktury WLOP:
    - rurociągi gazowe >DN-500,napowietrzne linie energetyczne >110 kV
    - odwierty górnicze w strefie ochronnej i dla H=50m n.p.t.
    - maszty i anteny TV i radiowe oraz stacje bazowe telefonii komórkowej
    - elektrownie wiatrowe w dowolnym miejscu, przebieg autostrad
    - wszelkie inne obiekty o wysokości pow.50 m npt.
  - **Okręgowy Urząd Górniczy w Warszawie** poinformował, że na terenie gminy Andrzejewo, nie występują tereny górnicze w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2005r. Nr 228 poz. 1947 z późn. zmianami)
  - **Starosta Ostrowski** – wniósł uwagi odnośnie zalesiania gruntów, urządzeń melioracji wodnych, gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej i ochrony powierzchni ziemi
  - **Urzędy Gmin** sąsiadujących z gminą Andrzejewo, **Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie** Wydział Zarządzania Kryzysowego Oddział w Ostrołęce – nie zgłosiły uwag.
  - Wnioski zgłoszone przez mieszkańców gminy bądź przez zainteresowanych inwestorów
- Większość wniosków dotyczy zmiany przeznaczenia działek na cele budowlane lub usługowo-budowlane.

Wnioski zgłoszone do zmiany Studium wynikającej z uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r.:

- Zarząd Województwa Mazowieckiego wnosi o uwzględnienie zadań i kierunków działań wynikających z zapisów Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego, przyjętego Uchwałą Nr 22/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 19 grudnia 2018 r., tj. uwzględnienie przeciwdziałania przeznaczaniu gruntów rolnych klas I-III na cele nierolnicze, z tytułu położenia gminy w nadbużańskim strategicznym obszarze produkcji rolniczej. Ponadto postuluje o zachowanie ciągłości dziedzictwa kulturowego i ochrony krajobrazów kulturowych, poprzez:
  - ochronę i kształtowanie struktur przestrzennych miasta historycznego Andrzejewo,
  - objęcie prawną ochroną zachowanego układu urbanistycznego miejscowości Andrzejewo,
  - wskazanie krajobrazu osadnictwa drobnoszlacheckiego.
- Starostwo Powiatowe w Ostrowi Mazowieckiej informuje, iż Starosta Ostrowski nie wnosi żadnych wniosków do w/w opracowywanego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.
- Wojewódzki Sztab Wojskowy w Warszawie wnioskuję, aby wszelkie projektowane stałe oraz tymczasowe obiekty o wysokości równej lub wyższej od 50 m n.p.t., przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę, podlegały zgłoszeniu do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP.
- Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Warszawie wnosi o uwzględnienie poniższych uwag:
  - Podział terenu na działki powinien umożliwić wykonanie indywidualnego przyłącza gazowego do budynku
  - Należy zabezpieczyć trasy pod gazyfikację
  - Minimalna średnica ewentualnie budowanych w przyszłości gazociągów to 32 mm
  - Prośba o umieszczenie w treści zmiany MPZP zapisów (...) dotyczących przestrzegania warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe.Ponadto zamieszczono informację, iż w granicach omawianego obszaru oraz wokół niego nie ma sieci gazowej średniego ciśnienia należącej do PSG.
- PGE Dystrybucja S.A. Oddział Białystok Departament Eksploatacji i Rozwoju wnosi o uwzględnienie rezerwy terenu pod następujące urządzenia elektroenergetyczne:
  - Istniejące: stacje transformatorowe 15/0,4 kV, linie 15 kV, linie niskiego napięcia
  - Planowane: stacje transformatorowe 15/0,4 kV, linie 15 kV, linie niskiego napięciaPrzy opracowywaniu MPZP prośba o uwzględnienie przebiegu istniejących urządzeń elektroenergetycznych ograniczając do minimum konieczność ich przebudowy. W przypadku kolizji projektowanych obiektów z urządzeniami elektroenergetycznymi należy je dostosować do projektowanego zagospodarowania przestrzennego terenu zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami.
- PSE Polskie Sieci Elektroenergetyczne Departament Eksploatacji w Warszawie informuje, że na obszarze objętym zmianą SUIKZP nie istnieją i nie są planowane urządzenia sieci przesyłowej będącej własnością PSE S.A. z siedzibą w Konstancinie-Jeziornie.
- Mazowiecki Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej informuje, że:
  - na terenie gminy Andrzejewo nie znajdują się zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej,
  - na terenie powiatu ostrowskiego znajduje się zakład o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (w Małkini Górnej),

- informacja o możliwości lokalizacji zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej powinna znaleźć się w projekcie mpzp, jeśli wyznaczono tereny z możliwością takiego przeznaczenia. Wprowadzając przedmiotowe zapisy należy uwzględnić ograniczenia lokalizacyjne wynikające z art. 73 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska, mając na uwadze politykę zachowania bezpiecznych odległości w kontekście zagrożeń poważnymi awariami przemysłowymi.
- Parafia Rzymskokatolicka pw. Wniebowzięcia N.M.P. w Andrzejewie – wnosi o zmianę przeznaczenia działki nr ew. 839 położonej w obrębie Andrzejewo na powiększenie cmentarza.

6.3. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy wynikające z analizy uwarunkowań społecznych, w tym prognoz demograficznych – podsumowanie

Uwarunkowania społeczne stanowiące podstawę do określenia potrzeb i możliwości rozwoju gminy były analizowane we wcześniejszych rozdziałach Studium, w niniejszym rozdziale przedstawiono zatem podsumowanie wcześniejszych analiz.

Podstawowym uwarunkowaniem i przyczyną podjęcia prac nad zmianą Studium wynikającą z uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r. był wniosek o powiększenie cmentarza parafialnego na działce nr ew. 839 położonej w obrębie Andrzejewo.

Na terenie gminy Andrzejewo brak jest obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w których zaplanowane zostałyby rezerwy terenowe pod zabudowę. Potrzeba powiększenia terenów zabudowy dla mieszkańców gminy była dotychczas zaspakajana poprzez wydawanie decyzji o warunkach zabudowy. W latach 2012-2020 wydawano średnio ok. 21 decyzji na rok, które głównie dotyczyły budynków gospodarczo-produkcyjnych (ok. 60% wszystkich wydanych w tym czasie decyzji) oraz budynków mieszkalnych w zabudowie zagrodowej (ok. 24%). Wydanych decyzji dotyczących budynków mieszkalnych jednorodzinnych było ok. 9%, natomiast dotyczących budynków usługowych czy paneli fotowoltaicznych było niewiele.

Zatem, pomimo ubytku rzeczywistej liczby mieszkańców gminy, ludność uzyskiwała dość licznie decyzje administracyjne umożliwiające wprowadzenie zmian w przeznaczeniu i zagospodarowaniu terenów, głównie w zakresie zabudowy zagrodowej, ale również mieszkaniowej jednorodzinnej i innej. Poniżej przedstawiono przede wszystkim społeczne przyczyny zapotrzebowania na nowe tereny zabudowy:

- zgodnie z tendencją ogólnokrajową również w gminie Andrzejewo zauważa się odejście od schematu rodziny wielopokoleniowej zamieszkującej jeden dom oraz dążenie do zwiększenia komfortu życia, w tym zamieszkania (zauważalny trend zwiększania powierzchni użytkowej mieszkań przypadającej na jednego mieszkańca w nowej zabudowie). Istotnym jest również fakt, iż obecnie ludność urodzona w latach 80-tych ubiegłego wieku, w tzw. ostatnim wyżu demograficznym, zakłada rodziny i chce się usamodzielnąć;
- na terenie gminy obserwuje się bardzo silne przywiązanie mieszkańców do ziemi przekazywanej w rodzinie kolejnym pokoleniom – tzw. ojcowizny. Efektem takiej mentalności ludzi jest fakt, iż kolejne pokolenia w rodzinie chcą budować się na gruntach należących do swojej rodziny, niewiele też osób chce sprzedawać grunty;
- przystąpienie Polski do Unii Europejskiej spowodowało istotne zmiany w strukturze gospodarstw rolnych, w tym zapotrzebowanie na użytkowanie dużych budynków inwentarskich, wielkopowierzchniowych obór, rozbudowę infrastruktury służącej do obsługi gospodarstwa (w tym silosów na kiszonkę) oraz zmiany technologii maszyn rolniczych. Taka sytuacja powoduje, że dotychczasowe tereny zabudowy gospodarstw są zbyt małe, aby pomieścić budynki niezbędne do prawidłowego rozwoju i kształtowania funkcji gospodarstwa rolnego. Istnieje zatem potrzeba powiększania terenów istniejących gospodarstw rolnych oraz wyznaczania nowych o większym zasięgu terytorialnym, niż to miało miejsce dotychczas.

Konkludując, dalsze utrzymywanie się powyższych tendencji będzie powodowało, że pomimo braku przyrostu liczby ludności w gminie, mieszkańcy będą mieli trudności z realizacją nowych gospodarstw (w tym rozwoju funkcji rolniczej zgodnie z obowiązującymi wymaganiami rynkowymi). Aby tego uniknąć wskazane jest zatem powiększenie terenów zabudowy o funkcji zagrodowej lub mieszkaniowej, maksymalnie tak, aby wykorzystać istniejący potencjał gminy (w tym wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną). Istotnym jest również fakt, że zaplanowanie większej liczby terenów zabudowy o funkcji zagrodowej i mieszkaniowej pozwala zachować w odpowiednim zakresie możliwości funkcjonowania mechanizmów rynkowych, a także zabezpiecza samorząd przed problemami społecznymi i ekonomicznymi, które mogłyby się pojawić w przypadku zaproponowania bardziej radykalnego ograniczenia tych terenów w gminie.

Specyficzne uwarunkowania społeczne kształtują się na terenie ośrodka gminnego (miejscowości: Andrzejewo, Jabłonowo Klacze, Załuski Lipniewo tworzące niemalże jedną jednostkę osadniczą), gdzie występuje największa koncentracja zabudowy. Położonych jest tu najwięcej różnorodnych usług, w tym usług społecznych. Powoduje to, że obszar ten charakteryzuje się dużą atrakcyjnością do osiedlania się ludności w gminie.

Dynamiczne zmiany sytuacji gospodarczej i politycznej w kraju i na świecie sugerują konieczność rozwoju wielokierunkowego gospodarki, z zachowaniem dotychczasowych funkcji, oraz możliwością rozwoju nowych dziedzin.

Dotychczasowe zmiany w rolnictwie, w wyniku których nastąpiła specjalizacja gospodarstw rolnych, powodują, i w dalszym ciągu będą powodowały spadek zatrudnienia w tym sektorze gospodarki. Aby więc zatrzymać proces emigracji młodych ludzi z terenów wiejskich konieczny jest również rozwój innych dziedzin gospodarki. Z tego względu niezbędne staje się wytyczenie w gminie terenów przeznaczonych pod usługi lub produkcję, składowe i magazyny. Należy założyć, iż specyficzne potrzeby inwestorów w sferze produkcyjno-usługowej są bardziej wymagające niż standardy rynku mieszkaniowego, stąd też w celu bardziej elastycznego odpowiadania na ich preferencje, zasób terenów przeznaczonych pod tego typu działalność powinien być nieco większy niż realne możliwości całkowitego wykorzystania.

Czynnikiem, który może spowodować zainteresowanie gruntami pod tego typu funkcje jest istniejący w gminie układ komunikacyjny, w tym przebieg w jej północno-wschodniej części drogi krajowej nr 63 (łączy dwa przejścia graniczne), która w Zambrowie jest powiązana z drogą ekspresową S8.

Powwyższe uwarunkowania społeczno-infrastrukturalne wskazują na potrzebę zaplanowania terenów pod funkcje produkcyjne, magazynowe, składowe i usługowe, których realizacja umożliwi utworzenie nowych miejsc pracy. Dalszy rozwój działalności gospodarczej na takich terenach spowoduje możliwość późniejszego zwiększenia zatrudnienia (co wpłynie na poprawę warunków społecznych) oraz będzie generowało wpływy z podatków do budżetu gminy. Wpłynie to na poprawę warunków społecznych – bezpośrednio dla osób zatrudnionych oraz pośrednio dla całej społeczności Andrzejewa (zwiększenie wpływów do budżetu gminy spowoduje możliwość większych wydatków na potrzeby ogółu społeczeństwa).

Potrzeby ludności gminy w zakresie usług o charakterze społecznym i publicznym były analizowane w rozdziale 4 (w tym analizy te uwzględniały prognozy demograficzne). Z analiz tych wynika, iż w związku z prognozowaną zmniejszającą się liczbą mieszkańców istniejące zasoby obiektów usług publicznych w większości będą wystarczające. Ze względu na zmiany struktury społecznej, a także dążenie do wzrostu komfortu życiowego, wskazuje się natomiast na potrzebę powstania miejsc do opieki dla dzieci w wieku 0-2 lat oraz osób starszych wymagających opieki. Część z tych funkcji może zostać ulokowana w obiektach dotychczas wykorzystanych na cele publiczne, które w wyniku prognozowanego zmniejszania się liczby dzieci w wieku szkolnym mogą przestać pełnić swoją dotychczasową funkcję.

Szczegółowo zapotrzebowanie na usługi o charakterze społecznym i publicznym zostało określone w rozdziale 6.5.1.

6.4. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy wynikające z analizy uwarunkowań ekonomicznych, w tym możliwości finansowania przez gminę sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy – podsumowanie

Możliwości rozwoju gminy Andrzejewo wynikające z uwarunkowań ekonomicznych wyznacza przede wszystkim polityka finansowa zapisana w prognozie finansowej gminy określonej w perspektywie kilku najbliższych lat (corocznie weryfikowana) oraz istniejący stopień wyposażenie w urządzenia i sieci infrastruktury społecznej, technicznej i komunikacyjnej. Jak wynika z wcześniejszych analiz obecne obiekty i tereny infrastruktury społecznej, w szczególności administracji i edukacji, zaspokajają potrzeby społeczne i nie wymagają zasadniczych nakładów finansowych związanych z powiększeniem ich zasobów.

W ostatnich latach gmina zrealizowała szereg inwestycji z zakresu przebudowy sieci komunikacyjnej i rozbudowy sieci infrastruktury technicznej oraz zaplanowała kolejne inwestycje tego typu, które zostały uwzględnione w wieloletniej prognozie finansowej gminy do roku 2032 (szczegóły w rozdziale 4.4 Sytuacja finansowa i gospodarcza gminy).

Zakładając, iż tendencje zmian w wydatkach i dochodach gminy opisane w rozdziale 4.4 utrzymają się w kolejnych latach, można przewidywać dla roku 2039 (w perspektywie najbliższych 20 lat) wysokość wydatków ogółem na 1 mieszkańca gminy na średnim poziomie ok. 6 700 zł, czyli dla prognozowanej liczby ludności 3 409 osób kwota przewidziana w budżecie gminy na wydatki ogółem może wynieść ok. 22 840 tys. zł. Sumując zakładane wydatki ogółem w budżecie gminy z przyszłych 20-tu lat (ok. 228 400 tys. zł) i przyjmując średni (na podstawie danych historycznych z ostatnich 10-ciu lat) udział wydatków na drogi publiczne w wydatkach ogółem na poziomie 8,81%, można szacować, iż do roku 2039 łączna kwota wydatków przewidziana na drogi publiczne wyniesie około 20 100 tys. zł. W wieloletniej prognozie finansowej gminy na lata 2020-2032 założono natomiast wydatki na poprawę nawierzchni dróg gminnych rzędu 640 tys. zł (wydatki majątkowe). Można więc założyć, że rezerwy budżetowe przeznaczone do 2039 r. na budowę i remont dróg publicznych będą wynosiły ok. 19 460 tys. zł, co wystarczyłyby na wykonanie ok. 8 km nowych dróg (z wykupem gruntów) o szerokości 10 m.

W wieloletniej prognozie finansowej gminy Andrzejewo do 2032 roku założono na lata 2020-2032 łączne wydatki na uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w wysokości ok. 2 210 tys. zł, co stanowi średniorocznie niecały 1% prognozowanych do 2032 r. wydatków ogółem. Przyjmując utrzymanie się tego udziału na stałym poziomie do 2039 r. można szacować rezerwę środków budżetowych przeznaczonych na gospodarkę wodno-ściekową (oprócz wydatków uwzględnionych w prognozie do 2032 r.) na poziomie ok. 16 500 tys. zł. Łącznie zakładane do 2039 r. wydatki na gospodarkę wodno-ściekową wystarczyłyby na wykonanie ok. 50 km sieci kanalizacji sanitarnej (DN 300 mm) lub ewentualnie na ok. 68 km sieci wodociągowej (DN 100 mm).

Biorąc pod uwagę wykazany w budżecie gminy z ostatnich 10-ciu lat średni udział wydatków majątkowych inwestycyjnych (w których mieszczą się również wydatki na infrastrukturę społeczną) w wydatkach ogółem na poziomie ok. 22% można założyć, iż do 2039 r. w budżecie gminy powinna być zgromadzona ich łączna kwota w wysokości ok. 50 250 tys. zł. W wieloletniej prognozie finansowej gminy Andrzejewo do 2032 r. założono łącznie wydatki majątkowe na infrastrukturę społeczną w wysokości ok. 759 tys. zł (na przebudowę budynku świetlicy wiejskiej), co stanowi średniorocznie ok. 4% prognozowanych do 2032 r. wydatków ogółem. Przyjmując utrzymanie się tego udziału na stałym poziomie do 2039 r. można szacować rezerwę środków budżetowych przeznaczonych na infrastrukturę społeczną (oprócz wydatków uwzględnionych w prognozie do 2032 r.) na poziomie ok. 6 400 tys. zł. Kwota ta może być wykorzystana na modernizację dotychczasowych zasobów lokalowych gminy z zakresu usług społecznych, w tym dostosowanie ich do nowych potrzeb lub ewentualnie ich rozbudowę.

Środki na realizację inwestycji z zakresu komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej, które należą do zadań własnych gminy, pochodzą z budżetu gminy, ale również mogą być pozyskiwane

w ramach strukturalnych funduszy na rozwój regionalny, pożyczek i kredytów preferencyjnych lub umów z innymi podmiotami. Współdziałanie z innymi podmiotami publicznymi i prywatnymi działającymi i inwestującymi na terenie gminy podczas wykonywania inwestycji z ww. zakresu ma na celu zoptymalizować wydatki publiczne. Przykładem takiego działania może być np. koordynacja prac przy realizacji poszczególnych rodzajów uzbrojenia technicznego wraz z budową nawierzchni ulic.

6.5. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

6.5.1. Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę

Biorąc pod uwagę wcześniejsze analizy przeprowadzone w Studium, szacując maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę w podziale na funkcję przyjęto, iż w gminie Andrzejewo będzie występowało zapotrzebowanie na budynki mieszkalne - przede wszystkim w zabudowie zagrodowej, a także w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej. Ponadto przewiduje się zapotrzebowanie na zabudowę usług podstawowych towarzyszących ww. funkcjom, w tym usług publicznych i społecznych oraz zapotrzebowanie na zabudowę produkcji, składów, magazynów i usług ponadpodstawowych. W szacowanych powierzchniach zabudowy nie uwzględniono maksymalnego zapotrzebowania na nową powierzchnię budynków gospodarczych ponieważ są to budynki towarzyszące pozostałym funkcjom a ich powierzchnia może być bardzo zróżnicowana i może zależeć od wielu czynników. Ponadto, ponieważ budynki te nie funkcjonują samodzielnie, nie wymagają więc zabezpieczenia oddzielnych terenów (wymagają zabezpieczenia odpowiedniej powierzchni działki, co powinno zostać uwzględnione w przeliczaniu powierzchni użytkowej budynków o funkcji podstawowej na maksymalne powierzchnie działek budowlanych i wyznaczaniu nowych terenów zabudowy w Studium w części Kierunki zagospodarowania przestrzennego).

Szacując maksymalne zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową budynków mieszkalnych w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowie zagrodowej przyjęto następujące założenia: prognozowaną w perspektywie 20 lat (2039 r.) liczbę mieszkańców gminy – 3409 osób oraz niepewność procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz o 30%.

W bilansie terenów założono, iż zostaną zlikwidowane substandardowe zasoby mieszkaniowe i w roku 2039 osiągnięty zostanie wskaźnik 41,7 m² powierzchni użytkowej mieszkania na osobę jako docelowa wartość przeciętna dla gminy (przyjmując obecny trend znaczącego przyrostu powierzchni użytkowej mieszkania na osobę wynikający z danych GUS z dziesięciolecia 2010-2019 w gminie, a także średnią powierzchnię użytkową mieszkania na osobę w krajach Europy Zachodniej).

Na podstawie powyższych założeń oszacowano, że w gminie Andrzejewo w roku 2039 powierzchnia użytkowa zabudowy mieszkaniowej (mieszkań) ogółem powinna wynosić maksymalnie ok. 142,2 tys. m².

Prognozowana liczba mieszkańców w roku 2039	x	Prognozowana powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na jedną osobę w roku 2039	=	Prognozowana powierzchnia użytkowa mieszkań w roku 2039
3 409 os.		41,7 m ²		142 155 m ²

Uwzględniając dotychczasową (wg danych GUS, stan na 31.12.2019 r.) powierzchnię użytkową budynków mieszkalnych w gminie na poziomie 132,3 tys. m², maksymalne zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej (mieszkań) w gminie Andrzejewo, zwiększone w związku z niepewnością procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz o 30% wyniesie ok. 13 tys. m².

Prognozowana powierzchnia użytkowa mieszkań w roku 2039	-	Powierzchnia użytkowa mieszkań w gm. Andrzejewo w 2019 r. (dotychczasowa)	=	Pożądana powierzchnia użytkowa nowej zabudowy mieszkaniowej (ogółem) w 2039 r.	+	Wynik x 30% w związku z niepewnością procesów rozwojowych	=	Maksymalne zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową nowej zabudowy mieszkaniowej (mieszkań)
142 155 m ²		132 265 m ²		9 890 m ²		2 967 m ²		12 857 m ²

Biorąc pod uwagę obecne zagospodarowanie gminy oraz tendencje zmian (wzrost zatrudnienia w działach nierolniczych mieszkańców gminy, wydane decyzje o warunkach zabudowy z ostatnich lat) przyjęto, że docelowo nowe mieszkania w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej będą stanowiły około 20% ogółu mieszkań, natomiast w zabudowie zagrodowej około 80% ogółu mieszkań. Założono, że w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej będą realizowane budynki jednomieszkaniowe, co jest zgodnie z obecnym stanem i trendem w tej dziedzinie w gminie (z marginalnym udziałem zabudowy bliźniaczej i brakiem zabudowy szeregowej).

Zatem maksymalne zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej (mieszkań) w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej wyniesie w przybliżeniu ok. 2,6 tys. m², zaś w zabudowie zagrodowej ok. 10,3 tys. m².

Szacując maksymalne zapotrzebowanie na nową powierzchnię zabudowy usługowej, usług komplementarnych z funkcją mieszkaniową – usług podstawowych, w tym również usług publicznych i społecznych wzięto pod uwagę prognozy demograficzne, w tym spadki udziałów ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym oraz wzrost udziałów ludności w wieku poprodukcyjnym, co skutkuje brakiem potrzeby istotnego wzrostu powierzchni usług podstawowych, w szczególności społecznych. Wzięto jednak również pod uwagę fakt, iż rynek usług podstawowych, komercyjnych jest niestabilny, usługi te są stosunkowo często otwierane jak i zamykane, konieczne jest więc dopuszczenie zdecydowanie większej powierzchni w Studium tych usług niż to wynika z realnego zapotrzebowania, w celu umożliwienia funkcjonowania ich na rynku. Względy ekonomiczne rynku powodują natomiast, iż tylko niewielka część z nich będzie realnie wykorzystana.

W celu oszacowania realnego zapotrzebowania na nowe budynki usług społecznych i publicznych uwzględniono analizy przeprowadzone we wcześniejszych rozdziałach Studium oraz prognozy demograficzne w perspektywie 20 lat:

– placówki edukacyjno-opiekuńcze dla dzieci i młodzieży – w sumie wg standardów urbanistycznych stosowanych w latach 80-tych i 90-tych maksymalne zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową placówek edukacyjno-opiekuńczych dla dzieci i młodzieży do 14 roku życia w roku 2039 wyniesie w gminie ok. 2,53 tys. m². Jest więc to powierzchnia mniejsza niż w funkcjonujących już placówkach edukacyjno-opiekuńczych (obecny zasób lokalowy funkcjonujących placówek tego typu to ok. 3,6 tys. m² powierzchni użytkowej).

Ze względu na małą liczbę mieszkańców w gminie aktualną i prognozowaną, jak również brak wniosków ze strony organu, który jest odpowiedzialny za szkolnictwo średnie w zakresie budowy i utrzymania takich szkół, nie przewiduje się w gminie Andrzejewo budowy szkół ponadpodstawowych. Standardy urbanistyczne określone w latach 70-tych ubiegłego wieku wskazywały na konieczność budowy takich szkół na terenach liczących co najmniej 20-25 tys. mieszkańców.

Biorąc pod uwagę obecny brak w gminie Andrzejewo miejsc opieki nad dziećmi w wieku 0-2 lata wskazane jest utworzenie miejsc opieki dla dzieci z tej grupy wiekowej. Przy czym do tego celu mogą też zostać wykorzystane dotychczasowe zasoby obiektów użyteczności publicznej, ewentualnie może zostać zrealizowany nowy obiekt w obrębie wolnych od zabudowy terenów publicznych zlokalizowanych w obszarach z dostępem do funkcjonujących dróg oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.

Podsumowując należy więc uznać, iż w gminie brak jest zapotrzebowania na nową powierzchnię użytkową w placówkach edukacyjno-opiekuńczych, zaś nadwyżka powierzchni użytkowej może zostać rozdysponowana na inne funkcje społeczne (m.in. zdrowotne, kulturalne) lub poprawę komfortu funkcjonowania istniejących placówek;

– placówki świadczące podstawowe usługi zdrowia - porównując zapotrzebowanie określone we wcześniejszych rozdziałach na pomieszczenia podstawowej opieki zdrowotnej w 2039 r. z obecnym zasobem lokalowym (obecny zasób lokalowy funkcjonującej przychodni lekarskiej to ok. 230 m²

powierzchni użytkowej), należy stwierdzić, iż istnieje niedobór powierzchni użytkowej przeznaczonej dla placówek świadczących podstawowe usługi zdrowia w wysokości ok. 90-160 m², przy czym do tego celu, podobnie jak w przypadku żłobków czy klubów malucha, mogą zostać wykorzystane dotychczasowe zasoby obiektów użyteczności publicznej lub może zostać rozbudowany istniejący budynek, ewentualnie zrealizowany nowy obiekt w obrębie wolnych od zabudowy publicznych terenów zlokalizowanych w obszarach z dostępem do funkcjonujących dróg oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej;

– domy seniora – mimo, iż obecnie nie ma na terenie gminy domu seniora, a we wcześniejszych rozdziałach wskazano na zapotrzebowanie na tego typu placówki w perspektywie roku 2039 o powierzchni około 775 m², to jednak można na ten cel wykorzystać dotychczasowe zasoby lokalowe będące własnością gminy (po dostosowaniu ich do nowej funkcji), np. obiekty i tereny usług oświaty, które w perspektywie 20 lat nie będą już wykorzystywane do tego celu. Należy jednak jednocześnie zauważyć, iż zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej, do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy jedynie kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu, natomiast prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym jest zadaniem własnym gminy niemającym charakteru obowiązkowego;

– miejsca lokalnych spotkań i promocji kultury – obecny zasób lokalowy powierzchni użytkowej tego typu obiektów (ok. 3,6 tys. m²) jest wystarczający dla aktualnych i przyszłych potrzeb mieszkańców gminy (wg danych z wcześniejszych rozdziałów zapotrzebowanie to w perspektywie roku 2039 wynosi 270 m²);

– administracja publiczna, opieka społeczna, policja – organy właściwe do spraw administracji publicznej oraz bezpieczeństwa nie zgłaszały zapotrzebowania na zwiększenie swoich zasobów lokalowych w gminie w związku z tym, jak również biorąc pod uwagę brak wskaźników odpowiadających tym funkcjom, uznano, iż obecne zasoby są wystarczające.

Szacując maksymalne zapotrzebowanie na nową powierzchnię budynków usług komplementarnych z funkcją mieszkaniową – usług podstawowych, wzięto pod uwagę uwarunkowania ekonomiczne, środowiskowe i społeczne rozwoju gminy i wynikającą z tego potrzebę wzrostu powierzchni usług komercyjnych, z dopuszczeniem w Studium zdecydowanie większej powierzchni tych usług niż to wynika z realnego zapotrzebowania, w celu umożliwienia funkcjonowania ich na rynku. Zmiany zapotrzebowania na usługi związane są również m.in. ze zmianami statusu społecznego mieszkańców gminy oraz z poszerzaniem oferty przedsiębiorstw i planowanymi kierunkami rozwoju gminy, w tym wykorzystaniem potencjału gospodarczego gminy. W Studium przyjęto za zasadne możliwość lokalizowania w granicach gminy nowych terenów zabudowy usługowej.

Biorąc pod uwagę opisane wyżej względy, a także wobec braku miarodajnych wskaźników do określania maksymalnego zapotrzebowania na zabudowę usług podstawowych, założono, że wskaźnik powierzchni użytkowej usług podstawowych, w tym publicznych i społecznych, towarzyszących zabudowie mieszkaniowej do powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej (mieszkań) będzie kształtować się na poziomie 0,2.

Prognozowana powierzchnia użytkowa zabudowy mieszkaniowej (mieszkań) w 2039 r. 142 155 m ²	x	Wskaźnik 0,2	=	Prognozowana powierzchnia użytkowa zabudowy usług podstawowych w 2039 r. 28 431 m ²
--	---	--------------	---	---

Uwzględniając dotychczasową powierzchnię użytkową zabudowy usług podstawowych w gminie na poziomie 11,5 tys. m² maksymalne zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową nowej zabudowy tych usług w gminie Andrzejewo, zwiększone w związku z niepewnością procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz o 30% wyniesie ok. 22 tys. m².

Prognozowana powierzchnia użytkowa zabudowy usług podstawowych w 2039 r.	-	Istniejąca powierzchnia użytkowa zabudowy usług podstawowych w gminie w 2019 r.	=	Pożądana powierzchnia użytkowa nowej zabudowy usług podstawowych	+	Wynik x 30% w związku z niepewnością procesów rozwojowych	=	Maksymalne zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową nowej zabudowy usług podstawowych
28 431 m ²		11 520 m ²		16 911 m ²		5 073 m ²		21 984 m ²

Podsumowując maksymalne zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową nowej zabudowy usług podstawowych (komplementarnych z funkcją mieszkaniową, w tym usług publicznych i społecznych) do 2039 r. wyniesie ok. 22 tys. m² powierzchni użytkowej.

Oszacowanie potencjalnego zapotrzebowania na **powierzchnię użytkową zabudowy produkcji, magazynów i usług ponadpodstawowych**, w tym związanych z obsługą komunikacji samochodowej i transportem oraz obsługą produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych uzależnione jest od wielu czynników gospodarczo-społecznych w skali regionalnej, jak również krajowej czy międzynarodowej, ale także w skali lokalnej od rodzaju prowadzonej działalności i zastosowanej technologii. Szacowanie powierzchni zabudowy jest ściśle związane z powierzchnią terenu zajmowaną przez te funkcje. Część funkcji związanych z działalnością gospodarczą realizowana jest poza budynkami, powoduje to więc dużą terenochłonność przy braku dużej powierzchni użytkowej budynków. Jest to związane z potrzebą realizacji otwartych powierzchni magazynowo – składowych, parkingów dla aut osobowych klientów i pracowników oraz pojazdów ciężarowych, placów manewrowych, obiektów zewnętrznych obsługi pojazdów. Terenochłonność terenów produkcyjno-usługowych uzależniona jest też w dużej mierze od trudnych do przewidzenia przemian technologicznych, organizacyjnych i społecznych. Dodatkowo należy założyć, iż specyficzne potrzeby inwestorów w sferze produkcyjno-usługowej mogą być bardziej wymagające niż standardy rynku mieszkaniowego, stąd też w celu bardziej elastycznego odpowiadania na ich preferencje, zasób terenów przeznaczonych pod tego typu działalność powinien być nieco większy niż realne możliwości całkowitego wykorzystania w perspektywie 20 lat.

Szacując maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nowe tereny produkcyjno-usługowe wzięto pod uwagę również szereg czynników lokalnych. Przede wszystkim istotnym czynnikiem jest skomunikowanie gminy, tj. położenie przy drodze krajowej nr 63 relacji Łomża-Siedlce (która w dalszym zasięgu łączy miejscowość Perły, gdzie ma powstać przejście graniczne Perły-Krytowo z rosyjskim obwodem kaliningradzkim, z przejściem granicznym Sławatycze-Domaczewo na granicy z Białorusią; drogę tę przecina droga ekspresowa S8 (w Zambrowie); w przyszłości będą ją przecinały również autostrada A2 (w okolicach Siedlec) i droga ekspresowa S19 (w Radzynie Podlaskim)).

Ponadto istotne jest wskazanie w projekcie Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Andrzejewo na lata 2016-2025, jako najbardziej priorytetowych inwestycji zdaniem mieszkańców gminy, potrzeby przygotowania terenów pod inwestycje gospodarcze, w tym tworzenie gminnego zasobu pod inwestycje gospodarcze, czyli zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy a tym samym wspieranie rozwoju przedsiębiorczości. Wskazanie to jest zgodne ze Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 r. - Innowacyjne Mazowsze, w której za cel strategiczny przyjęto „Rozwój produkcji ukierunkowanej na eksport w przemyśle zaawansowanych i średniozaawansowanych technologii oraz w przemyśle i przetwórstwie rolno-spożywczym”. Sektor usług i produkcji jest branżą bardzo dynamiczną i rozwojową. Potwierdzeniem tego faktu na poziomie gminy Andrzejewo może być m.in. odnotowany w latach 2009-2019 wzrost liczby osób zatrudnionych w budownictwie oraz handlu hurtowym i detalicznym, a także zajmujących się naprawą pojazdów silnikowych (wzrost liczby podmiotów zarejestrowanych w gminie w tym dziale PKD).

Rezerwacja obszarów pod tereny produkcji, magazynów i usług, ma również na celu zwiększenie oferty pracy na terenie gminy i zahamowanie odpływu mieszkańców. Wskazanie to jest zgodne z opinią wyrażaną w „Społeczno-demograficznych uwarunkowaniach rozwoju Mazowsza” (2012) o konieczności tworzenia zachęt do pozostania w miejscach dotychczasowego zamieszkania.

Ze względu na potencjał gospodarczy gminy oraz planowane kierunki polityki rozwoju przyjęto za zasadne możliwość lokalizowania w granicach gminy nowych terenów tego typu zabudowy. Biorąc pod uwagę opisane wyżej względy założono, że wskaźnik relacji powierzchni użytkowej zabudowy produkcji, magazynów i usług ponadpodstawowych, do powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej (mieszkań), uwzględniając niepewność procesów rozwojowych i perspektywę nie dłuższą niż 20 lat, powinien kształtować się na poziomie 0,4.

Prognozowana powierzchnia użytkowa zabudowy mieszkaniowej (mieszkań) w 2039 r. 142 155 m ²	x	Wskaźnik 0,4	=	Prognozowana powierzchnia użytkowa zabudowy produkcji, magazynów i usług ponadpodstawowych w 2039 r. 56 862 m ²
--	---	--------------	---	---

Uwzględniając fakt, iż obecnie zabudowa ta zajmują w gminie ok. 10 tys. m² powierzchni użytkowej, maksymalne zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową nowej ww. zabudowy do 2039 r., zwiększone w związku z niepewnością procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz o 30%, wyniesie ok. 61 tys. m².

Prognozowana powierzchnia użytkowa zabudowy produkcji, magazynów i usług ponadpodstawowych w 2039 r. 56 862 m ²	-	Istniejąca powierzchnia użytkowa zabudowy produkcji, magazynów i usług ponadpodstawowych w gminie w 2019 r. 10 005 m ²	=	Pożądana powierzchnia użytkowa nowej zabudowy produkcji, magazynów i usług ponadpodstawowych 46 857 m ²	+	Wynik x 30% w związku z niepewnością procesów rozwojowych 14057 m ²	=	Maksymalne zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową nowej zabudowy produkcji, magazynów i usług ponadpodstawowych 60 914 m ²
---	---	--	---	---	---	---	---	--

Podsumowując maksymalne zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową nowej zabudowy produkcji, magazynów i usług ponadpodstawowych do 2039 r. wyniesie ok. 61 tys. m² powierzchni użytkowej.

Oszacowanie potencjalnego zapotrzebowania na **powierzchnię budynków rekreacyjnych**, w tym domów letnich, jest bardzo trudne z powodu braku dokładnych danych (braku rozróżnienia funkcji rekreacyjnych i letniskowych w ewidencji budynków prowadzonej przez Starostwo) dotyczących stanu istniejącego, jak również z powodu trudności określenia możliwego stopnia zainteresowania takimi terenami zarówno przez mieszkańców Ostrowi Mazowieckiej, Czyżewa, Zambrowa jak i innych okolicznych miast, głównie z aglomeracji warszawskiej. W gminie dotychczas występowało niewielkie zapotrzebowanie na tego typu tereny. Przyjmując średnią powierzchnię użytkową domu letniego w gminie Andrzejewo na poziomie 41,7 m² (podobnie jak dla zabudowy mieszkaniowej) i zakładając, że będą z niego korzystać średnio 2,57 osoby (wielkość szacowana na 2039 r. wynikająca ze spadku ilości osób przypadających na mieszkanie w przeciągu lat 2010-2019 – opisana w rozdziale 4.2 podrozdziale Warunki mieszkaniowe) otrzymujemy wskaźnik powierzchni użytkowej domu letniego na 1 osobę na poziomie ok. 16,2 m². Przyjmując, iż w ciągu roku zainteresuje się takimi terenami 1 rodzina, to w perspektywie 20 lat będzie to około 51 osób (20 rodzin po 2,57 osób) można szacować maksymalne zapotrzebowanie na powierzchnię zabudowy letniskowej (budynków rekreacyjnych) rzędu ok. 826 m² (**0,8 tys. m² powierzchni użytkowej**).

6.5.2. Szacunkowa chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych, rozumiana jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy

Licząc szacunkową chłonność położonych na terenie gminy obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy przyjęto następujące założenia:

- w obrębie ww. terenów, położonych w obszarach o funkcji mieszanej: mieszkaniowej, zagrodowej, usług podstawowych, a także funkcji letniskowej przyjęto przybliżony udział poszczególnych funkcji zabudowy: mieszkaniowej jednorodzinnej – 15%, zagrodowej – 74%, usług podstawowych – 10% oraz letniskowej - 1% (założenie to jest oparte na analizach przeprowadzonych w niniejszym Studium oraz uwarunkowaniach gospodarczych i środowiskowych). Ponadto wyodrębniono obszary, w obrębie

których istnieje możliwość lokalizowania nowej zabudowy o jednolitej funkcji produkcji, magazynów i usług ponadpodstawowych,

- przyjęto średnią powierzchnię działki budowlanej: dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej – 1000 m², zaś dla zabudowy zagrodowej – 3000¹ m²,
- przyjęto średnią powierzchnię użytkową mieszkania na osobę 41,7 m² (przyjmując obecny trend znaczącego przyrostu powierzchni użytkowej mieszkania na osobę wynikający z danych GUS z lat 2010-2019 w gminie, a także średnią powierzchnię użytkową mieszkania na osobę w krajach Europy Zachodniej) oraz że jedno mieszkanie zajmowane jest średnio przez 2,57 osoby (przyjmując obecny trend spadku ilości osób przypadających na mieszkanie wynikający z danych GUS z lat 2010-2019 w gminie), natomiast nie oszacowano powierzchni użytkowej budynków gospodarczych i inwentarskich gdyż ich powierzchnia użytkowa jest zależna od wielu czynników takich jak np. rodzaj produkcji rolnej, technologia, wielkość gospodarstwa. Powyższą zasadę obliczeń przyjęto analogicznie dla zabudowy letniskowej. Dla pozostałych terenów zabudowy przyjęto, że średni wskaźnik powierzchni użytkowej budynków o funkcji podstawowej do powierzchni działki budowlanej wynosi: dla terenów zabudowy produkcyjnej, magazynów i usług ponadpodstawowych – 0,2, dla usług podstawowych (komplementarnych z funkcją mieszkaniową, w tym usług publicznych i społecznych) – 0,3. Powyższe wskaźniki intensywności są spowodowane dużą terenochłonnością ww. form zagospodarowania przy braku dużej powierzchni użytkowej budynków. W przypadku zabudowy produkcji, magazynów i usług ponadpodstawowych wzięto pod uwagę, iż w ramach tych terenów będą realizowane takie funkcje jak produkcja, składy, magazyny, bazy transportowe, usługi, w tym obsługujące produkcję rolną, hodowlaną i ogrodniczą oraz obsługujące komunikację samochodową takie jak stacje paliw, myjnie zewnętrzne itp., których funkcjonowanie jest związane z potrzebą realizacji otwartych powierzchni magazynowo – składowych, parkingów dla aut osobowych klientów i pracowników oraz aut ciężarowych, placów manewrowych, obiektów zewnętrznych obsługi pojazdów, a także związane jest z potrzebą kształtowania zieleni izolacyjnej w przypadku terenów położonych na styku z terenami mieszkaniowymi. Ponadto stosunkowo duża część realizowanych budynków położonych na terenach aktywności gospodarczej to obiekty jednokondygnacyjne – hale produkcyjne, magazyny, obiekty handlowe. W przypadku terenów usług publicznych, w szczególności szkół czy też innych funkcji społecznych, znaczną część terenu stanowią tereny zieleni, sportu i rekreacji oraz parkingi.

Powierzchnia położonych na terenie gminy obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych, rozumiana jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy	określenie udziałów typów zabudowy*	powierzchnia terenów zabudowy mieszkaniowej (mieszkań) w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej w ww. obszarach
		powierzchnia terenów zabudowy mieszkaniowej (mieszkań) w zabudowie zagrodowej w ww. obszarach
		powierzchnia terenów zabudowy letniskowej w ww. obszarach
		powierzchnia terenów zabudowy usług podstawowych w ww. obszarach
		powierzchnia terenów zabudowy produkcji, magazynów i usług ponadpodstawowych w ww. obszarach

* w obrębie ww. obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach gminy Andrzejewo przyjęto przybliżony udział poszczególnych typów (funkcji) zabudowy: mieszkaniowa jednorodzinna – 14%, zagrodowa – 71%, letniskowa – 1%, usług podstawowych – 10%, produkcji, magazynów i usług ponadpodstawowych – 4%.

powierzchnia terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	/	średnia powierzchnia działki budowlanej w terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	x	średnia powierzchnia mieszkania na osobę	x	średnia ilość osób w mieszkaniu	=	chłonność położonych na terenie gminy obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych, rozumiana jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (mieszkań)
255 500 m ²		1000 m ²		41,7 m ²		2,57		ok. 27 382 m ²

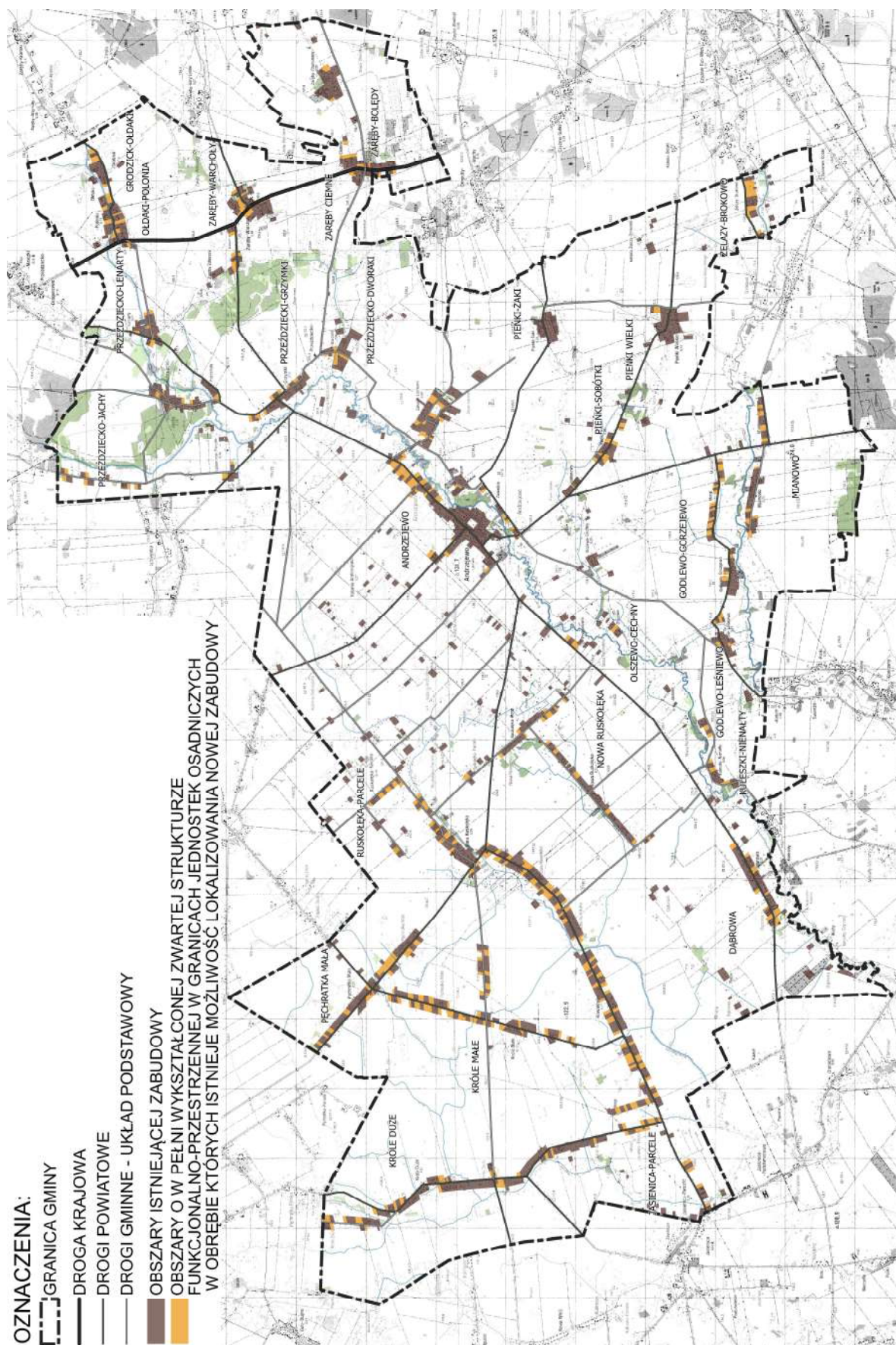
¹ Jako średnią powierzchnię działki budowlanej dla zabudowy zagrodowej przyjęto minimalną powierzchnię działki wykorzystywanej na cele rolne – zabudowy zagrodowej lub przeznaczonej na cele rolne, którą można uzyskać w wyniku podziału nieruchomości zgodnie z ustawą z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.

powierzchnia terenów zabudowy zagrodowej	/	średnia powierzchnia działki budowlanej w terenach zabudowy zagrodowej	x	średnia powierzchnia mieszkania na osobę	x	średnia ilość osób w mieszkaniu	=	chłonność położonych na terenie gminy obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych, rozumiana jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej (mieszkań) w zabudowie zagrodowej
1 260 600 m ²		3000 m ²		41,7 m ²		2,57		ok. 45 032 m ²
powierzchnia terenów zabudowy letniskowej	/	średnia powierzchnia działki budowlanej w terenach zabudowy letniskowej	x	średnia powierzchnia mieszkania na osobę	x	średnia ilość osób w mieszkaniu	=	chłonność położonych na terenie gminy obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych, rozumiana jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy letniskowej
17 000 m ²		1000 m ²		41,7 m ²		2,57		ok. 1 822 m ²
powierzchnia terenów zabudowy usług podstawowych	x	średnia intensywność zabudowy	=	chłonność położonych na terenie gminy obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych, rozumiana jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy usług podstawowych				
170 300 m ²		0,3		ok. 51 090 m ²				
powierzchnia terenów zabudowy produkcji, magazynów i usług ponadpodstawowych	x	średnia intensywność zabudowy	=	chłonność położonych na terenie gminy obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych, rozumiana jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy wyrażona w pow. użytkowej zabudowy produkcji, magazynów i usług ponadpodstawowych				
72 000 m ²		0,2		ok. 14 400 m ²				

Oszacowano chłonność położonych na terenie gminy obszarów o w pełni wykształconej **zwartej strukturze** funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy (zgodnie z przyjętym w podrozdziale 6.5.1. założeniem, iż w podanej niżej powierzchni użytkowej zabudowy nie uwzględniono powierzchni użytkowej budynków gospodarczych towarzyszących funkcji podstawowej):

- 27 400 m² powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (na terenach o powierzchni ok. 25,5 ha),
- 45 000 m² powierzchni użytkowej zabudowy zagrodowej (na terenach o powierzchni ok. 126 ha),
- 1 800 m² powierzchni użytkowej zabudowy letniskowej (na terenach o powierzchni ok. 1,7 ha),
- 51 100 m² powierzchni użytkowej zabudowy usług podstawowych (komplementarnych z funkcją mieszkaniową, w tym usług publicznych i społecznych) (na terenach o powierzchni ok. 17 ha),
- 14 400 m² powierzchni użytkowej zabudowy produkcji, magazynów i usług ponadpodstawowych (na terenach o powierzchni ok. 7,2 ha).

Rys. 2. Obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych w gminie Andrzejewo

6.5.3. Szacunkowa chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, rozumiana jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy

W gminie Andrzejewo nie obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, wobec czego chłonności obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę stanowi wartość zerową.

6.5.4. Wnioski dotyczące zapotrzebowania na nową zabudowę wynikające z analiz opisanych w pkt 6.5.1-6.5.3

Porównując maksymalne w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę (w podziale na funkcje zabudowy) oraz sumę powierzchni użytkowej zabudowy (w podziale na funkcje zabudowy) możliwą do zrealizowania w obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej i możliwą do zrealizowania na podstawie prawa miejscowego położoną poza tymi obszarami ustalono, iż w gminie Andrzejewo:

- nie istnieje zapotrzebowanie na wytyczenie terenów nowej zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, usług podstawowych oraz letniskowej poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej;
- istnieje zapotrzebowanie na wytyczenie terenów nowej zabudowy produkcji, magazynów i usług ponadpodstawowych, poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, o powierzchni odpowiadającej około: 28 000 m² powierzchni użytkowej tej zabudowy (co odpowiada ok. 14 ha powierzchni terenu).

Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę oraz sumy powierzchni użytkowej zabudowy wynikającej z pkt 6.5.2 i 6.5.3

	maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę [m ²]	chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych, gdzie istnieje możliwość lokalizowania nowej zabudowy [m ²]	chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych, gdzie istnieje możliwość lokalizowania nowej zabudowy [m ²]	zapotrzebowanie na wytyczenie terenów nowej zabudowy, poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych oraz poza obszarami przeznaczonymi w planach miejscowych pod zabudowę [m ²]
Powierzchnia użytkowa zabudowy:	[1]	[2]	[3]	[4]=[1]-[2]-[3]
mieszkan. jednorodzinnej	2 570	27 400	0	-24 830 (nadpodaż)
zagrodowej	10 290	45 000	0	-34 710 (nadpodaż)
letniskowej	826	1 800	0	- 974 (nadpodaż)
usług podstawowych	21 990	51 100	0	- 29 110 (nadpodaż)
produkcji, magazynów i usług ponadpodstawowych	42 430	14 400	0	28 030

6.5.5. Potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy oraz możliwości ich finansowania

Określając potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych związane z lokalizacją nowej w stosunku do stanu istniejącego zagospodarowania zabudowy oraz możliwości ich finansowania założono, że w Kierunkach zagospodarowania przestrzennego Studium w pierwszej kolejności zostaną wytyczone nowe (w stosunku do stanu istniejącego zagospodarowania) tereny zabudowy w wytypowanych przy ustalaniu chłonności, obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych, a w następnej kolejności zostaną wytyczone nowe tereny zabudowy produkcji, magazynów i usług ponadpodstawowych zgodnie z zapotrzebowaniem w obszarach położonych w miarę możliwości wzdłuż

istniejących dróg publicznych oraz w rejonach obsługiwanych przez sieci infrastruktury technicznej, których finansowanie należy do zadań własnych gminy (przede wszystkim wodociąg, który obsługuje dominującą część gminy, a także sieć kanalizacyjną w miarę jej rozbudowy).

W przeprowadzonych analizach ekonomicznych, środowiskowych i społecznych służących określeniu potrzeb i możliwości rozwoju gminy oszacowano możliwości finansowania przyjętych do realizacji inwestycji (określonych jako najbardziej potrzebnych) w perspektywie 20 lat. Założenia finansowe oraz podsumowanie możliwości finansowania przez gminę inwestycji wynikających z konieczności realizacji zadań własnych gminy zawiera rozdział 6.4. Wynika z nich ogólnie, iż dla obszaru gminy, w wyniku realizacji ustaleń kierunkowych niniejszego Studium, tj. m.in. możliwego powiększenia w stosunku do stanu istniejącego zagospodarowania obszarów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej, letniskowej, usług podstawowych w obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych oraz produkcji, magazynów i usług ponadpodstawowych również poza ww. obszarami, zgodnie z określonymi we wcześniejszych rozdziałach zasadami, w tym zapotrzebowaniem, przewiduje się konieczność rezerw budżetowych na wykonanie inwestycji z zakresu zadań własnych gminy.

Realizacja potencjalnych inwestycji dotyczących obiektów infrastruktury społecznej (dot. ewentualnie żłobka, obiektu służby zdrowia czy opieki nad seniorami), w odniesieniu do omówionych we wcześniejszych rozdziałach założeń, w tym naddatku dotychczasowej powierzchni usług publicznych w gminie w perspektywie 20 lat, a także dotyczących nakładów finansowych, jak również przy uwzględnieniu możliwości pozyskiwania środków finansowych z różnych źródeł, w tym z programów rządowych, w perspektywie 2039 r., będzie możliwa ze środków finansowych zabezpieczonych w kolejnych budżetach gminy.

W zakresie nakładów finansowych dotyczących inwestycji komunikacyjnych i infrastruktury technicznej uwarunkowania ekonomiczne gminy nie ograniczają możliwości rozwoju zamierzonych funkcji terenu zakładając realizację wyżej opisanego założenia, tj. lokalizowania nowej zabudowy przede wszystkim w zasięgu obsługi poprzez istniejące drogi publiczne oraz sieci infrastruktury technicznej i w ich sąsiedztwie. W obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej będzie mogła być realizowana modernizacja (przebudowa i remonty) istniejących dróg publicznych oraz rozbudowa infrastruktury technicznej (dalsza, sukcesywna rozbudowa kanalizacji sanitarnej oraz uzupełnienie sieci wodociągowej). Przewiduje się, że oszacowane w rozdziale 6.4 środki finansowe budżetu gminy z podziałem na poszczególne grupy wydatków inwestycyjnych przeznaczonych do 2032 r., będą wystarczające na realizację ww. wydatków.

Zakładane dotychczas w budżecie gminy udziały środków finansowych przeznaczone na drogi publiczne i infrastrukturę techniczną pozwalają wnioskować, iż utrzymanie się podobnych tendencji w kolejnych po 2032 r. latach (na lata 2033-2039) pozwoli na przeprowadzenie rozbudowy układu komunikacyjnego wraz z siecią kanalizacji sanitarnej i siecią wodociągową dla potrzeb nowej zabudowy produkcji, magazynów i usług ponadpodstawowych poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej. Przyjmuje się realny koszt budowy drogi gminnej wraz z siecią wodociągową i kanalizacyjną oraz kosztem wykupu gruntu na uśrednionym poziomie 1,2 mln zł / 1 km, jednak przed wyznaczeniem w konkretnych lokalizacjach na terenie gminy możliwych nowych obszarów zabudowy produkcyjno-usługowych trudno jest oszacować z większym stopniem prawdopodobieństwa niezbędną długość nowych dróg publicznych wraz z sieciami infrastruktury technicznej potrzebną do obsługi ww. terenów zabudowy, a tym samym pełny koszt ich realizacji.

Ponadto, w przypadku zabudowy produkcji, magazynów i usług ponadpodstawowych, można założyć ewentualny udział przedsiębiorstw w kosztach budowy dróg publicznych oraz sieci infrastrukturalnych jakie poniosłaby gmina realizując zadania w ww. zakresie.

7. Stan prawny gruntów

Użytkowanie gruntów w gminie wg form władania przedstawia się następująco

lp	Wyszczególnienie	pow. ogółem	użytki rolne	użytki leśne i grunty zadrz. i zakrz.	grunty zabud. i zurbaniz.	tereny różne	nieużytki	wody
		ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
1	Grunty S.P. z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytk. Wieczyste	157	37	14	88	-	-	18
2	Grunty S.P. przekazane w użytk. wieczyste	-	-	-	-	-	-	-
3	Grunty gmin i zw.międzygminnych	~~197~~ 185,66	~~34~~ 17,46	~~4~~ 0,84	~~159~~ 163,94	0,97	~~5~~ 1,76	~~4~~ 0,72
4	Grunty osób fizycznych, w tym:	~~11401~~ 11126,3	~~11063~~ 11073,65	~~304~~ 12,59	2	-	~~30~~ 2,74	~~2~~ 37,31
	a) wchodzące w skład gospodarstw rolnych	~~53~~ 11028	~~50~~ 10976	~~3~~ 12,29	-	-	2,71	37
	b) nie wchodzące w skład gosp. rolnych	~~2~~ 98,29	~~2~~ 97,65	0,30	-	-	0,03	0,31
5	Grunty spółdzielni	18	11	-	7	-	-	-
6	Grunty kościołów i zw. wyznaniowych	16,75	9,13	0,53	6,36	0	0,73	0
7	Grunty wspólnot gruntowych							

Na obszarze gminy dominuje własność osób fizycznych. Skarb Państwa zarządza 157 ha powierzchni gminy – z czego ponad połowę stanowią grunty zabudowane i zurbanizowane a tylko ponad 20% - lasy i grunty leśne. W zarządzie Lasów Państwowych znajduje się ~~zaledwie niecałe~~ *około* 50% wszystkich lasów na obszarze gminy, we władaniu osób fizycznych znajduje się ~~304~~12,6 ha lasów. We władaniu osób fizycznych znajduje się *około* 96,7% powierzchni całej gminy, w tym prawie wszystkie (*około* 96,5%) to grunty rolne. Samorząd gminy dysponuje tylko ~~0,71~~0,6% powierzchni gminy. Są to grunty pod obiektami samorządu (urząd gminy, szkoły) oraz drogami gminnymi.

8. Obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych

Nie występują na terenie gminy *obiekty i tereny chronione* (w rozumieniu Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody z dnia 16.10.1991r. Dz.U. nr 114 poz.492 z późn. zmianami).

Obiekty i obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami zostały wymienione w rozdziale 3 „Dziedzictwo kulturowe oraz dobra kultury współczesnej”.

Na terenie gminy występują również podlegające ochronie przed zmianą ich użytkowania grunty rolne (klas bonitacyjnych II i III) i grunty leśne wskazane na planszy „Uwarunkowania” oraz opisane w rozdziałach 2.4 „Lasy” i 2.5. „Rolnicza przestrzeń produkcyjna”.

Na terenie gminy nie występują lasy ochronne podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach. Również występujący w północno-zachodniej części gminy Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 215 Subniecka Warszawska (nieudokumentowany) nie został objęty ochroną zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.

9. Obszary naturalnych zagrożeń geologicznych

Na obszarze gminy nie występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych.

10. Udokumentowane złoża kopalin, zasoby wód podziemnych oraz kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla

Na terenie gminy w rejonie wsi Przeździecko Jachy występuje złoża kruszywa naturalnego o udokumentowanych, zgodnie z kartą rejestracyjną, zasobach bilansowych 240,6 ton (kod złoża KN3518). Powierzchnia udokumentowanego złoża to 2,812 ha. Zasoby geologiczne zostały zatwierdzone decyzją/zawiadomieniem nr OŚ-IV-8513/4/83 wg stanu na 1983-05-20.

Ponadto wyznaczono obszary perspektywiczne występowania złóż kruszywa naturalnego w rejonie wsi Przeździecko Jachy, ~~Przeździecko Grzymki, oraz złoża piasku w okolicach wsi Załuski Lipniewo.~~

Na terenie gminy Andrzejewo nie występują udokumentowane Główne Zbiorniki Wód Podziemnych oraz kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.

11. Tereny górnicze wyznaczone na podstawie przepisów odrębnych

Na obszarze gminy nie występują tereny górnicze wyznaczone na podstawie przepisów odrębnych

12. Systemy komunikacji i infrastruktury

12.1. Komunikacja

Obszar gminy ma charakterystyczny promienisty układ komunikacyjny, monocentryczny, wykształcony współzależnie przez lokalne, naturalne warunki środowiska przyrodniczego w powiązaniu z kształtowaną zabudową osadniczą. Promienistość układu dróg wraz z prawie centralnie położoną miejscowością gminną Andrzejewo, stwarzają bardzo dogodne warunki do prawidłowego funkcjonowania gospodarki w gminie oraz układ ten zapewnia dostępność usług dla większości mieszkańców gminy.

Przez obszar gminy przebiega droga krajowa nr 63 Siedlce - Łomża. Centralnym szlakiem komunikacyjnym jest droga powiatowa relacji Ostrów Mazowiecka – Andrzejewo stanowiąca jednocześnie główną oś komunikacyjną gminy. Od ciągu tego wychodzą rozgałęzienia dróg powiatowych łączących miejscowości położone w północnej i południowej części gminy z ośrodkiem gminnym. Układ ten uzupełniony jest szeregiem dróg gminnych zapewniających wewnętrzną dostępność komunikacyjną ludności gminy. Drogi powiatowe i gminne w większości posiadają nawierzchnię bitumiczną.

Wykaz dróg: krajowa, powiatowe i ważniejsze drogi gminne na terenie gminy Andrzejewo

Droga krajowa nr 63

Lp.	Przebieg skąd - dokąd	Nr drogi	Szerokość jezdni m.	Nawierzchnia bitumiczna mb
1	Ostrów Maz. -Łomża	63	6.0m	6 000

Wykaz dróg powiatowych

lp	Przebieg skąd - dokąd	Nr drogi	szerokość jezdni m	Nawierzchnia		
				gruntowa mb	żwirowa mb	bitumiczna mb
1	Ołdaki – Skarzyn - Długobórz	2601W		-	-	4500
2	Przeździecko – Grzymki - Lenarty <i>Drogoszewo-Mroccki</i>	2602W		-	1300	2300
3	Srebrna - <i>Łętownica</i> - Przeździecko	2603W				1400
4	Chmielewo – Andrzejewo - Zaręby Warchoły	2655W				3100
5	Wyszomierz – Ruskołęka Stara - <i>Andrzejewo</i>	2604W		-	-	8200
6	Srebrna – <i>Paproć Duża</i> - Króle Małe - <i>Kowalówka</i>	2605W		-	2710	2590
7	Andrzejewo – Paproć Duża	2606W			1105	2195
8	Jasienica-Kowalówka - Ruskołęka Stara	2607W			6400	
9	Kowalówka - Króle Duże	2652W			1100	4500
10	Króle Duże - Jasienica	26523W			1200	
11	Króle Duże - Kalinowo	2654W			1000	
12	Andrzejewo - Mianowo - Szulborze - <i>Zuzela</i>	2608W				6100
13	Andrzejewo - Pieńki Żaki	2609W			5100	2590
14	<i>Jabłonowo</i> -Andrzejewo - Czyżew <i>Osada</i>	2610W				4200
15	Czyżew- <i>Żelazy Borkowo</i> - Gostkowo - <i>Mianowo</i>	2611W			140	1560
16	Zaręby Kościelne - Mianowo	2613W			819	2681
17	Zaręby Warchoły – <i>Rosochate</i> – <i>Wysokie Mazowieckie</i> <i>Góry Leśne</i>	2619W			300	1000

Wykaz dróg gminnych

Kierunek drogi (skąd – dokąd)	Nr ew. drogi	Nowy numer drogi	Długość mb	nawierz. gruntowa	nawierz. żwirowa	nawierz. asfalt.
Andrzejewo Kolonia – Ruskołęka Parcele	2312001	260101W	3700	-	2040	1660
Ruskołęka Stara-Przeździecko Grzymki	2312002	260102W	7500	4325	1000	2175
Ruskołęka Stara - Króle Małe – Króle Duże	2312003	260103W	4500	-	3500	1000
Ruskołęka Nowa - Janowo	2312004	260104W	3500	-	-	3500
Ruskołęka Nowa-Ruskołęka Parcele	2312005	260105W	750	-	750	-
Ruskołęka Morgi - Ruskołęka Parcele	2312006	260106W	1250	-	1250	-
Kuleszki Nianały - Gołębie Leśniewo	2312007	260107W	1150	-	1150	-
Kuleszki Nianały-Budziszewo	2312008	260108W	1500	-	652	848
Załuski Lipniewo-Pieńki Żaki	2312009	260109W	1750	670	700	380
<i>Andrzejewo</i> Załuski Lipniewo – Dmochy Mrozy	2312010	260110W	2620	1500	-	1120
Przeździecko Grzymki-Zaręby Bołedy-Zaręby Choromany	2312011	260111W	5750		1050	4700
Przeździecko Lenarty – Ołdaki Polonia	2312012	260112W	1516	-	409,5	1106,5

Pieńki Wielkie – Gostkowo	2312013	260113W	650	650	-	-
Pieńki Żaki-Pieńki Wielkie	2312014	260114W	1834	-	-	1834
Andrzejewo - Gołębie Leśniewo	2312015	260115W	3000	-	-	3000
Jabłonowo Klacze- - Załuski - Przeźdz.Dworaki	2312016	260116W	2500	1400	1400	-
Łętownica Parcele - Nowy Borek	2312017	260117W	2500	-	-	2500
Przeździecko Jachy - Łętownica Parcele	2312018	260118W	1000	4000	-	-
Mianowo Parcele – Mianowo (remiza)	2312019	260119W	1700	-	4040	660
Przeździecko Jachy- Drogoszewo	2312020	260120W	2000	855	440	705
Andrzejewo - Paproć Duża	2312021	260121W	3200	4200	2000	-
Andrzejewo - Andrzejewo Kolonja	2312022	260121W	2700	-	2700	-
Andrzejewo - Łętownica	2312023	260123W	2000	4000	4000	-
Ruskołeka Stara – Nowa - Kuleszki Nienały	2312024	260124W	3250	-	3250	-
Jasienica Parcele - Króle Duże	2312026	260126W	2300	4100	4200	-
Przeździecko Jachy - Grochy Łętownica	2312027	260127W	1750	4310	-	440
	Razem		25231,5	25628	65870	15010

12.2. Zaopatrzenie w wodę

Gmina posiada 3 stacje wodociągowe w miejscowościach:

- Andrzejewo - zgodnie z Decyzją Starosty Ostrowskiego z dn. 31.10.2003 r. istnieje możliwość poboru z tego ujęcia $Q_{sr\ dobowe} = 400\ m^3/d$,
- Króle Małe - zgodnie z Decyzją Starosty Ostrowskiego z dn. 31.10.2003 r. istnieje możliwość poboru z tego ujęcia $Q_{sr\ dobowe} = 450\ m^3/d$,
- Zaręby Bołedy - zgodnie z Decyzją Starosty Ostrowskiego z dn. 31.10.2003 r. istnieje możliwość poboru z tego ujęcia $Q_{sr\ dobowe} = 600\ m^3/d$.

Woda dostarczana przez wodociąg w czasie doby w ciągu roku mieszkańcom to ok. 700 m³/d. Zatem, biorąc pod uwagę zatwierdzone możliwości poboru z istniejących ujęć gminnych, istniejące ujęcia w pełni zaspakajają zapotrzebowanie gminy na wodę (istnieją jeszcze rezerwy).

Wybudowana jest sieć wodociągowa o długości 115,6 km (w 2019 r. 117 km), przyłącze wodociągowe posiada 916 budynków mieszkalnych (w 2019 r. 1189), co stanowi prawie 99% zasobów mieszkaniowych gminy. 98,8% mieszkańców gminy jest obsługiwana przez tę sieć.

Prawie wszystkie miejscowości posiadają sieć wodociągową. Nieobsługiwane są jedynie pojedyncze gospodarstwa położone z dala od zwartej zabudowy wsi, przy czym i w tym przypadku planowane jest ich zwodociągowanie.

12.3. Odprowadzenie ścieków

Na terenie gminy ~~brak jest~~, w sołectwie Andrzejewo, znajduje się mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków, do której odprowadzane są poprzez sieć kanalizacyjną ścieki z około 160 budynków mieszkalnych. Oczyszczone ścieki z oczyszczalni są odprowadzane rowem do rzeki Mały Brok. Oczyszczalnia może obsługiwać 1770 Równoważnej Liczby Mieszkańców (PGW WP Decyzja Nr 205/D/ZUZ/2019 z dn. 19.06.2019 r. $Q_{sr\ dobowe} = 200\ m^3/d$). Obecnie obsługuje około 550 osób, z domów których ścieki odprowadzane są siecią kanalizacyjną. Pozostałe ścieki odprowadzane są

do przydomowych szamb i wywożone do ww. oczyszczalni lub oczyszczane w przydomowych oczyszczalniach ścieków. W 2019 r. w gminie znajdowało się 189 przydomowych oczyszczalni ścieków.

W 2019 r. długość sieci kanalizacyjnej wynosiła 7,3 km. Sieć ta obsługiwała tereny zwartej zabudowy w sołectwie Andrzejewo. ~~Gmina podjęła starania w celu uporządkowania gospodarki ściekowej na terenie gminy. Została opracowana dokumentacja na budowę oczyszczalni ścieków oraz sieci kanalizacji sanitarnej w Andrzejewie. Na powyższe inwestycje zostały wydane pozwolenia na budowę. Na czas uchwalenia Studium została wybudowana kanalizacja sanitarna w miejscowości gminnej i czynione są starania odnośnie budowy oczyszczalni ścieków w Andrzejewie.~~

Z pośród istotnych regulacji w zakresie rozbudowy systemu kanalizacji Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego z 2018 r. wskazuje wyposażenie w oczyszczalnie ścieków i kanalizację jednostek osadniczych o skupionej zabudowie o równoważnej liczbie mieszkańców od 2 000 do 15 000 i sukcesywną sanitację terenów o zabudowie rozproszonej na obszarach wiejskich i miejskich poprzez przydomowe oczyszczalnie ścieków lub wywożenie ścieków przy zapewnieniu ich oczyszczania. Dotychczasowy system odprowadzania ścieków w gminie Andrzejewo spełnia powyższe wymagania.

12.4. Gospodarka odpadami

Na terenie gminy brak jest wysypiska śmieci. ~~Gospodarka odpadami opiera się o sieć kontenerów przeznaczonych na składowanie śmieci, rozmieszczonych w każdej miejscowości i wywożonych przez prywatną firmę na komunalne wysypisko odpadów w Czerwonym Borze (gm. Zambrów). Utylizacją zwłok zwierzęcych zajmuje się zakład utylizacyjny w Strudze.~~

Gospodarka odpadami komunalnymi w województwie mazowieckim zgodnie z Planem gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego 2024 (uchwała nr 3/19 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 22 stycznia 2019 r.), funkcjonuje w oparciu o regiony gospodarki odpadami² komunalnymi (RGOK). Ze względu na partycypowanie w kosztach budowy zakładu w Czerwonym Borze w województwie podlaskim, a także mając na uwadze konieczność zachowania trwałości projektu realizowanego w ramach POIiŚ oraz ze względu na zobowiązanie się do kierowania odpadów do instalacji regionalnej przez wyznaczony okres trwałości projektu, gmina Andrzejewo włączona została do regionu gospodarki odpadami komunalnymi w województwie podlaskim.

Wg Planu gospodarki odpadami dla województwa podlaskiego na lata 2016 - 2022 gmina Andrzejewo znajduje się w Regionie Zachodnim – w wydzielonym obszarze Czerwony Bór. Obszar ten obsługuje Zakład Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów w Czerwonym Borze (gm. Szumowo) stanowiący Regionalną Instalację Przetwarzania Odpadów Komunalnych², w której funkcjonuje mechaniczno-biologiczne przetwarzanie odpadów, sortownia, kompostownia odpadów zielonych, demontaż odpadów wielkogabarytowych, kruszarka do odpadów budowlanych oraz składowisko odpadów komunalnych.

W gminie Andrzejewo funkcjonuje jeden Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), który zlokalizowany jest na terenie oczyszczalni ścieków.

12.5. Zaopatrzenie w gaz

Przez teren gminy nie przebiega sieć gazowa. Mieszkańcy gminy korzystają z gazu bezprzewodowego propan-butan. Z gazu rozprowadzanego w butlach korzysta ok. 80% mieszkańców gminy.

---

² Na mocy ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019 r. poz. 1579, ze zm.) w ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach wprowadzono szereg zmian, m.in. uchylono zapis definiujący region gospodarki odpadami oraz zastąpiono pojęcie regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych pojęciem instalacji komunalnej.

W rejonie północno-wschodnim gminy, na terenie wsi: Zaręby-Choromany, Zaręby-Warchoły, Ołdaki-Polonia, Przeździecko-Lenarty, Przeździecko-Jachy oraz Łętownica-Parcele wyznaczono przebieg projektowanego międzysystemowego gazociągu stanowiącego połączenie systemów przesyłowych Polski i Litwy, tj. gazociągu DN 700.

12.6. Telekomunikacja

Dostęp mieszkańców gminy do połączeń telekomunikacyjnych jest dobry – zarówno do telefonów jak i internetu. Przez teren gminy przebiega sieć światłowodowa. Podłączenia takie posiadają wszystkie wsie. Część mieszkańców korzysta z telefonii komórkowej. Na terenie gminy wybudowana ~~są~~ jest 44 stacja bazowa telefonii komórkowej *w miejscowościach: Kuleszki-Nienatły, Przeździecko-Jachy oraz dwie w Andrzejewie;* natomiast ~~na drugą zostało wydane pozwolenie na budowę, również w miejscowości Andrzejewo.~~

12.7. Elektryfikacja

Zasilanie gminy w energię elektryczną odbywa się z RPZ 110/15kV Czyżew poprzez sieć rozdzielczą średniego napięcia 15kV Czyżew – Ruś Mroczi i Czyżew – Andrzejewo. Stacje transformatorowe 15/0,4kV są w większości słupowe napowietrzne, zasilane promieniowo z sieci rozdzielczej 15kV.

12.8. Zaopatrzenie w ciepło

Dostawcami energii cieplnej są niewielkie lokalne kotłownie, usytuowane w budynkach mieszkalnych. Większe kotłownie zaopatrują w ciepło budynki użyteczności publicznej, szkoły, Urząd Gminy, ~~gimnazjum~~, pocztę, ośrodek zdrowia. Coraz częściej na terenie gminy buduje się i wymienia stare kotłownie węglowe na kotłownie ekologiczne głównie olejowe.

13. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych oraz inne

13.1. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego

W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego gmina Andrzejewo zaliczona została do obszarów o relatywnie wysokiej jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej, z przewagą intensywnych form produkcji rolniczej z dominującymi kierunkami produkcji; chów bydła i trzody chlewnej.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego został przyjęty Uchwałą nr 22/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego. Plan ten jest zgodny ze Strategią rozwoju województwa mazowieckiego do 2030 roku.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego w ramach prowadzenia polityki rozwoju wyznaczył obszary funkcjonalne. Gmina Andrzejewo została zakwalifikowana do wiejskich obszarów funkcjonalnych wymagających wsparcia procesów rozwojowych – o najniższym poziomie dostępu do usług publicznych – podregion (NUTS) ostrołęcki. Plan ustala dla obszarów wymagających wsparcia procesów rozwojowych następujące zasady zagospodarowania:

- poprawa struktury obszarowej gospodarstw rolnych poprzez wspieranie prac scaleniowych i wymiany gruntów;*
- kształtowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej na gruntach najwyższych klas bonitacyjnych I-III;*
- wielofunkcyjny rozwój obszarów o średniej i niskiej zdolności produkcyjnej, przy zachowaniu walorów środowiska przyrodniczego (m.in.: tradycyjnego krajobrazu rolniczego, wolnych przestrzeni użytkowanych rolniczo, trwałych użytków zielonych);*
- poprawa dostępności komunikacyjnej, m.in. poprzez rozwój transportu publicznego, w tym przywrócenie połączeń kolejowych na nieczynnych liniach kolejowych, a także przebudowę/rozbudowę istniejącej sieci drogowej, w szczególności dróg powiatowych i gminnych;*

- budowa i rozbudowa systemów wodociągowo-kanalizacyjnych, a także sukcesywna sanitacja terenów o zabudowie rozproszonej, m.in. poprzez budowę przydomowych oczyszczalni ścieków;
- poprawa bezpieczeństwa energetycznego, m.in. poprzez budowę, rozbudowę i modernizację sieci elektroenergetycznej w zakresie niskich i średnich napięć;
- zwiększenie nasycenia infrastrukturą ICT (ang. Information and Communication Technologies), a także zapewnienie dostępu do systemu e-usług;
- tworzenie przestrzeni publicznych, będących miejscem koncentracji i aktywizacji społeczności lokalnych;
- objęcie ochroną unikalnych elementów architektury wiejskiej charakterystycznej dla poszczególnych regionów, w tym układów ruralistycznych.

W zakresie infrastruktury transportowej Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego na obszarze gminy Andrzejewo wskazuje przebieg istniejącej drogi krajowej nr 63.

Odnośnie infrastruktury sieci szerokopasmowej Internetu Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego na obszarze gminy Andrzejewo wskazuje węzeł powiatowy typu WDB.

W zakresie ochrony krajobrazów kulturowych Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego na obszarze gminy Andrzejewo wskazuje miejscowość Andrzejewo (lokacja XVI wiek) jako „miasto historyczne” z zachowanym układem urbanistycznym proponowanym do objęcia ochroną oraz „Park Kulturowy Kardynała Stefana Wyszyńskiego” w Andrzejewie.

Gmina Andrzejewo znalazła się ponadto w strategicznym obszarze żywielijskim o znaczeniu ponadregionalnym – nadbużańskim. Obszar ten stanowi szczególnie cenny zasób dla produkcji żywności – charakteryzujący się wysokim potencjałem przyrodniczym, wykształconymi specjalizacjami oraz ponadprzeciętną towarowością produkcji rolniczej.

W zakresie *inwestycji celu publicznego* w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego wskazano na terenie gminy Andrzejewo inwestycje dotyczące gospodarki wodnej i ochrony przeciwpowodziowej - budowa urządzeń melioracji wodnych szczegółowych - zadanie Andrzejewo pow. ostrowski (na podstawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły - aktualizacja).

13.2. Zielone Płuca Polski

Obszar Zielonych Płuc Polski obejmuje swym zasięgiem północno-wschodnią część województwa mazowieckiego w tym także gminę Andrzejewo. Celem utworzenia tego obszaru jest zachowanie i kształtowanie systemu powiązań przyrodniczych w dorzeczu Narwi i Bugu w połączeniu z układami przyrodniczymi Puszczy Kurpiowskiej, Pojezierzy Mazurskich i Pomorskich, Kotliny Biebrzy i Równiny Mazowieckiej. Jest to mezoregion predysponowany do szczególnie wysokiego reżimu gospodarowania środowiskiem naturalnym, którego nadrzędnym celem jest zachowanie wartości przyrodniczych i krajobrazowych oraz zdolności odpornościowych przy jednoczesnym rozwoju funkcji rolniczej, leśnej i osadniczej.

Na dzień sporządzania Studium nie ma jednoznacznej decyzji co do tego jaką prawną formą ochrony zostanie objęty ten teren.

13.3. Krajowy program zwiększenia lesistości do roku 2020

Krajowy program zwiększania lesistości opracowany został w 1993 roku i zaakceptowany do realizacji przez Radę Ministrów w dniu 23 czerwca 1995 roku. Jednak nie stał się programem rządowym, gdyż nie zagwarantowano środków na jego realizację w perspektywie wieloletniej. W 2001 roku weszła w życie ustawa o zalesianiu gruntów rolnych (od stycznia 2004 br. już nie obowiązuje). Na jej podstawie rolnicy otrzymywali

rekompensaty z tytułu zalesiania swoich gruntów, łącznie z możliwością przejścia na emeryturę. Wzrosło zainteresowanie tą formą uzyskiwania środków przez rolników indywidualnych. Opracowana została w 2003 roku Aktualizacja Krajowego Programu Zwiększania Lesistości. Zakłada ona zwiększenie lesistości kraju do 30% w roku 2020 i do 33% do roku 2050. **Należy założyć, że udział gminy Andrzejewo w zalesianiu gruntów będzie mały z uwagi na niewielką powierzchnię gruntów marginalnych i o niskiej przydatności rolniczej.** Zalesianie prywatnych gruntów rolnych nie jest „nakazem administracyjnym” lecz indywidualną wolą rolnika. Odbywać się będzie na zasadach określonych w Planie Rozwoju Obszarów Wiejskich. Generalnie, plan ten przyjmuje zasadę zalesiania gruntów najniższych klas, marginalnych dla potrzeb produkcji rolniczej, ale nie wyklucza zalesiania gruntów klas wyższych w uzasadnionych przypadkach.

13.4. Strategia rozwoju województwa

Strategia rozwoju województwa mazowieckiego do 2030 r. została przyjęta uchwałą nr 158/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 28 października 2013 r. Strategia ta jest dokumentem, którego zapisy powinny mieć wpływ na kształt przyszłego rozwoju przez określenie długookresowych procesów rozwojowych w regionie. Wizja wyznaczona w tym dokumencie to „Mazowsze to region spójny terytorialnie, konkurencyjny, innowacyjny z wysokim wzrostem gospodarczym i bardzo dobrymi warunkami życia jego mieszkańców”. Do realizacji określonej wizji wyznaczono główny cel strategii: „zmniejszenie dysproporcji rozwoju w województwie mazowieckim, wzrost znaczenia obszaru metropolitalnego warszawy w Europie”.

W Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego wskazano obszary strategicznej interwencji – problemowe. Gmina Andrzejewo została zaliczona do obszaru Ostrołęcko-Siedleckiego. Dla tego obszaru zostały m.in. określone strategiczne kierunki rozwoju:

- poprawa dostępności komunikacyjnej obszaru, poprzez m.in.: modernizację połączenia kolejowego Ostrołęka – Warszawa, budowę autostrady A2 do wschodnich granic województwa, odtworzenie połączenia kolejowego Siedlce – Ostrołęka – Olsztyn w celu umożliwienia rozwoju przewozów pasażerskich i towarowych;*
- rozwój specjalizacji przemysłowych obszaru, w tym: umacnianie wykształconych specjalizacji przemysłu: energetycznego, papierniczego, celulozowego, drzewnego, maszynowego, metalowego;*
- przekształcenia w rolnictwie, w tym głównie: sprzężenie potencjału naukowego Uniwersytetu Przyrodniczego-Humanistycznego w Siedlcach z sektorem rolniczym subregionu w celu zwiększenia efektywności sektora rolniczego, wspieranie grup producenckich oraz klastrów, zwłaszcza w zakresie surowców energetycznych, mleczarstwa, produkcji owoców i warzyw, pszczelarstwa.*

CZEŚĆ B

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów

Strukturę przestrzenną gminy tworzą:

- kompleksy gruntów rolnych stanowiące rolniczą przestrzeń produkcyjną wraz z zabudową wsi,
- niewielkie fragmenty lasów, zlokalizowane przeważnie w północnej części gminy,
- doliny rzek Brok i Mały Brok wraz z zabudową zagrodową, mieszkaniową i usługową wsi położonych nad tymi rzeczkami,
- pozostałe ciek i wraz z ich dolinkami,
- towarzyszące tym rzeczkom i ciekom obszary łąk i pastwisk wchodzących w skład lokalnych ciągów ekologicznych oraz elementy liniowe infrastruktury technicznej
- niewielki odcinek drogi krajowej Siedlce – Zambrów,
- drogi powiatowe,
- gęsta sieć dróg gminnych,
- linie energetyczne SN i nn,

Zakłada się utrzymanie wykształconej struktury przestrzennej gminy. Wskazuje się w dalszej części na potrzebę dalszego rozwoju rolnictwa przy jednoczesnym utrzymaniu równowagi ekologicznej gminy, a także wskazanie obszarów dla rozwoju funkcji osadniczych i związanych z nią funkcji usługowych dla poprawy warunków życia mieszkańców.

Przyjmuje się następujący zakres przekształceń przestrzennych:

- możliwość modernizacji, rozbudowy istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej, oraz realizacji nowej, zgodnej z przeznaczeniem terenu,
- możliwość realizacji na terenach zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, oraz poza tymi terenami obiektów usługowych i produkcyjnych, przy czym należy unikać w zabudowie mieszkaniowej lokalizacji takich usług, które z racji procesów technologicznych jak i zwiększonego ruchu pojazdów, mogłyby być uciążliwe dla mieszkańców,³
- poza terenami wyznaczonymi w Studium – możliwość dopuszczenia zabudowy zagrodowej na terenach wyposażonych w infrastrukturę techniczną, posiadających dostęp do dróg publicznych oraz spełniających warunki przepisów odrębnych **w tym dotyczących ochrony środowiska, w przypadku, gdy powierzchnia gospodarstwa rolnego związanego z tą zabudową przekracza średnią powierzchnię gospodarstwa rolnego w gminie²,**
- **możliwość dopuszczenia na terenach użytków rolnych lokalizacji siłowni wiatrowych⁴, które nie spowodują znacząco negatywnych oddziaływań na środowisko, szczególnie na cele ochrony obszarów Natura 2000 sąsiednich gmin oraz ich spójność i integralność, poparta obowiązkiem wyznaczenia tras wędrówek ptaków, pogłębionymi analizami pomiarów częstotliwości, siły i przeważających kierunków wiatrów oraz uwarunkowań własnościowych i przestrzennych**

³ Za wyjątkiem obszaru zmiany Studium sporządzanej na podstawie uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r., w obrębie którego istnieje możliwość lokalizacji zabudowy usługowej, w tym rzemiosła, wyłącznie w wyznaczonych obszarach zabudowy, nie przewiduje się zaś lokalizacji zabudowy produkcyjnej na całym obszarze zmiany Studium.

⁴ Za wyjątkiem obszaru zmiany Studium sporządzanej na podstawie uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r.

1.1. Zmiany w Studium dotyczące zagospodarowania przestrzennego
Istotą obecnej zmiany Studium⁵ jest wprowadzenie niewielkich korekt i uzupełnień do polityki przestrzennej gminy wynikających z nowych dokumentów, przepisów, zmian w rozwiązaniach technicznych infrastruktury gminy, pojawienie się nowych potrzeb społecznych, dla zaspokojenia których należało dokonać analizy terenów przewidzianych dotychczas pod zainwestowanie.

Zmiany te dotyczą:

- **poszerzenia terenów przeznaczonych pod zabudowę jednorodzinną, zagrodową, usługową i rekreacyjną;**
- **poszerzenia terenów przemysłowo-usługowych;**
- **uwzględnienia lokalizacji gminnej oczyszczalni ścieków;**
- **uwzględnienia nowych terenów pod powiększenie cmentarza rzymsko-katolickiego w Andrzejewie;**
- **ustalenia lokalizacji terenu imprez masowych i sportu;**
- **uwzględnienia lokalizacji parkingów i stawów;**
- **umożliwienia wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych głównie z siłowni wiatrowych;**
- **zalesienia terenu;**

W obszarze zmiany Studium wynikającej z uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r., uwzględniając bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę opracowany w części „Uwarunkowania i diagnoza stanu zagospodarowania przestrzennego Gminy”, nie wprowadzono nowych terenów zabudowy, w obrębie których możliwa jest lokalizacja budynków (dla których możliwe jest określenie powierzchni użytkowej), poza obszarem o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych. Uwzględniono również złożone wnioski, w tym wniosek dotyczący powiększenia obszaru cmentarza.

W obszarze tym obowiązuje zakaz lokalizowania obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

Określając w ww. obszarze zmiany Studium kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym oraz w przeznaczeniu terenów nie uwzględniono wytycznych określonych w audycie krajobrazowym, gdyż dla województwa mazowieckiego nie został on dotychczas przyjęty.

4. 2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone z zabudowy

Uwzględniając istniejące uwarunkowania wewnętrzne gminy wpływające na możliwości rozwoju wynikające z uwarunkowań przyrodniczych, kulturowych, infrastrukturalnych, gospodarczych a także zewnętrzne, w strukturze gminy przyjmuje się następujące kierunki zagospodarowania wyznaczając następujące tereny⁶:

- **zwartej zabudowy osadniczej obejmującej tereny zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej, rekreacyjnej, usług w tym usług agroturystycznych, działalności gospodarczej obejmują one wszystkie miejscowości gminy**
- **zabudowy mieszkaniowej, z usługami i działalnością gospodarczą niewpływającą negatywnie na środowisko. Są to: niektóre obszary zabudowy wsi Andrzejewo i innych wsi**

⁵ Dotyczy zmiany Studium sporządzonej na podstawie uchwały Nr X/32/07 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 19 października 2007 r. i przyjętej uchwałą Nr IX/45/11 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 18 lipca 2011 r.

⁶ Nie dotyczy obszaru zmiany Studium wynikającej z uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r.

- produkcyjno-usługowe - zlokalizowane w granicach zainwestowania miejscowości oraz poza tymi granicami obejmujące m. in. tereny byłych baz Gminnych Spółdzielni, Spółdzielni Kółek Rolniczych
- zabudowy rozproszonej – obejmującej pojedyncze siedliska na terenach rolnych poza zwartą zabudową wsi, leśniczówki oraz osady leśne.

Przyjmuje się następujące wskaźniki wykorzystania terenu⁴:

- dla zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej wolnostojącej – 36 – 48 mieszkańców na 1 ha
- dla zabudowy zagrodowej 16 – 20 mieszkańców na 1 ha.

Przyjmuje się minimalną powierzchnię działki dla⁴:

- budownictwa zagrodowego 2000 m²
- budownictwa mieszkalnego i rekreacyjnego - 800 m²

Tereny z ograniczeniem zabudowy

- obszary o niekorzystnych warunkach fizjograficznych – tereny obniżeń terenowych, tereny zalewowe,
- grunty rolne kl. III-IV
- lasy
- *strefy 50 i 150 m od cmentarza.*

Tereny wyłączone z zabudowy

- grunty rolne kl.II
- obszary źródliskowe cieków,
- bagna,
- ~~strefa terenu 50 m od cmentarza przy zaopatrzeniu ludności w wodociąg i 150 m przy zaopatrzeniu w wodę ze studni,~~
- strefy bezpośrednie i pośrednie ochrony ujęć wodnych,
- inne wynikające z przepisów prawnych.

W obszarze zmiany Studium wynikającej z uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r., uwzględniając bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę opracowany w części „Uwarunkowania i diagnoza stanu zagospodarowania przestrzennego Gminy”, wyznacza się następujące tereny:

- *zabudowy zagrodowej, jednorodzinnej, usługowej oraz rekreacyjnej – obejmujące tereny zwartej zabudowy: zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej, letniskowej, usługowej*
- *cmentarza wraz z rezerwą terenową pod powiększenie cmentarza*
- *parkingu*
- *dróg powiatowych*
- *wody stojące - stawy*
- *użytków rolnych chronionych*
- *pozostałych użytków rolnych*
- *łąk i pastwisk.*
- *rzek i cieków wodnych*

Poza terenami zabudowy zagrodowej, jednorodzinnej, usługowej oraz rekreacyjnej nie dopuszcza się lokalizacji budynków.

Ustala się następujące parametry i wskaźniki urbanistyczne dla terenów położonych w obszarze zmiany Studium wynikającej z uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r.:

- *minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki budowlanej w terenach:*
  - *zabudowy zagrodowej: 30%*
  - *zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej: 60%*

- zabudowy letniskowej: 70%
  - zabudowy usługowej: 30%
  - cmentarza wraz z rezerwą terenową pod powiększenie cmentarza: 25%
  - parkingu: 5%
- maksymalna wysokość budynków:
- mieszkalnych w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej: 10 m
  - letniskowych: 8 m
  - usługowych a także gospodarczych w zabudowie zagrodowej: 12 m
  - gospodarczych i garaży w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej: 6 m.

Zasięg wyznaczonych w obszarze zmiany Studium wynikającej z uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r. terenów należy traktować jako przybliżony schemat ich przebiegu. Niniejsza zmiana Studium określa przeznaczenie poszczególnych terenów o powierzchni co najmniej 1 ha. W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego granice terenów zostaną jednoznacznie określone za pomocą linii rozgraniczających w wyniku analizy aktualnej ewidencji gruntów, stanu prawnego, aktualnego zagospodarowania, szczegółowej analizy uwarunkowań oraz dokładniejszej skali opracowania.

Na ww. terenie zmiany Studium wynikającej z uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r., poza wymienionym wyżej przeznaczeniem, możliwa jest również lokalizacja terenów infrastruktury technicznej i komunikacji, a w terenach zabudowy zagrodowej, jednorodzinnej, usługowej oraz rekreacyjnej również terenów zieleni urządzonej lub nieurządzonej, parkingów, a także terenów rolnych i lasów.

W planach miejscowych dopuszcza się możliwość weryfikacji podanych w zmianie Studium wynikającej z uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r. minimalnych i maksymalnych parametrów i wskaźników w zależności od czynników terenowych i ich zmianę jednak nie więcej niż o 10% podanych w niniejszej zmianie Studium wartości.

2.1. Określenie kierunków zagospodarowania terenów

1. Porządkowanie przestrzennego zagospodarowania terenów miejscowości gminnej, przystosowanie jej do pełnienia funkcji ośrodka zarządzającego gminą oraz ośrodka gospodarczej obsługi rolnictwa.
2. Tworzenie harmonijnych form zagospodarowania nawiązujących do tradycji we wsi gminnej, na terenach rozwojowych i w pozostałych wsiach.
3. Poprawa funkcjonowania środowiska przyrodniczego poprzez zadrzewianie i zalesianie gruntów mało przydatnych lub nieprzydatnych dla rolnictwa oraz gruntów pełniących funkcję stabilizacji stosunków wodnych bądź pełniących funkcje glebotwórcze.
4. Obowiązek utrzymania dostępności do rzek i cieków wodnych (rowów melioracyjnych) pas terenu o szerokości – 1,5 – 3,0 m.
5. Ograniczenie inwestowania na gruntach chronionych zwłaszcza najwyższych klas bonitacyjnych.
6. Ograniczenie zabudowy na terenach zalewowych, w przypadku zaistnienia konieczności, zastosowanie rozwiązań konstrukcyjnych odpowiednio zabezpieczających przed skutkami powodzi.

3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego / *krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk*⁷

3 1. Ochrona przyrody

3.1.1 Obszary objęte ochroną przyrody

Na obszarze gminy **nie występują** obiekty i obszary podlegające prawnej ochronie przyrody zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 października 1991 roku (Dz. U. Nr 114, poz. 492 z późniejszymi zmianami)⁸.

3.1.2 Obszary wskazane do objęcia ochroną przyrody

Jednym z głównych priorytetów ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego jest zachowanie istniejących jego naturalnych wartości, jak np. małe cieki i oczka wodne, podmokłości, torfowiska, lokalne formy rzeźby terenu, dolinki, skarpy, cenne zespoły roślinne, ostoje zwierząt i inne, celem objęcia ich różnymi formami ochrony przyrody (rezerваты przyrody, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, stanowiska dokumentacyjne itp.). W związku z powyższym zaleca się dokonanie szczegółowej waloryzacji przyrodniczej gminy Andrzejewo mającej na celu wytypowanie obszarów i obiektów charakteryzujących się wysokimi walorami przyrodniczymi.

3.1.3. Korytarze ekologiczne (system lokalnych powiązań przyrodniczych)

Sieć dolin rzecznych Broku, Broku Małego, Węgrody, Jasionki, Łętówki oraz obniżeń terenowych wraz z bezpośrednio sąsiadującymi kompleksami leśnymi stanowi ciągi przestrzenne układ korytarzy ekologicznych tworzących na terenie gminy system lokalnych powiązań przyrodniczych, połączony z systemem regionalnym i krajowym. Podstawowym kierunkiem zagospodarowania tych obszarów jest:

- poprawa walorów krajobrazowych i funkcjonowania środowiska przyrodniczego poprzez prace renaturalizacyjne przywracające poprzednie wartości ekologiczne i powiązania przestrzenne,
- zachowanie dotychczasowych funkcji: rolniczej, leśnej i ekologicznej oraz walorów środowiska przyrodniczego,
- ochrona przed zainwestowaniem i degradacją,
- poprawa stanu sanitarnego środowiska gruntowo-wodnego.

Realizacja wyżej wymienionych kierunków zagospodarowania wymagać będzie w szczególności:

- udrożnienia przepustów w ciągach dróg w obszarach przyrodniczej struktury przestrzennej umożliwiających swobodną migrację gatunków flory i fauny na terenie całej gminy,
- utrzymania dotychczasowego sposobu użytkowania jako ciągów naturalnej zieleni łąkowo - pastwiskowej, z zachowaniem lokalnych skupisk wysokiej zieleni łąkowej, wraz z dopuszczeniem realizacji w ich obrębie zbiorników małej retencji wodnej,
- ustalenia zakazu wykonywania prac ziemnych naruszających w istotny sposób rzeźbę terenu, w tym eksploatacji złóż torfów,
- zakazu zmian stosunków hydrologicznych wpływających na pogorszenie bilansu wodnego obszaru,

⁷ Wyrażenie „*krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk*” obowiązuje dla zmiany Studium, wynikającej z Uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r., i zastępuje dotychczasowe wyrażenie „*krajobrazu kulturowego*”.

⁸ Dla zmiany Studium wynikającej z uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r. obowiązującym aktem prawnym w zakresie ochrony przyrody jest ustawa z dnia 16 kwietnia 2001 r. o ochronie przyrody.

- zakazu realizacji w obrębie dolin obiektów kubaturowych oraz zbiorników i rurociągów do magazynowania i transportu paliw, olejów i smarów, budowy stacji paliw, lokalizacji składowisk odpadów stałych i wylewisk płynnych,
- zakazu odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód i gruntu.

3.1.4. Ochrona zasobów geologicznych

Na terenie gminy **udokumentowano złożę kruszywa naturalnego „Przeździecko Jachy”** o zasobach bilansowych 240,6 tys. ton (karta rejestracyjna z 1983 roku).

Ponadto wyznaczono **obszary perspektywiczne występowania kruszywa naturalnego** w rejonie wsi Przeździecko Jachy i Przeździecko Grzymki oraz złożę piasku w okolicach wsi Załuski Lipniewo.

Podstawowe kierunki polityki przestrzennej w zakresie eksploatacji złóż kopalin to:

- Ochrona udokumentowanych złóż kopalin pospolitych przed zabudową i innymi formami trwałego zainwestowania.
- Eksploatacja dotychczasowych złóż kopalin pospolitych z uwzględnieniem obowiązujących w tym zakresie przepisów
- Intensyfikacja badań geologicznych mających na celu udokumentowanie złóż surowców mineralnych.
- Zakaz pozyskiwania kruszywa naturalnego ze skarp i torfu z dna dolin rzecznych oraz na obszarach prawnej ochrony przyrody.

3.1.5. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych

W ramach ochrony wód powierzchniowych i podziemnych zakłada się następujące kierunki polityki przestrzennej w tym zakresie:

- Utrzymanie nienaruszalnego przepływu biologicznego głównych cieków wodnych w gminie.
- Zmniejszanie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód oraz poprawa stanu sanitarnego Broku, Broku Małego, Węgrody, Jasionki i innych cieków do zakładanej II klasy czystości⁹ poprzez porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenach zabudowanych (budowa lokalnych systemów kanalizacji i oczyszczalni ścieków, w tym oczyszczalni przydomowych i zagrodowych).
- Ochrona wód powierzchniowych poprzez ograniczanie stosowania wysokotoksycznych środków nawożenia oraz środków ochrony roślin w strefach brzegowych cieków wodnych.
- Poprawa stosunków wodnych i zapobieganie nadmiernym stratom wody, zwłaszcza na terenach odczuwających deficyt wód poprzez realizację programu małej retencji (realizacja zbiornika w Andrzejewie) oraz renowację urządzeń melioracyjnych i zwiększenie retencyjności gleb w wyniku wyłączenia z gospodarczego wykorzystania terenów podmokłych i źródłiskowych.
- Ograniczenie infiltracji i spływów powierzchniowych zanieczyszczonych wód opadowych poprzez właściwe składowanie odpadów stałych, przechowywanie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin oraz obornika i gnojowicy.
- Poprzedzanie zadań melioracyjnych ekspertyzami ekologicznymi wskazującymi optymalne rozwiązania zabezpieczające ekosystemy leśne, torfowiskowe, miejsca lęgowe, stanowiska rzadkich roślin i zwierząt, ostoje zwierząt łownych itp. przed nieodwracalną degradacją stosunków wodnych, a tym samym całego środowiska.

⁹ W obszarze zmiany Studium wynikającej z uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r. cele środowiskowe dla JCWP rzecznych, w tym rzeki Mały Brok określa plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza przyjęty na podstawie art. 114 ust. 5 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne.

- Ochrona ujęć wód podziemnych na cele publiczne poprzez przestrzeganie przepisów dotyczących zasad zagospodarowania w strefach, w tym likwidację istniejących źródeł zanieczyszczeń i niedopuszczenie do powstawania nowych.

3.1.6. Ochrona gleb

Gleby podlegają ochronie prawnej zgodnie z Ustawą z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Nr 16, poz. 78 z późn. zmianami).

Kierunki polityki przestrzennej w zakresie ochrony gleb to:

- Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej poprzez ograniczanie przeznaczania na cele nierolnicze gleb II - III klasy bonitacyjnej i gleb pochodzenia organicznego oraz przeciwdziałanie procesom degradacji i dewastacji pokrywy glebowej w wyniku niekontrolowanej eksploatacji kopalin pospolitych lub zaśmiecania.
- Podnoszenie wartości użytkowych gleb nadmiernie uwilgotnionych lub przesuszonych poprzez zabiegi melioracyjne oraz realizację zbiorników małej retencji.
- Zapobieganie degradacji pokrywy glebowej (przeciwdziałania erozji wodnej i wietrznej) oraz poprawa warunków agroekologicznych poprzez wprowadzanie na terenach rolnych zadrzewień i zakrzewień śródpolnych.

3.1.7. Ochrona lasów i zadrzewień

Lasy podlegają ochronie prawnej zgodnie z Ustawą z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Nr 16, poz. 78 z późn. zmianami).

W kierunkach polityki przestrzennej w zakresie ochrony lasów i zadrzewień należy uwzględnić:

- Ochronę istniejących powierzchni leśnych przez ograniczanie ich zmiany przeznaczenia na inne cele, niezwiązane z gospodarką leśną.
- Prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z ustaleniami planów urządzenia lasów uwzględniającymi kształtowanie struktury gatunkowej i przestrzennej lasu zgodnie z warunkami siedliskowymi w kierunku powiększania różnorodności biologicznej i zwiększania odporności poszczególnych drzewostanów.
- Ochronę lasów poprzez podejmowanie skutecznej walki z zagrożeniami chorobotwórczymi lasów i zagrożeniami pożarowymi w większych kompleksach leśnych oraz poprawę stanu sanitarnego powierzchni leśnych poprzez likwidację istniejących wysypisk śmieci.
- Prowadzenie działań mających na celu zwiększenie stopnia lesistości poprzez przeznaczanie do zalesienia gleb marginalnych, nieużytków, użytków rolnych V i VI klasy bonitacyjnej położonych w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących kompleksów leśnych, stanowiących enklawy śródleśne, na wododziałach rzek, obszarach źródliskowych, na terenach objętych ochroną przyrody (wyznaczenie granicy polno - leśnej określającej docelową strukturę użytkowania terenów w gminie).
- Zwiększanie udziału lasów ochronnych (glebochronnych, wodochronnych, wiatrochronnych), zwłaszcza w dolinach cieków wodnych, na wododziałach i strefach źródliskowych.
- Pełniejsze wykorzystanie powierzchni leśnych poprzez udostępnianie i częściowe przystosowywanie kompleksów leśnych do lokalnych potrzeb turystyczno - wypoczynkowych.
- Zachowanie istniejących zadrzewień oraz propagowanie nowych nasadzeń w strefach brzegowych cieków wodnych, na terenach wokół budynków użyteczności publicznej, produkcyjno-usługowych i mieszkalnych celem poprawy warunków środowiskowych dla funkcjonowania agrocenoz oraz warunków mieszkaniowych.

3.1.8. Ochrona powierzchni ziemi

W celu ochrony powierzchni ziemi i racjonalnego wykorzystania jej walorów użytkowych w rozwoju gminy, przyjmuje się następujące kierunki zagospodarowania:

- ochronę powierzchni ziemi przed negatywnymi skutkami powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych,
- ochronę powierzchni ziemi przed zanieczyszczeniami stałymi i płynnymi.

Realizacja powyższych założeń wymagać będzie w szczególności:

- Rekultywacji terenów zdegradowanych w wyniku powierzchniowej eksploatacji surowców lub nieuporządkowanej gospodarki odpadami na obszarze całej gminy poprzez likwidację nielegalnych punktów eksploatacji i miejsc wysypywania śmieci.
- Prowadzenia racjonalnej eksploatacji złóż surowców mineralnych z zachowaniem wymogów ustawy prawo geologiczne i górnicze, przy objęciu szczególną ochroną obszarów leśnych i użytków rolnych wysokich klas bonitacyjnych oraz den dolin rzecznych i obniżeń terenowych.

3.1.9. Ochrona powietrza atmosferycznego

W zakresie ochrony powietrza atmosferycznego za główny kierunek uznaje się poprawę stanu sanitarnego atmosfery oraz przeciwdziałanie wzrostowi zanieczyszczeń powietrza, głównie substancjami pochodzącymi z procesów energetycznych i komunikacji samochodowej. Realizacja powyższych założeń wymagać będzie w szczególności:

- Instalowania urządzeń redukujących zanieczyszczenia gazowe i pyłowe oraz zmianę technologii i profilu produkcji w obiektach uznanych za uciążliwe.
- Zakazu lokalizacji obiektów przemysłowych o dużym poziomie emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego.
- Ograniczania emisji niskich poprzez zmianę czynnika grzewczego z tradycyjnego węgla kamiennego na ekologiczne nośniki energii (drewno, gaz, energia elektryczna, olej opałowy i inne¹⁰), zwłaszcza na terenach zwartej zabudowy mieszkaniowej i użyteczności publicznej w Andrzejewie.
- Przestrzegania wartości dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń określonych w aktach prawnych na obszarach zabudowy mieszkaniowej i usług, na terenach ochrony przyrody (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2002 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów niektórych substancji w powietrzu, alarmowych poziomów niektórych substancji w powietrzu oraz marginesów tolerancji dla dopuszczalnych poziomów niektórych substancji - Dz. U. nr 87, poz. 796¹¹) oraz obowiązku ograniczania ponadnormatywnej uciążliwości do granic własności nieruchomości
- Obowiązku stałego monitoringu atmosfery jako podstawy ustalenia lokalnych, jednostkowych norm emisji zanieczyszczeń lub ich likwidacji w formie stosownych decyzji administracyjnych

¹⁰ Dla zmiany Studium wynikającej z uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r. rodzaje lub jakość paliw dopuszczonych do stosowania lub których stosowanie jest zakazane określa uchwała sejmiku województwa przyjęta na podstawie art. 96 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

¹¹ Dla zmiany Studium wynikającej z uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r. obowiązującym aktem prawnym w zakresie dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń w powietrzu jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (tekst jednolity Dz.U. 2021 poz. 845).

3.1.10. Ochrona przed hałasem i wibracjami

Zasadnicze działania w tym zakresie powinny zmierzać w kierunku minimalizacji poziomu hałasu i wibracji, głównie na obszarach stałego pobytu zamieszkania ludzi i zwierząt. Realizacja powyższych założeń wymagać będzie w szczególności:

- Eliminacji lub ograniczenia oddziaływania źródeł hałasu o ponadnormatywnym natężeniu w strefach zamieszkania ludności poprzez zabezpieczenia techniczne i zmiany technologiczne oraz zieleń izolacyjną.
- Przestrzegania zasad ograniczających ponadnormatywną uciążliwość do granic własnej działki oraz odpowiedniego lokalizowania obiektów i urządzeń generujących hałas i wibracje w stosunku do terenów stałego pobytu ludzi, a także w zakresie dopuszczalnych norm poziomu hałasu na terenach o różnych wykluczających się funkcjach.
- Tworzenia obszarów ograniczonego użytkowania, w przypadkach jeżeli zastosowane dostępne urządzenia techniczne, technologiczne i organizacyjne nie zapewniają odpowiednich standardów jakości środowiska.
- Uwzględniania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu norm dopuszczalnego hałasu w środowisku zawartych w aktach prawnych (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9.01. 2002 roku w sprawie wartości progowych poziomów hałasu - Dz. U. Nr 8, poz. 81¹²).

3.1.11. Ochrona przed elektromagnetycznym promieniowaniem niejonizującym

W kierunkach ochrony ludzi i środowiska przed elektromagnetycznym promieniowaniem niejonizującym należy uwzględnić:

- Zachowanie odpowiednich odległości zabudowy od napowietrznych linii elektromagnetycznych i stacji transformatorowych w procesie lokalizacyjnym.
- Przestrzeganie wymogów sanitarnych w stosunku do lokalizacji stacji bazowych telefonii komórkowej, radiolinii itp.

3.1.12. Obszary proponowane do objęcia ochroną prawną rangi lokalnej

- doliny cieków z zakazem zmiany użytkowania łąk i zmiany stosunków wodnych,
- użytki ekologiczne, które stanowią małe zbiorniki wodne z zachowanymi w stanie półnaturalnym ekosystemami wodnymi i leśnymi, stanowiące miejsca rozrodu płazów, bażantów i ptactwa wodnego, są to:
  - stawy w Pieńkach Sobótkach
  - oczko wodne w lesie we wsi Przeździecko Jachy
  - oczko wodne w Ołdakach Polonii
  - oczko wodne w Załuskach Lipniewie
  - oczko wodne w Andrzejewie Kolonii

Obszary proponowane do objęcia ochroną prawną rangi lokalnej wyznacza się w Studium celem zachowania, do czasu faktycznego objęcia ich ochroną prawną, wartości przyrodniczych i krajobrazowych oraz w celu wyłączenia lokalizacji w ich sąsiedztwie m.in. obiektów zaliczonych do mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie środowiska, dokonywania zmiany stosunków wodnych, likwidacji zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, wydobywania surowców naturalnych.

---

¹² Dla zmiany Studium wynikającej z uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r. zasady uwzględniania w planach miejscowych dopuszczalnych poziomów hałasu wynikają z ustawy Prawo ochrony środowiska.

4. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury materialnej

4.1. Na terenie gminy Andrzejewo utrzymuje się ochronę prawną obiektów wpisanych do rejestru zabytków w **punkcie 3 część A – uwarunkowania**.

4.2. Ustawa o ochronie zabytków a studium

Zgodnie z art. 18 i 19 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami przy sporządzaniu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy uwzględnia się ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami a w szczególności:

- zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru i ich otoczenia
- innych zabytków nieruchomości, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków
- określa się rozwiązania niezbędne do zapobiegania zagrożeniom dla zabytków, zapewnienia im ochrony przy realizacji inwestycji oraz przywracania zabytków do jak najlepszego stanu
- ustala się przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenu uwzględniające opiekę nad zabytkami.

4.3. Zadania ochronne dla zapobiegania zagrożeniom dla zabytków

Gmina jest w posiadaniu gminnego rejestru zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomości z terenu gminy.

Ochrona zabytków jest jednym z obowiązków organów administracji publicznej.

Dotyczy ona:

- zapewnienia warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie
- zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków
- udaremnienie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków
- przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę
- kontroli stanu zachowania i przeznaczenia zabytków
- uwzględniania zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska

Opieka nad zabytkiem sprawowana przez właściciela lub posiadacza polega na:

- zapewnieniu naukowego badania i dokumentowania zabytku
- prowadzeniu prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku
- zabezpieczeniu i utrzymaniu zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie
- korzystaniu z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości
- popularyzowaniu i upowszechnianiu wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.

4.4. W celu ochrony obiektów zabytkowych na terenie gminy ustala się:

- 1) Wyznacza się strefę ochrony konserwatorskiej wokół kościoła rzymsko-katolickiego w Andrzejewie oraz wokół założenia plebańsko-ogrodowego w odległości 100 m od ogrodzenia - *ustalenie to nie dotyczy obszaru zmiany Studium wynikającej z uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r.*¹³

---

¹³ Dla ochrony założenia zabudowań kościoła rzymsko-katolickiego oraz wokół założenia plebańsko-ogrodowego w Andrzejewie utworzono w 2016 r. park kulturowy o nazwie „Park Kulturowy Kardynała Stefana Wyszyńskiego”, który nie obejmuje obszaru zmiany Studium wynikającej z uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r.

- 2) W obrębie tej strefy wszelką działalność inwestycyjną należy uzgadniać z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.
- 3) Wszystkie obiekty zabytkowe powinny być utrzymywane w jak najlepszym stanie, należy zwrócić uwagę na wykonanie odpowiednich prac (ogrodzenia terenu, umieszczenia informacji o obiekcie) w celu doprowadzenia do należytego stanu nieczynnych cmentarzy: żydowskiego w Andrzejewie, wojennych w miejscowości Załuski Lipniewo i Pieńki Żaki.
- 4) Znacznej poprawy stanu technicznego wymaga także dwór w Dąbrowie wraz z otoczeniem oraz zwłaszcza niezamieszkałe drewniane budynki mieszkalne.
- 5) Występujące na terenie gminy zabytkowe założenie plebańsko-ogrodowe w Andrzejewie czy założenia parkowe w miejscowości Zaręby Bołedy i Dąbrowa wymagają pilnego podjęcia prac porządkowych, restauracyjnych w celu przywrócenia tym obiektom przyrodniczym, choć w części, dawnej świetności.
- 6) Wszelkie prace konserwatorskie, polegające na zabezpieczeniu obiektu wpisanego do rejestru zabytków, wprowadzanie dopuszczalnych zmian, zagospodarowanie obiektu na cele użytkowe winny być uzgadniane z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków
- 7) Pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wymaga:
  - prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru
  - wykonywanie robót budowlanych w otoczeniu zabytku
  - prowadzenie badań konserwatorskich zabytku
  - prowadzenie badań architektonicznych zabytku
  - prowadzenie badań archeologicznych
  - przemieszczanie zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru
  - trwałe przeniesienie zabytku ruchomego wpisanego do rejestru z naruszeniem ustalonego tradycją wystroju wnętrza, w którym zabytek ten się znajduje
  - dokonywanie podziału zabytku nieruchomego
  - zmiana przeznaczenia zabytku wpisanego do rejestru
  - umieszczenie na zabytku urządzeń technicznych tablic, reklam, oraz napisów nie związanych z informacją o zabytku, znaków drogowych oraz związanych z bezpieczeństwem i ochroną porządku
  - podejmowanie innych działań, które mogłyby doprowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku.
  - poszukiwanie ukrytych zabytków ruchomych w tym archeologicznych przy użyciu wszelkiego rodzaju urządzeń elektronicznych i technicznych.

Określone wyżej ustalenia w stosunku do obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków, w tym będących w rejestrze zabytków, nie dotyczą obiektów i obszarów położonych w obszarze zmiany Studium wynikającej z uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r. W stosunku do tych obiektów i obszarów obowiązują przepisy odrębne.

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

5.1. Komunikacja

Jako podstawę rozwiązań komunikacyjnych przyjmuje się istniejący układ drogowy gminy poddany modernizacji i nielicznym uzupełnieniom

- **droga krajowa nr 63** - przyjmuje się docelową szerokość w liniach rozgraniczenia 25,0m, minimalne linie zabudowy dla drogi krajowej od zewnętrznej krawędzi jezdni wynoszą:

- na terenach zabudowanych - 10,0m
- poza terenem zabudowy - 25,0m

Na terenach o istniejącej zwartej zabudowie w dobrym stanie technicznym utrzymuje się istniejącą linię zabudowy.

- **drogi powiatowe** – przyjmuje się docelową szerokość w liniach rozgraniczenia - **do 20,0m**.

Minimalne linie zabudowy dla dróg powiatowych od zewnętrznej krawędzi jezdni wynoszą:

- na terenach zabudowanych – 8,0m
- poza terenem zabudowy – 20,0m

Na terenach o istniejącej zabudowie zwartej w dobrym stanie technicznym ustala się dla obiektów nowo realizowanych utrzymanie istniejącej linii zabudowy.

- **drogi gminne** - przyjmuje się pasy szerokości **do 15 m** dla realizacji głównych dróg gminnych. Na terenach o zwartej zabudowie utrzymuje się istniejącą linię zabudowy. Dla pozostałych dróg gminnych – zgodnie z obowiązującymi przepisami.

- **drogi rowerowe** – będą realizowane na odcinkach dróg i ulic gdzie to technicznie będzie możliwe do wykonania wg następujących zasad:

- o *oddzielone fizycznie od jezdni i chodnika*
- o *wydzielone z jezdni lub chodnika pasy rowerowe odpowiednio oznakowane*
- o *ciągi pieszo – rowerowe*

Wszystkie drogi przebiegające przez tereny zurbanizowane realizowane będą jako ulice z chodnikami i miejscami postojowymi w rejonie obiektów usługowych.

Polityka parkingowa

W obszarze zmiany Studium wynikającej z uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r., w zakresie miejsc parkingowych, określa się ich minimalne ilości:

- *dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, letniskowej i zagrodowej - co najmniej jedno miejsce parkingowe na mieszkanie;*
- *dla funkcji usługowych, z wyjątkiem usług handlu – co najmniej dwa miejsca parkingowe na 100 m² powierzchni użytkowej budynku usługowego;*
- *dla funkcji usługowych handlu – co najmniej trzy miejsca parkingowe na 100 m² powierzchni użytkowej budynku usługowego.*

Dodatkowo należy przewidywać miejsca dla przechowywania (postoju) rowerów przy obiektach usługowych w liczbie nie mniejszej niż 10% wyliczonej liczby miejsc dla samochodów osobowych.

Na parkingach przy obiektach usługowych należy przeznaczyć miejsca dla samochodów, z których korzystają osoby ze szczególnymi potrzebami w ilości wynikającej z przepisów odrębnych.

5.2. Zaopatrzenie w wodę

Adaptuje się istniejące ujęcia wody oraz stacje uzdatniania w miejscowościach Andrzejewo, Zaręby Bolędy, Króle Małe, dostarczające wodę poprzez zbiorcze wodociągi. Z systemu zaopatrzenia w wodę zostało wyłączone ujęcie wody w Pieńkach Wielkich, ze względu na jakość wody.

W Zarębach Bolędach prowadzona była modernizacja stacji uzdatniania wody polegająca na budowie zbiorników wyrównawczych oraz modernizacji urządzeń technologicznych, ze względu na stwierdzoną podwyższoną mętność wody i ponadnormatywną zawartość żelaza i manganu. Przewiduje się również konieczność modernizacji stacji uzdatniania wody w Andrzejewie.

W zabudowie rozproszonej i nowopowstającej w oddaleniu od terenów zurbanizowanych stosowane będą indywidualne ujęcia wód. Dla ochrony ujęć wód zostaną opracowane i wyznaczone strefy ochrony pośredniej zgodnie z przepisami szczególnymi.

5.3. Odprowadzenie ścieków

Z uwagi na konieczność ochrony wód, należy uporządkować system gospodarki wodno-ściekowej w gminie.

- zakłada się objęcie kanalizacją sanitarną zbiorczą jak największy obszar zabudowy wiejskiej, **w pierwszej kolejności sieć kanalizacyjna została wybudowana w 2010 r. w miejscowości gminnej Andrzejewo, obecnie czynione są starania odnośnie budowy oczyszczalni ścieków w Andrzejewie.**
- do czasu realizacji oczyszczalni i dalszych systemów kanalizacyjnych a także dla zabudowy rozproszonej ustala się odprowadzenie ścieków do przydomowych oczyszczalni ścieków. Ścieki z części zabudowy będą odprowadzane do szczelnych zbiorników ścieków, przy założeniu możliwości wywozu ścieków do punktów zlewnych przy oczyszczalniach,
- obiekty usługowe i przemysłowe nie objęte systemem kanalizacji zbiorczej powinny posiadać własne systemy kanalizacyjne,
- w gospodarstwach rolnych realizowane będą szczelne zbiorniki na gnojowicę dla ochrony wód podziemnych.

5.4. Gospodarka odpadami

W zakresie gospodarki odpadami przyjmuje się następujące kierunki rozwoju:

Stworzenie systemu gromadzenia i wywozu odpadów stałych, gwarantującego ochronę środowiska przyrodniczego przed zanieczyszczeniami oraz umożliwiającego odzysk surowców wtórnych (recycling) w drodze selekcji odpadów, jak również systemu zbytu odzyskanych surowców.

Zgodnie z projektem „Planu gospodarki odpadami gminy Andrzejewo w latach 2004-2015” opracowanym na podstawie planu gospodarki odpadami pow. ostrowskiego i województwa mazowieckiego, docelowym rozwiązaniem gospodarki odpadami będzie skupienie gmin wokół Regionalnych Zakładów Gospodarowania Odpadami (RZGO), co oznacza budowę ponadgminnego składowiska odpadów¹⁴. Szacuje się, że obecnie na terenie gminy ilość odpadów wynosi ok. 1014 Mg (tony), w ciągu 10 lat, w związku z systematycznym ubytkiem ludności ilość ta zmniejszy się do 980 Mg.

Do najważniejszych zadań w zakresie gospodarki odpadami należą:

- objęcie wszystkich mieszkańców gminy jednolitym systemem segregacji śmieci
- recykling odpadów
- unieszkodliwianie odpadów komunalnych w tym:
  - odpadów wielkogabarytowych
  - budowlanych
  - niebezpiecznych
  - komunalnych osadów ściekowych
- gromadzenie i transport odpadów
- minimalizacja powstawania odpadów, co łączy się z podnoszeniem świadomości ekologicznej mieszkańców gminy, zachęcaniem mieszkańców do zagospodarowania nieszkodliwych odpadów organicznych we własnych gospodarstwach.
- intensyfikacja działań w zakresie zapobiegania zanieczyszczeniu odpadami środowiska, zakaz wysypywania śmieci w lasach, wyrobiskach i przydrożnych rowach

¹⁴ Obszar objęty zmianą Studium wynikającą z uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r. obsługuje Zakład Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów w Czerwonym Borze (gm. Szumowo) stanowiący wg Planu gospodarki odpadami dla województwa podlaskiego na lata 2016-2022 Regionalną Instalację Przetwarzania Odpadów Komunalnych, w której funkcjonuje m.in. mechaniczno-biologiczne przetwarzanie odpadów, sortownia, kompostownia odpadów zielonych, składowisko odpadów komunalnych. PSZOK zlokalizowany jest na terenie oczyszczalni ścieków w Andrzejewie. Na mocy ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019 r. poz. 1579, ze zm.) w ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach wprowadzono szereg zmian, m.in. uchylono zapis definiujący region gospodarki odpadami oraz zastąpiono pojęcie regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych pojęciem instalacji komunalnej, co powinno zostać uwzględnione podczas sporządzania aktualnych Planów gospodarki odpadami dla województw.

- utrzymanie kontroli nad zakładami zajmującymi się zbieraniem, przetwarzaniem, unieszkodliwianiem i składowaniem odpadów.

5.5. Zaopatrzenie w gaz ziemny i energię ciepłą

Realizacja gazyfikacji gminy wymaga opracowania systemu zaopatrzenia w gaz dla mieszkańców gminy Andrzejewo. Do czasu doprowadzenia gazu ziemnego na obszar gminy, mieszkańcy będą korzystali z gazu w butlach.

W zakresie ciepłownictwa przyjmuje się następujące zasady:

- rozwijania lokalnych systemów ciepłowniczych,
- sukcesywną modernizację i wymianę kotłowni opalanych węglem na kotły ogrzewane gazem, olejem bądź energią elektryczną.

5.6. Zaopatrzenie w energię elektryczną

W zakresie poprawy warunków zasilania w energię elektryczną na terenie gminy Andrzejewo określa się następujące kierunki działania:

- rozbudowę sieci energetycznej napowietrznej i kablowej średniego i niskiego napięcia oraz budowę nowych stacji transformatorowych,
- w nowoprojektowanych ciągach drogowych należy rezerwować pasy dla linii średniego i niskiego napięcia oraz oświetlenia ulicznego,
- linie SN i nn powinny być prowadzone po oddzielnych trasach.
- ograniczanie niekorzystnego wpływu linii napowietrznych na krajobraz poprzez sukcesywną ich wymianę na linie kablowe, oraz w miarę możliwości, wymianę słupowych stacji transformatorowych na wewnętrzne,
- plany miejscowe powinny rezerwować tereny pod budowę nowych stacji, jeśli takie będą niezbędne dla prawidłowego zasilania danego terenu,
- modernizację i rozbudowę istniejącego systemu sieci elektroenergetycznych średniego i niskiego napięcia, linii napowietrznych i kablowych oraz budowę nowych stacji transformatorowych SN-15kV i nn –0,4kV.
- **budowę elektrowni wiatrowych**, za wyjątkiem obszaru zmiany Studium wynikającej z uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r. gdzie nie dopuszcza się budowy ww. instalacji, z wyłączeniem tych dopuszczonych zgodnie z przepisami odrębnymi.

Wyklucza się z zalesiania obszary pod liniami energetycznymi średniego napięcia w pasie po 5,5 m w obie strony od osi linii.

W obszarze zmiany Studium wynikającej z uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r. nie ustala się rozmieszczenia terenów, na których będą lokalizowane wolnostojące urządzenia fotowoltaiczne o mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 1000 kW usytuowane na gruntach rolnych stanowiących użytki rolne klas V, VI, VIz i nieużytki oraz inne wolnostojące urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW.

5.7. Telekomunikacja

Określa się następujące kierunki rozwoju telekomunikacji:

- utrzymanie istniejących centrali oraz sieci telekomunikacyjnych, w tym światłowodu, stopniową ich modernizację i ewentualną rozbudowę w stosunku do potrzeb,
- lokalizację stacji bazowych telefonii komórkowej,
- modernizacja sieci abonenckiej telefonii przewodowej w taki sposób, aby umożliwiała korzystanie z najnowszych źródeł komunikacji (dostępność do Internetu, poczty elektronicznej, transmisji danych i inne),

- rozwinięcie systemu automatów publicznych na terenach wiejskich,
- sukcesywną zamianę istniejących linii napowietrznych na kablowe linie telefoniczne, szczególnie we wsiach o zabudowie zwartej;

5.8. Cmentarze

W zakresie cmentarnictwa (cmentarzy czynnych) ustala się następujące zasady:

- utrzymanie istniejącego cmentarza czynnego w miejscowości Andrzejewo,
- powiększenie ww. cmentarza w granicach wyznaczonych na rysunku Studium (teren o powierzchni ok. 2,5 ha w miejscowości Andrzejewo).

Powiększenie cmentarza czynnego możliwe będzie po spełnieniu warunków określonych w przepisach odrębnych, w tym na podstawie wyników badań wymaganych prawem.

Ze względów sanitarnych, zgodnie z przepisami o cmentarzach wskazuje się obowiązek zachowania niezbędnych odległości zabudowy oraz studzien, ujęć wód o charakterze zbiornika wodnego, które służą do czerpania wody do picia i celów gospodarczych względem cmentarzy.

Odległości te od cmentarzy, zgodnie z przepisami odrębnymi, wynoszą:

- do zabudowań mieszkalnych, zakładów żywienia zbiorowego, produkcji i składów żywności oraz studzien, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych – 150 m, w przypadku gdy w strefie od 50 m do 150 m od cmentarza budynki korzystające z wody nie są podłączone do sieci wodociągowej,
- do zabudowań mieszkalnych, zakładów żywienia zbiorowego, produkcji i składów żywności oraz studzien, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych – 50 m, w przypadku gdy w strefie od 50 m do 150 m od cmentarza wszystkie budynki korzystające z wody są podłączone do sieci wodociągowej,
- do ujęć wody o charakterze zbiornika wodnego, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych – 500 m.

6. Obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym:

- oczyszczalnia ścieków w Andrzejewie i sieć kanalizacyjna,
- budowa sali gimnastycznej w Ołdakach,
- tereny imprez masowych i sportu w Andrzejewie,
- drogi gminne główne,
- drogi gminne pozostałe,
- budowa kortów tenisowych w Andrzejewie,
- realizacja boiska przy gimnazjum w Andrzejewie,
- budowa urządzeń spiętrzających na rzece Brok oraz budowa zbiornika retencyjnego w Andrzejewie,
- cmentarz wraz z rezerwą terenową pod powiększenie cmentarza w Andrzejewie,
- inne obszary, na których będą realizowane inwestycje wynikające z rozwoju gminy.

7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów zawierających zadania rządowe służące realizacji celu publicznego o znaczeniu krajowym

Do zadań o znaczeniu ponadlokalnym wymienionych w planie województwa mazowieckiego należą:

- wspieranie budowy i rozbudowy zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia ścieków w zwartych systemach osadniczych oraz sukcesywnej sanitacji terenów zabudowy rozproszonej

- wspomaganie rozwoju wybranych jednostek osadniczych, które mogą stać się ośrodkami aktywizacji społecznej poprzez rozwój usług oświaty, ochrony zdrowia, usług rolnictwa (Andrzejewo)
- przeciwdziałanie największym dysproporcjom rozwojowym, w zakresie rolnictwa tworzenie warunków do jego restrukturyzacji poprzez poprawę struktury obszarowej i modernizację gospodarstw rolnych.

8. Obszary, dla których jest obowiązkowe sporządzenie planów na podstawie przepisów odrębnych

Na terenie gminy nie występują obszary, dla których istnieje obowiązek, zgodnie z przepisami odrębnymi, opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

9. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Podstawowym instrumentem realizacji polityki przestrzennej gminy są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego gminy.

Gmina Andrzejewo nie posiada obecnie obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego. Dotychczasowy plan miejscowy opracowany przez Wojewódzkie Biuro Planowania Przestrzennego w Łomży zatwierdzony Uchwałą Gminnej Rady Narodowej w Andrzejewie Nr XXII/83/83 z dnia 24.04.1983 r. przestał obowiązywać istnieje potrzeba opracowania nowego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy w całości lub w zależności od potrzeb, w podziale na etapy, dla miejscowości, w których będą występować wzmożone procesy inwestycyjne.

Dotyczy to przede wszystkim miejscowości gminnej Andrzejewo.

W miarę potrzeby będą opracowywane miejscowe plany zagospodarowania miejscowości pozostałych.

10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

10.1. Obszary ochrony gruntów rolnych

Zgodnie z przepisami zawartymi w obowiązującej ustawie o ochronie gruntów rolnych i leśnych, ochronie przed zagospodarowaniem innym niż rolnicze podlegają grunty o wysokich klasach bonitacyjnych. W gminie Andrzejewo są to grunty rolne klasy II-III. Udział tych gruntów jest stosunkowo wysoki. Są one położone na obszarze całej gminy, w tym pod terenami zainwestowanymi. Z uwagi na konieczność rozwoju pozarolniczych funkcji w gminie, część tych gruntów zostanie przeznaczona na cele inwestycyjne.

Niedopuszczenie do powstania procesu trwałego przesuszania gleb stanowiącego istotne zagrożenie dla produkcji rolniczej i struktury ekologicznej obszaru gminy nastąpi poprzez małą retencję, utrzymanie właściwego stanu licznych oczek wodnych, miejscowe ograniczone spiętrzenia cieków wodnych oraz realizację dolesień i zadrzewień śródpolnych.

10.2. Obszary ochrony gruntów leśnych

Na podstawie *Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych* ochronie przed zmianą sposobu zagospodarowania podlegają wszystkie grunty leśne, należy ograniczyć przeznaczanie tych gruntów na cele nie związane z gospodarką leśną do najbardziej niezbędnego minimum.

Podniesienie lesistości będzie miało wpływ na umocnienie i poprawę wartości środowiska przyrodniczego gminy, zwłaszcza retencji wód gruntowych.

Do zalesienia będą przeznaczone nieużytki, grunty rolne nieprzydatne do produkcji rolnej i grunty rolne nieużytkowane rolniczo oraz inne grunty nadające się do zalesienia, a w szczególności: grunty położone przy źródłiskach cieków, na wododziałach, wzdłuż brzegów rzek, lotne piaski i wydmy piaszczyste, a także grunty klas wyższych z uwagi na istniejące uwarunkowania.

11. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi / *szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych*¹⁵

Problem ochrony przed powodzią w gminie Andrzejewo dotyczy terenów położonych w dolinie rzeki Brok i Mały Brok oraz innych mniejszych cieków wodnych i obniżeń terenowych. Lokalne zagrożenia powodziowe mogą dotyczyć gwałtownych wezbrań wody na ciekach wodnych oraz cyklicznych zalewów w okresach wiosennych roztopów.

Ze względów przyrodniczych, ekonomicznych i gospodarki zasobami wodnymi trwałe zabezpieczenie terenów zagrożonych powodzią nie jest przewidywane. Tereny te wyłącza się z lokalizacji obiektów użyteczności publicznej, poza już istniejącymi, oraz wyklucza się lokalizacje obiektów mogących stwarzać zagrożenie dla środowiska i ludzi. W celu ochrony istniejącego zainwestowania na tych obszarach należy dążyć do zachowania prawidłowych stosunków hydrograficzno-hydrologicznych m.in. poprzez zakaz zmian w rzeźbie terenu, przebiegu koryt rzecznych, wprowadzaniu przegród utrudniających drożność odpływu wód, i odwodnienia terenu.

W obszarze zmiany Studium wynikającej z uchwały XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r. nie wyznaczono obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszarów osuwania się mas ziemnych.

12. Obiekty lub obszary, dla których w złożu kopaliny wyznacza się filar ochronny

Na obszarze gminy nie występują udokumentowane złoża kopaliny pospolitych, dla których istnieje obowiązek wyznaczenia filarów ochronnych zgodnie z Ustawą z dnia 5 lutego 1994 roku Prawo Geologiczne i Górnicze (Dz. U. Nr 27, poz. 96 z późniejszymi zmianami)¹⁶.

13. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7.05.1999r.o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz.U. Nr 41, poz. 412 oraz z 2002r. Nr 13, poz. 984, i Nr 153 poz. 1271).

Na terenie gminy brak jest pomników obozów zagłady.

14. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji *oraz remediacji*¹⁷

Do obszarów wymagających rekultywacji należą tereny zdegradowane w wyniku powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych. Na terenie gminy zlokalizowano 18 większych wyrobisk poeksploatacyjnych, gdzie wydobywano pospółkę i piaski. Najliczniej zjawisko to występuje w kompleksie leśnym położonym w obrębie leśnym w pobliżu wsi Przeździecko Grzymki, gdzie stwierdzono aż 19 odkrywek. Największe wyrobiska

¹⁵ Wyrażenie „szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych” obowiązuje dla zmiany Studium wynikającej z Uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r. i zastępuje dotychczasowe wyrażenie „narażone na niebezpieczeństwo powodzi”.

¹⁶ Dla zmiany Studium wynikającej z uchwały XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r. obowiązuje ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze.

¹⁷ Wyrażenie „oraz remediacji” obowiązuje dla zmiany Studium wynikającej z Uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r.

występują natomiast we wsi Przeździecko Jachy zajmując powierzchnię około 4 ha i głębokości 6 - 8 m oraz 1 ha i głębokość 3-5 m.

Inne mniejsze wyrobiska odnotowano we wsiach: Przeździecko Jachy (6), Zaręby Bolędy (4), Załuski Lipniewo (3), Dąbrowa (2), Stara Ruskołęka (2), Olszewo Cechny (1), Ruskołęka Parcele (2), Przeździecko Dworaki (1), Nowa Ruskołęka (1) i Andrzejewo (1).

W obszarze zmiany Studium wynikającej z Uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r., nie wyznacza się obszaru wymagającego przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji oraz remediacji.

15. Obszary zdegradowane¹⁸

Obszar zmiany Studium wynikającej z Uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r., nie został wskazany jako obszar zdegradowany w drodze uchwały Rady Gminy.

15- 16. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych:

Na terenie gminy nie występują tereny zamknięte.

---

¹⁸ Rozdział pt. „Obszary zdegradowane” obowiązuje dla zmiany Studium wynikającej z Uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r.

C Z E Ś Ć C

Wpływ uwarunkowań na ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego gminy

- 1. Funkcje gminy, przeznaczenie terenów, kierunki zmian**
- 2. Uwarunkowania środowiska przyrodniczego**
  - rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna
  - wielkość i jakość zasobów środowiska
- 3. Stan czystości środowiska przyrodniczego**
- 4. Uwarunkowania związane z istniejącym zainwestowaniem, warunkami i jakością życia mieszkańców gminy**
- 5. Uwarunkowania zewnętrzne gminy**

Gmina Andrzejewo pod względem zajmowanej powierzchni i liczby ludności jest gminą średniej wielkości. Dotychczasowymi podstawowymi funkcjami są: rolnictwo, obsługa ludności, oraz funkcja przyrodnicza. Powyższe funkcje wynikają z uwarunkowań środowiska przyrodniczego i mają zasadniczy wpływ na ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania gminy. Priorytetowym kierunkiem rozwoju gminy będzie, kontynuowany dotychczas – rozwój rolnictwa.

Udział użytków rolnych w powierzchni ogólnej gminy wynosi ponad 94,1%. Jest to jeden z najwyższych wskaźników w województwie mazowieckim. Uwzględniając ocenę punktową gleb, rzeźbę terenu, klimat i warunki wodne, jakość użytków rolnych dla gminy Andrzejewo wynosi – 77 pkt, podczas gdy dla woj. mazowieckiego 66,5 pkt.

Gmina posiada gleby dobrej jakości. Ponad 83 % użytków rolnych stanowią gleby klas od II do IV, w tym gleby klasy IV około 60%. W zależności od podłoża, część gruntów rolnych, dla zwiększenia ich przydatności rolniczej wymaga uregulowania stosunków wodnych (nawadniania i lub melioracji) a także wzbogacania w składniki pokarmowe. W programie inwestycji lokalnych przewiduje się budowę zbiornika retencyjnego na rz. Brok w Andrzejewie, pełniącego m. in. funkcję uwilgatniania użytków rolnych w okresach suchych, nawożenia i nawadniania. Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego wynosi 11,58 ha (średnia dla kraju - 7,7 ha). W gminie występuje korzystna struktura gospodarstw rolnych, bowiem najwięcej jest gospodarstw o powierzchni 15 ha i powyżej, najmniej gospodarstw najmniejszych – do 5 ha. *Według danych Urzędu Gminy w 2020 r. struktura obszarowa gospodarstw uległa zmianie. Ponad dwukrotnie wzrosła liczba gospodarstw do 5 ha, zmniejszeniu uległ udział pozostałych gospodarstw, w tym największych, tj. o powierzchni ponad 15 ha – do poziomu niecały 12%.*

W ramach przeciwdziałania dysproporcjom rozwojowym przewiduje się wdrażanie ekologicznych form gospodarowania, w tym programów rolno-środowiskowych.

Gmina posiada niewielki zasób wód powierzchniowych, przez jej teren przepływają niewielkie rzeczki: Brok, Mały Brok, Łętówka oraz inne mniejsze ciekły wodne. Na obszarze gminy nie stwierdzono występowania większego zbiornika wód podziemnych. Występujące wody gruntowe charakteryzują się zróżnicowanym poziomem zalegania od 1,0 m p.p.t. w obrębie dolin rzecznych i obniżeń, do głębokości powyżej 2,0 m p.p.t. na obszarach wyżej położonych i te posiadają korzystne warunki hydrogeologiczne dla posadowienia zabudowy.

Na obszarze gminy małą jej powierzchnię, ok. 2,78% zajmują lasy, z których ponad 95% to lasy prywatne.

Bardzo niski stopień zalesienia gminy ogranicza rozwój gospodarki leśnej i przemysłu drzewnego na terenie gminy.

W ustalaniu kierunków rozwoju gminy lasy, pomimo ich niewielkiej powierzchni stanowią bardzo ważny element środowiska przyrodniczego. Zwraca się uwagę na konieczność powiększania ich powierzchni poprzez zalesianie gruntów marginalnych dla rolnictwa, nieużytków, terenów rekultywowanych, a także dla poprawy warunków agroekologicznych na terenach rolnych i w strefach brzegowych cieków wodnych, gdzie lasy stanowią funkcję wodo i glebochronną. Tereny leśne należą do obszarów chronionych przed zmianą ich przeznaczenia.

~~W zakresie warunków życia mieszkańców gminy największe niedociągnięcia występują w dziedzinie opieki zdrowotnej. Wskaźnik zatrudnienia lekarzy jest kilkakrotnie mniejszy niż dla woj. mazowieckiego., ale nie ma to~~ *negatywnego* wpływ na ~~u~~ zakres świadczonych usług leczniczych.

Warunki mieszkaniowe mieszkańców gminy należy uznać jako średnie. W kierunkach zagospodarowania gminy zarezerwowano tereny pod zabudowę mieszkaniową, zagrodową, rekreacyjną, usługową i działalności gospodarczej, głównie w rejonie istniejącej zabudowy. W studium zostały określone miejscowości koncentracji usług będące wspomagającymi miejscowość gminną w zakresie obsługi gminy. Są to: Króle Duże, Ruskołęka Stara oraz Zaręby Bołedy łącznie z Zarębami Ciemnymi. Rozwój przestrzenny osadnictwa na większości terenu gminy jest w znacznym stopniu ograniczony występowaniem gleb o wysokich wartościach.

Jednym z proponowanych nowych kierunków rozwoju gminy jest turystyka łącznie z ochroną występującego bogactwa środowiska przyrodniczego. Gmina, co prawda nie posiada dużych kompleksów leśnych i atrakcyjnych zbiorników wodnych, nie mniej, występujące niewielkie powierzchnie lasów są przydatne dla turystyki pieszej, penetracji (zbieranie runa leśnego), miejscowości takie jak: Przeździecko Jachy, Przeździecko Grzymki, Zaręby Warchoły, Jabłonowo Klacze posiadają warunki dla rekreacji weekendowej a nawet pobytovej. W tych miejscowościach w przypadku wystąpienia potrzeby istnieje możliwość wyznaczenia terenów zabudowy letniskowo- jednorodzinnej. Ustalenia Studium stwarzają warunki osiedlania się na obszarach przewidzianych do zabudowy, również ludności niezwiązanej z rolnictwem, w pierwszej kolejności w istniejącej zabudowie, która nie została wykorzystana na powiększenie gospodarstwa rolnego oraz na gruntach o mniejszej przydatności dla rolnictwa.

Szansą rozwoju gminy jest popularyzacja innej formy wypoczynku – agroturystyki. Na obszarze gminy dopuszcza się w zasadzie rozwój agroturystyki w każdej miejscowości.

Dodatkową formą wypoczynku jest turystyka rowerowa po wyznaczonych szlakach wzdłuż istniejących dróg.

Jednym z ważnych zagadnień rozwoju gminy jest ochrona środowiska przyrodniczego. Gmina Andrzejewo jest położona na obszarze Zielonych Płuc Polski. Nadrzędnym celem tego rejonu jest zachowanie wartości przyrodniczych i krajobrazowych przy jednoczesnym rozwoju funkcji rolniczej, osadniczej i gospodarczej.

Dla utrzymania wartości zasobów środowiska przyrodniczego niezmiernie ważne są działania wymienione w części B pkt 3 niniejszego opracowania „Obszary i zasady ochrony środowiska...”. Do najważniejszych należy sanitacja obszaru gminy wraz z budową ~~oczyszczalni ścieków~~, punktów zlewnych i kanalizacją gminy ~~oraz uporządkowanie gospodarki odpadami~~. Są to kluczowe zagadnienia dla poprawy stanu sanitarnego rzek i cieków wodnych oraz wód gruntowych.

Na rozwój gminy ma znaczny wpływ układ komunikacyjny, a zwłaszcza przebiegająca przez środek gminy droga powiatowa Ostrów Mazowiecka – Przeździecko Lenarty, oraz przebiegająca na niewielkim odcinku w północno-wschodniej części gminy droga krajowa Siedlce – Łomża. W przyszłościowym zagospodarowaniu gminy ich przebieg powinien być wykorzystany do aktywizacji wsi położonych w bezpośrednim sąsiedztwie, w których znaleźć się powinny tereny usługowe, usługowo-mieszaniowe i działalności gospodarczej.

UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ ZMIANY STUDIUM WYNIKAJĄCEJ Z UCHWAŁY NR XIV/96/2020 RADY GMINY ANDRZEJEWO Z DNIA 28 LUTEGO 2020 R.

Zmianę w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Andrzejewo wprowadzono działając na podstawie Uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r. Intencją przedmiotowej zmiany było wprowadzenie jednoznacznych ustaleń umożliwiających powiększenie istniejącego cmentarza położonego w miejscowości Andrzejewo. Obszar sporządzanej zmiany Studium obejmuje teren cmentarza z terenem planowanym pod jego powiększenie oraz ze strefą o zasięgu co najmniej 150 m wokół nich.

Przyjęte w zmianie Studium rozwiązania wynikają m.in. z:

- uwzględnienia wniosku dotyczącego zmiany przeznaczenia terenu na powiększenie cmentarza;
- zaistniałych zmian w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów;
- uwarunkowań środowiskowych, w tym udostępnionych w październiku 2020 r. na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Środowiska i Klimatu zaktualizowanych oraz nowych Map Zagrożenia Powodziowego i Map Ryzyka Powodziowego, na których określono, iż w obszarze zmiany Studium nie wskazano obszaru szczególnego zagrożenia powodzią;
- ustaleń zawartych w dokumentach ponadregionalnych i regionalnych: Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku, Innowacyjne Mazowsze przyjętej w 2013 r. oraz Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego przyjętym w 2018 r.;
- informacji i ustaleń zawartych w dokumentach lokalnych: w tym projekcie Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Andrzejewo na lata 2016 – 2025, Programie Rewitalizacji dla Gminy Andrzejewo (przyjętym w 2017 r. na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym), Planie gospodarki niskoemisyjnej na terenie Gminy Andrzejewo;
- oraz innych aktualnie obowiązujących (znowelizowanych) uwarunkowań prawnych, w tym dotyczących lokalizacji nowych cmentarzy.

Określając kierunki zmian w strukturze przestrzennej i w przeznaczeniu terenów oraz kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, uwzględniono wyniki bilansu terenów opracowane w części A zmiany Studium – „Uwarunkowania i diagnoza stanu zagospodarowania przestrzennego Gminy”. Z przeprowadzonej w bilansie terenów analizy wynika, iż biorąc pod uwagę potrzeby i możliwości rozwoju gminy wynikające z uwarunkowań społecznych (w tym prognoz demograficznych), środowiskowych i ekonomicznych (w tym możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy), nie istnieje zapotrzebowanie na wytyczenie terenów nowej zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, usług podstawowych oraz lotniskowej poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej. Poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej istnieje jedynie możliwość zwiększenia powierzchni terenów nowej zabudowy produkcji, magazynów i usług ponadpodstawowych.

W obszarze zmiany Studium wynikającej z Uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r. wyodrębniono następujące tereny funkcjonalne o zróżnicowanej polityce zagospodarowania przestrzennego, określając ich zasięg na rysunku Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego - Kierunki:

- tereny zabudowy zagrodowej, jednorodzinnej, usługowej oraz rekreacyjnej,
- cmentarz wraz z rezerwą terenową pod powiększenie cmentarza,
- parkingu,
- dróg powiatowych,
- wody stojące - stawy,
- tereny użytków rolnych chronionych,
- tereny pozostałych użytków rolnych,
- tereny łąk i pastwisk,
- rzeki i ciek wodne.

Uporządkowano zasady zagospodarowania przestrzennego poprzez określenie niezbędnych wskaźników urbanistycznych.

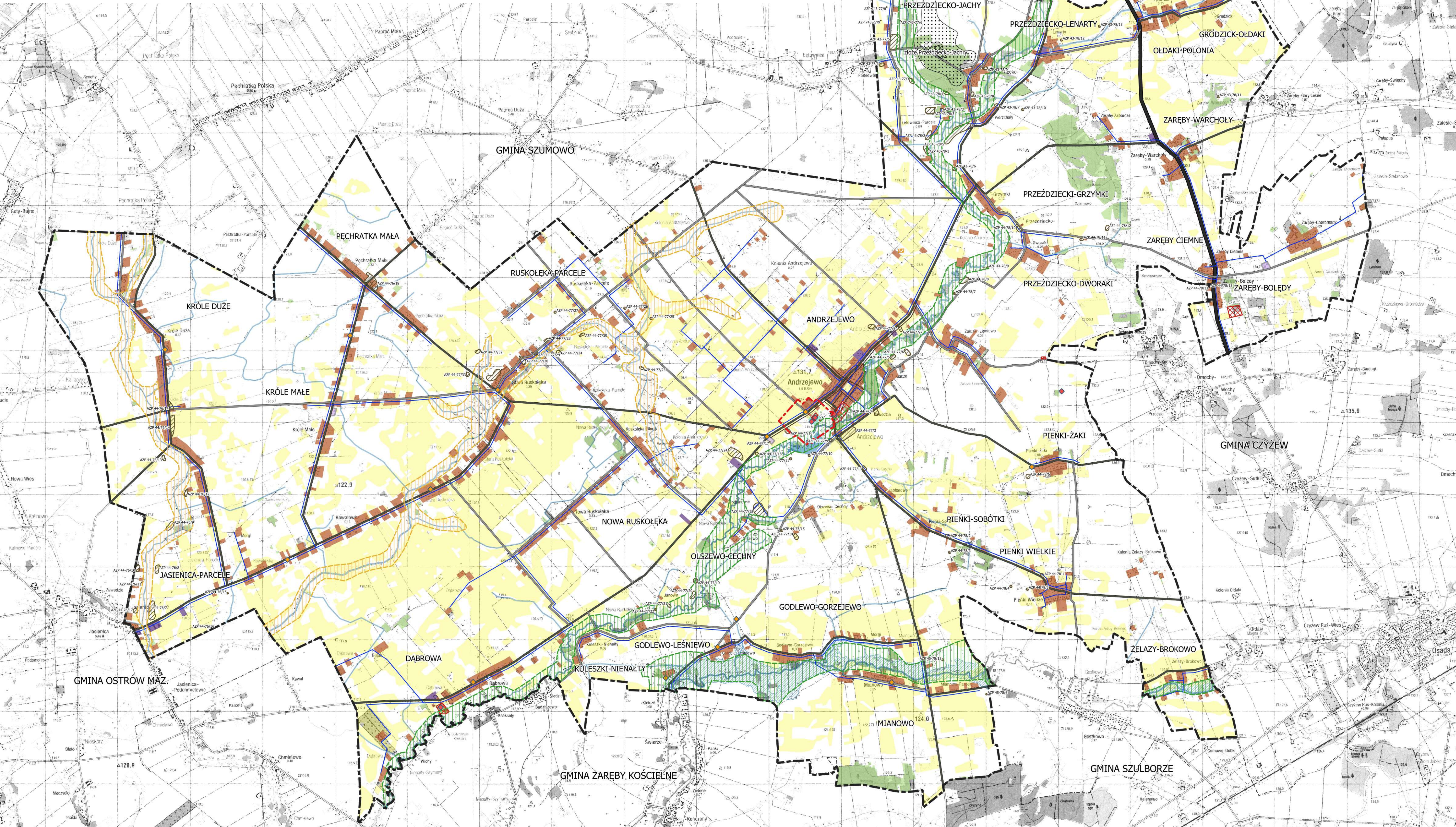
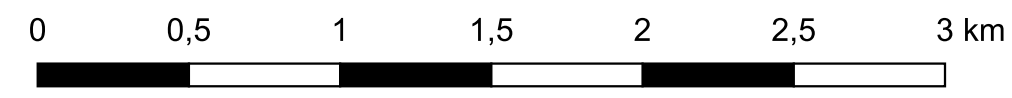
Na terenie objętym sporządzaną zmianą Studium nie wyznacza się, ponieważ dane zjawisko nie występuje lub nie jest planowane:

- obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszarów osuwania się mas ziemnych;
- obiektów lub obszarów, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny;
- obszarów pomników zagłady i ich stref ochronnych;
- obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji (terenów powierzchniowej eksploatacji kruszywa – zgodnie z przepisami odrębnymi) lub remediacji;
- obszarów zdegradowanych;
- terenów zamkniętych i ich stref;
- obszarów, na których przewiduje się lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²;
- obszarów, na których rozmieszczone będą wolnostojące urządzenia fotowoltaiczne o mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 1000 kW zlokalizowane na gruntach rolnych stanowiących użytki rolne klas V, VI, VIz i nieużytki oraz inne wolnostojące urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW.

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ANDRZEJEWO

UWARUNKOWANIA

SKALA 1:25 000

OZNACZENIA

- granica gminy
- granica obszaru zmiany Studium wynikającej z uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dn. 28 lutego 2020 r.
- KRÓLE** nazwy miejscowości
- UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCY Z ISTNIEJĄCEGO ZAGOSPODAROWANIA I UŻYTKOWANIA**
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej i usług lokalnych
- tereny zabudowy produkcji, składów, magazynów, usług ponadlokalnych
- tereny infrastruktury technicznej
- teren cmentarza (czynnego)
- tereny rolne stanowiące użytki rolne klasy II-III
- tereny rolne stanowiące użytki rolne klasy IV-VI
- tereny lasów
- wody powierzchniowe

- UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA ORAZ JEGO OCHRONY**
- obszary podlegające ograniczeniu przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne
- grunty rolne stanowiące użytki rolne klasy II-III
- grunty leśne
- Tereny podlegające ograniczeniu w sposobie zagospodarowania ze względu na wartości środowiska przyrodniczego**
- obszar w granicach korytarza ekologicznego o znaczeniu ponadlokalnym
- obszar w granicach korytarza ekologicznego o znaczeniu lokalnym
- TEREN O UDOKUMENTOWANYM ŻŁOŻU KOPALINY
- OBSZARY PROGNOSTYCZNE WYSTĘPOWANIA ŻŁÓŻ
- OBSZAR SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ

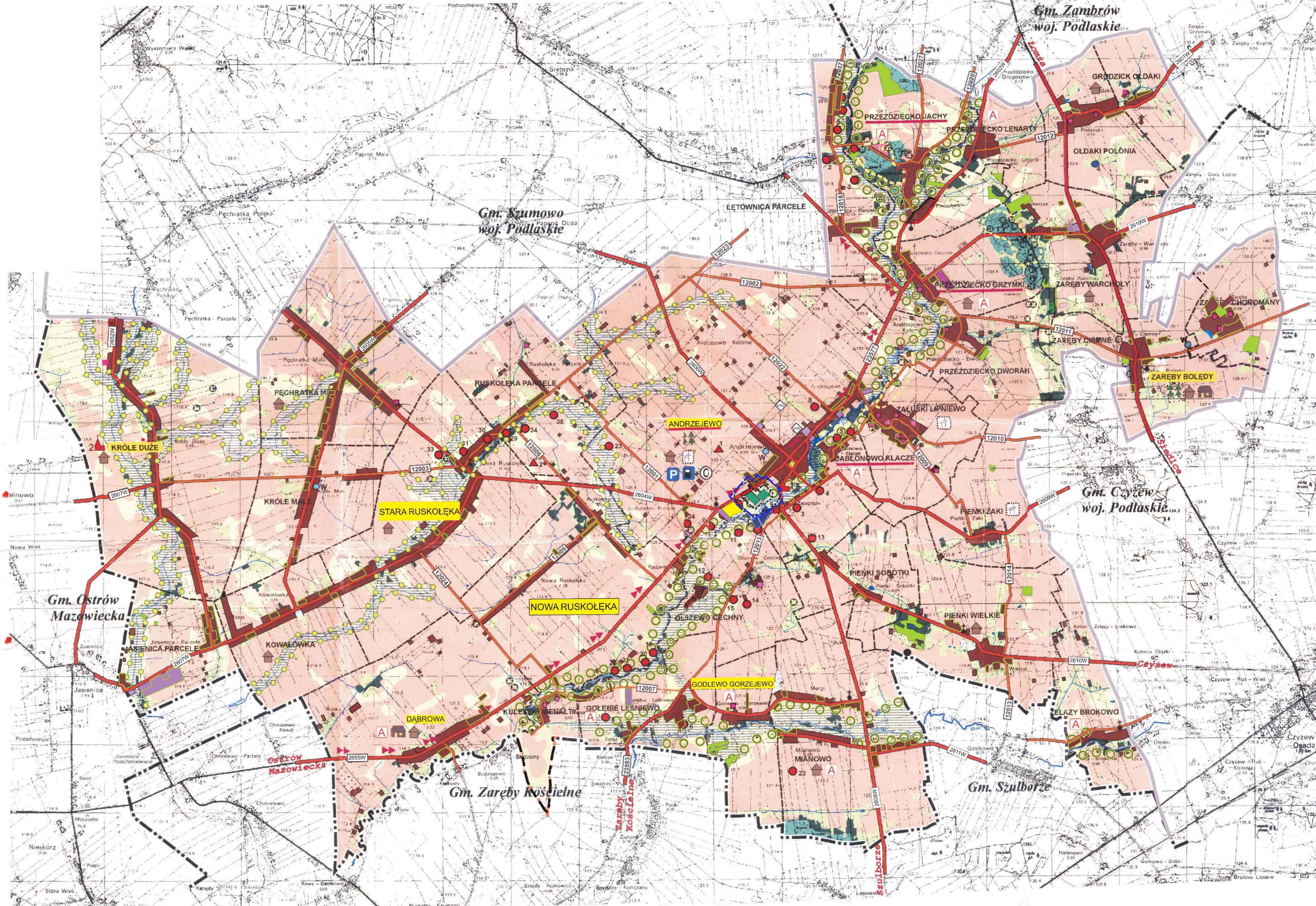
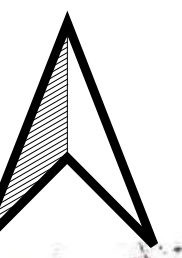
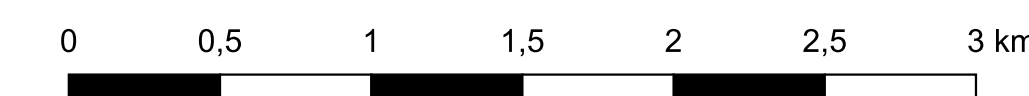
- UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z OCHRONY ZASOBÓW KULTUROWYCH I KRAJOBRAZOWYCH**
- obiekty będące w Gminnej Ewidencji Zabytków, w tym w rejestrze zabytków
- obiekty będące w Gminnej Ewidencji Zabytków
- obszary będące w Gminnej Ewidencji Zabytków, w tym w rejestrze zabytków
- obszary będące w Gminnej Ewidencji Zabytków
- stanowiska archeologiczne będące w Gminnej Ewidencji Zabytków
- UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ZAINWESTOWANIA W INFRASTRUKTURĘ TECHNICZNĄ**
- droga krajowa
- drogi powiatowe
- drogi gminne stanowiące podstawowy układ komunikacyjny
- sieć wodociągowa
- sieć kanalizacyjna

ZALĄCZNIK NR 2
DO UCHWAŁY NR XXXVI/238/2022
RADY GMINY ANDRZEJEWO Z DNIA 30 LISTOPADA 2022 R.
W SPRAWIE ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I
KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY ANDRZEJEWO

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ANDRZEJEWO KIERUNKI

1 : 25 000

WERSJA UJEDNOLICONA

Granica zmiany Studium wynikającej z Uchwały Nr XIV/96/2020 Rady Gminy Andrzejewo z dnia 28 lutego 2020 r.

I. OZNACZENIA OGÓLNE

- granica powiatu i województwa
  - granica gmin
  - granica sołectwa
- ## II. UŻYTKOWANIE TERENÓW
- tereny użytków rolnych chronionych
  - tereny pozostałych użytków rolnych
  - tereny łąk i pastwisk
  - tereny lasów
  - tereny zalesień
- ## III. ZAGOSPODAROWANIE TERENÓW
- tereny zabudowy zagrodowej, jednorodzinnej usługowej oraz rekreacyjnej
  - tereny zabudowy rozproszonej
  - tereny działalności produkcyjnej, obsługi rolnictwa oraz oczyszczalnie ścieków
- ANDRZEJEWO** wieś gminna
- KRÓLE DUŻE** miejscowości o koncentracji usług
- JABŁONOWO KLACZE** miejscowości turystyczne
- tereny sportowo - rekreacyjne
  - Zieleń - park
  - Wody stojące - staw
  - Projektowane tereny zabudowy zagrodowej, jednorodzinnej, rekreacyjnej, usługowej oraz działalności produkcyjnej
  - Cmentarz wraz z rezerwą terenową na powiększenie cmentarza

IV. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA, JEGOZASOBÓW I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

- ### A. ZASOBY WODNE
- rzeka i cieki wodne
  - oczka wodne i dna obniżeń
  - ujęcia wód podziemnych
- ### B. ZASOBY GEOLOGICZNE
- złożo udokumentowane kruszywa naturalnego "Przeździecko Jachy"
  - obszary perspektywicznego występowania surowców mineralnych piasków i żwirów
- ### C. ZAGROZENIA ŚRODOWISKA
- Cmentarz wraz z rezerwą terenową na powiększenie cmentarza oraz strefami 50 m i 150 m od cmentarza czynnymi ze strefą ochrony sanitarnej
- obiekty inwentarskie z obsadą bydła pow. 50 DJP oraz zbiorniki na ściółkę powyżej 100 m³
  - tereny poeksploatacyjne wymagające rekultywacji
  - tereny okresowo zalewane WTK - wieże telefoni komórkowej
- ### D. POWIĄZANIA PRZYRODNICZE
- główne korytarze ekologiczne
  - drugorzędne korytarze ekologiczne
- ### E. OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO
- zespół kościoła parafialnego w Andrzejewie-1, kaplica w Królach Dużych-2
  - cmentarz
  - stanowiska archeologiczne
  - parki zabytkowe
  - dwory i budynki drewniane

F. OBIEKTY DO OCHRONY

- krzyże i kapliczki
  - dwory i budynki drewniane
  - oczka wodne
- ## V. OZNACZENIA INNE - ELEMENTY ZAGOSPODAROWANIA
- miejscowości agroturystyczne
  - zalew, zbiornik retencyjny, staw
  - parking przydrożny
  - Stacja paliw
  - szlak turystyki rowerowej
  - lasy przydatne dla turystyki

VI. INFRASTRUKTURA

- ### A. KOMUNIKACJA
- droga krajowa
  - droga powiatowa
  - droga gminna
  - drogi lokalne pozostałe
- ### B. UZBROJONE TERENU
- W stacje wodociągowe
  - projektowana oczyszczalnia ścieków

Załącznik Nr 4 do uchwały Nr XXXV/238/2022
Rady Gminy Andrzejewo
z dnia 30 listopada 2022 r.

ROZSTRZYGNIECIA O SPOSOBIE ROZPATRZENIA UWAG

DO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM

Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Andrzejewo był wyłożony do publicznego wglądu w dniach od 16 sierpnia 2022 r. do 6 września 2022 r. W okresie wyłożenia projektu zmiany studium do publicznego wglądu oraz w terminie nie krótszym niż 21 dni od zakończenia okresu wyłożenia, tj. do dnia 27 września 2022 r. **nie wpłynęły uwagi do przedmiotowej zmiany studium.**

Przewodnicząca Rady Gminy
Andrzejewo

Justyna Kazmierczuk

Załącznik Nr 5 do uchwały Nr XXXV/238/2022

Rady Gminy Andrzejewo

z dnia 30 listopada 2022 r.

Zalacznik5.xml

Dane przestrzenne, o których mowa w art. 67a ust. 3 i 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz.U. z 2020 r. poz. 293 z późn. zm.) ujawnione zostaną po kliknięciu w ikonę

Uzasadnienie

W dniu 28 lutego 2020 r. Rada Gminy Andrzejewo uchwałą Nr XIV/96/2020 przystąpiła do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Andrzejewo. Zmiana studium została opracowana zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2022 r. poz. 503) oraz rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz.U. z 2004 r. Nr 118, poz. 1233).

Dla projektu studium została przeprowadzona procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2022 r. poz. 1029 z późn. zm.).

Po uzyskaniu i rozpatrzeniu wniosków złożonych do zmiany studium, opracowano projekt zmiany studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. W projekcie zmiany studium uwzględniono wnioski instytucji i organów właściwych do uzgadniania i opiniowania projektu studium oraz wniosków Parafii Rzymskokatolickiej pw. Wniebowzięcia N.M.P. w Andrzejewie dotyczący zmiany przeznaczenia działki nr ew. 839 położonej w obrębie Andrzejewo na powiększenie cmentarza. Dokonano także zmian w odniesieniu do wszystkich treści, które w wyniku planowanej zmiany przestały być aktualne w zakresie Uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego, w tym opracowano planszę aktualnych uwarunkowań gminy oraz uzupełniono studium o bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę. Przeanalizowano również czy planowe zmiany są zgodne z przepisami prawa, ustaleniami strategii rozwoju województwa i planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz nie naruszają zasad ładu przestrzennego. Projekt zmiany studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko uzyskał opinie oraz uzgodnienia w niezbędnym zakresie, a następnie został wyłożony do publicznego wglądu w dniach od 16 sierpnia 2022 r. do 6 września 2022 r. oraz zorganizowano dyskusję publiczną nad rozwiązaniami przyjętymi w projekcie. Do projektu zmiany studium nie złożono uwag.

Ponieważ procedura sporządzenia studium została przeprowadzona zgodnie z art. 9, 11, 11a i 25 ww. ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w związku z powyższym nie ma przeszkód formalno-prawnych do podjęcia uchwały w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Andrzejewo zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy jw. W trakcie procedury sporządzania zmiany studium zapewniono udział społeczeństwa, zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz zgodnie z przepisami ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Celem przyjęcia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Andrzejewo jest uwzględnienie wniosku dotyczącego powiększenia cmentarza w miejscowości Andrzejewo.